

تاریخ التشريع الاسلامي

دسوسن اوله

حاج حسن بن حاج يونس الانهري

د تربيتكن اوله حاج شمس الدين بن حاج احمد
24 جالن مهاراني اموار جوهر

تاريخ

التشريع الاسلامي

تاریخ التشريع الاسلامي

دسالين دان دسوسن

اوله

حاج حسن بن حاج يونس

موار

دتریتیکن

اوله

حاج شمس الدين بن حاج احمد

24 جان مهاراني ۶ موار

حق منچيتی تر فليهارا باگي فېوسن

فندھو لو ان فنریہ

الحمد لله — دغن توفیق دان عنایة الله سبحانه وتعالی دافتمله کیت منرییتکن سبواه بو کو یغورنام
 « تاریخ التشریع الاسلامی » یغدسوسن اوله الفاضل توانحاج حسن بن حاج یونس الازھری .
 بو کو یغ کیت ترییتکن ابن ابیاله سبواه بو کو یغدبغساکن کفند علم فغتموان دان مغندوغی
 ددالم یرواف فصل یغبر توجوان ممباغونکن دان ممقسا کیت سفای ممیکرکن رهسیا ۲ کجادی مأنسی
 دموک بومی این دغن سدالم ۲ دری سگی فواتوران ۲ ددالم اسلام . کیت فربای بو کو یغ کیت
 ترییتکن ابن ابیاله سبواه بو کو یغ جارغ ادان ددالم عالم بچان کیت ملابو ۶ بکیتو جوگک نتغ سمجوتن ۲
 بلومله لاگی دافه کیت فستیکن ۶ سغگو هفون دمکین کیت مناروه کیقینن بوا اوسها کیت کجالن
 این اکن مندافه کماجوان دان کجیان یأت ستمن فمباچ ۲ کیت سدر دان انصاف اکن نیلاین
 هوگ بو کو ۲ دان مغالبه فمنداغن کفند بو کو ۲ یغ مغندوغی علم فغتموان .
 مسکیفون ماس این سواسان دنیا منوجو کآره یغ گنتیغ دان هوگ قرطس فون بولمه دکناکن
 ماسیه تیغکی لاگی ۶ کیت برجنجی ۶ انشاءالله سکیران سمجوتن ۲ دان ککمران ۲ یغ ممواسکن تله
 کیت دافتمی مک کیت اکن براوسها لاگی تروس منروس فد منرییتکن بو کو ۲ یغ ساومفام این جوگک
 بو کو ۲ یغ مغندوغی تاریخ ۲ کبودایان ۲ دان سیاسه ددالم اسلام ۶ هوگ ۲ دغن ادان بو کو ۲ اب
 ددالم بهاس کیت ملابو دافتمله کیران کیت مغیبیل چنتوه دان فندوان ۲ فد منکککن شعار اسلام .
 اخر الکلام سای مغوچفکن تریما کاسیه یغ تیدق فوتس ۲ کفند توان ۲ صحابه هندي یغتمله
 مغکالککن سای فد منرییتکن بو کو این ۶ هوگ ۲ دغن گالفن ۲ دافتمله لاگی سای بکرج تروس منروس
 دان ملقسنان چیتا ۲ فد مفر کیاکن فرستکأن بفسا کیت ملابو خاص دان اسلام عامن دسمننچوغ
 نانه ملابو این ادان .

موار ۶ جوهر

صفر 1371

فتریة

حاج شمس الدین احمد

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله ملهم الصواب ، الهادي الى سبيل الرشاد ، والصلاة والسلام على خير أنبيائه ،
وسيد اصفيائه ، سيدنا محمد وآله وصحبه .

مک این بیراف کلمات ۲ دهیمفونکن ددالم بو کو یغ کچیل دان سدیکیه هلیش ، تله دسالبین
دان دانور اتس قدر فندافتن دري بیراف مذکرات دان شراحن ۲ گورو ۲ ساي سماس ساي دبشکو
« کلمیه الشریعة باگی یونیورسیتی الازهر » فد بچارا فربحال « تاریخ تشریع اسلام » .

سغکوهن فرهیمفونن یغ سدیکیه این اکن ممبو کماکن لمباران ۲ چارا فرمولان تولمباگ
شریعة اسلام ایت دان فرایدراش ۲ ، دان اکن ممبنتفکن دري مان فونچا ۲ نمفه امیلان دان فچاهن ۲
مذهبن ۲ ، دان اکن مننجوفکن کلیهین ۲ دان مقصود توجوان ۲ ، دان اکن معکمبرکن بتاف فوی
هیبتن بلاه بنچان یغ دنیفماکن کاتس نبی صاعم دان کمدين صحابتن ۲ ددالمحال وریک مانچرکن
فقاچران ۲ دان بتاف علماء السلف دان الخلاف معقربانکن وجود همه دان تناگ وریک مندبریکن
شریعة ایت دان برخدمه فد مبلوغمکر سگدل اف رهسیان دان ملواسکن برباگی ۲ بحاثن حکومش ۲
هغک فد اخیرن دش سبب صبر دان تکنون مک سگدل اوسها دان خدمه وریک اداله سوات بقتی یغ
برکة دان کجیان یغ چمرلغ .

دانجوگ فرهیمفونن یغ سدیکیه این اکن مورتاکن حکایه ۲ فرجلانن فقهائ ۲ دان علماء
مجتهدین سرت تاریخ هیدوف وریک دالم میدان علم فغتموان سباگی فهاون ۲ یغ برجواغ معیبرکن
فنجی ۲ شریعة اسلام ، سمواش ایت چنتوه ۲ تولدن یغ معکمبیراکن ، دان تندا ۲ اوکران ستاکه
مان کپوان وریک منویکن تغکوغن یغمله دامانمکن کاتس .

سان تاریخ تشریع اسلام این سغکوهن اداله ای ساتو فن علم یغ بهارو دسوسن ددالم بنتوه یغ
برسندبری ، علماء ۲ دهولو بلوم لاگی ممبحث اکندی سباگی ساتو فن علم یغ برسندبری ، —
اد ممفوپای باب ۳ دان فصل ۲ — بهکن سگدل بحاثن ۲ مسلمان برسیراق اد ددالم بیراف جنس کتاب ۲ ،
دان برتابور ددالم کندوغن بیراف ماچم علم ۲ اسلام یقلاین : ددالم علم قرآن ، علم حدیث ، علم اصول
فقه ، علم طبقات الرجال دان تاریخ اسلام ، ددالم علم ۲ ایت ترسوسن اتو توسلیه بیراف سونیمغن
بحاثن ۲ مسلمان ، تنائی کسموا مسئله ۲ ایت تیدق توگوبه سباگی سوات فن بهکن ترکندوغن
ددالم علم ۲ ایت هاش ترفواغ سهاج کفد علماء ۲ یغ ممبحث فد ممیلیه دان ممیقن منوره حاجه دان

نوجوان بحاشن ماسيغ ۲ ، اوله گران ايت اد علماء مبحث درفد سوات سگي منگل علماء لاین درفد سگي بعلاین فول .

سبا گيلاگي اداله کماجوان ايت تروس مارا ، دان ماس سنتياس برايدر منوره فوتوران رودان دان سگل سسوات تنف براوبه منيغکه کدرجه يغ تيغکي دان مليا سفاي کککل دأنس کجيان ، نيدق نونيغکگل دغن کچيچيران ، مک دغن ايت منجادیکن علماء ۲ هاري اين ترفقسامنومفهنک تنانگن ممتيق دان معففولکن سگل مسئله دان بحاشن يغ برکنان دغن تشريع اسلام دجادیکن سباگي سوات فن علم يغ يوسنديري ، فد فرمولان اين هان ائس قدر يغد کهندقکي اوله سوکاتن اتوران بهارو باگي کماجوان فلاجران .

اين اباله حال ددالم بهاس عرب مک بتاف حال فول ددالم بهاس ملايو ، يغدمکين ايت مناريق فوامان ساي فد مپالينکن کبهاس ملايو يغد کاسيمي ، مدهمدهان دافته انق بفسا ساي منوها تيکن ائس کادان حال احوال تشريع اسلام - اگام يغ جاتي - دان ممفهمکن رهسيا ۲ کسفونان يغ نمفقي نونغ بوله دکتموي دان ديقينکن بهوا شريعة اسلام اين ترحمله اي دکتاکن برپاوا بوله هيديوف برککالان سلملمان لاگي سسواي فد ييلا ۲ ماس دان دمان ۲ نمفه جوا ، برسا يغ دغن درجه ۲ تمدن دان کماجوان يغاد .

دهارف افاله کيران بارغدبرکاتي اوله الله سبحانه وتعالی بهوا بوکو يغ کچيل اين ، کادان يغ جولوغ ۲ اداله اي جادي اساس باگي منمبهکن فغتموان دان ملواسکن فنداغن انق بفسا ساي دان دنولوغي کاتس کيت سکيلين اومه ملايو دغن عقل فيکران يغ وارس لاگي چرگس امين يارب العالمين .

اوله

حسن يونس محمد صالح

بندر مهاراني موار - جوهر

صفر 1371

فند هو لو ان

تاریخ تشریع — باگي کسلامتن مأنسي تادافتیاد کفد انداغ ۲.
 انداغ ۲ آلهي، انداغ ۲ ریکمان سندیری — انداغ ۲ آلهي کلی دان جزئی.
 انداغ ۲ اسلام ممباوا بهکیا دنیا آخرة.

تاریخ تشریع

«تاریخ» معناه منتوکن ماس دان فرکارا یقاد بولاکو ددالم سوت حال احوال یغبر سغکوۃ
 فاوة دغن ۲ دان «تشریع» ایت سساتو فچاهن درفد فرکتان «شریعة» ددالم بهاس عرب
 شریعة ایت اد معندوغي دوا معنی (1) جالن یغلورس، دأنس معنی این فومان توهن عز وجل
 «ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا» ارتین «کمدين کماي جادیکندیکو دأنس
 جالن یغلورس ددالم تیف ۲ حال دان فکر جان مک هندقله ائکو ابکوۃ منوسي دي» (2) فقکالان
 فنچوران ابر، بکیمان کات عرب: «شَرَعْتَ الْإِبِلَ» افیل اونتا ایت فرگی کتشفه مینوم ابر.
 کمدين فرکتان «شریعة» ایت ددالم فریبهاس علماء فقه اداله دفاکي دان دنتوکن دأنس
 انداغ ۲ بعد کرنیاکن اوله توهن عزوجل باگي فرگونان همجان سفای مریک صبح ایمان دان ممبواۃ
 کرج مان ۲ فرکارا یغ ممباوا بهکیا دنیا دان آخرة.

مک انداغ ۲ بعدوحیکن اوله الله سبحانه وتعالی ایت اداله دنماکن «شریعة» کران ایان
 سوات انداغ ۲ یغ بتول ۲ لورس ۲ پات حکمتن ۲ تیدق بر فوتر ۲ فواتوران دان توفیسوغ درفد
 توجوانن بکیمان جوا جالن ۲ یغ تکق ایت نمفق پات هوچشن تیاد برفاته ۲ فولع بالیک دان تیدق
 یغککخ یغکوک لاگي کران ایان ساولهن ۲ سامله جواسفوت فنچوران ابر یغ مپیوم باگي کسوبران
 پاوا دان کسگران عقل سفرتیله ابر ایت مپیوبرکن هیدوف توبه بدان دان مپیوکن سگل ائکو تا ۲۸.

کمدين درفد لفظ شریعة دغن معنی یغترس-سجوة ایت بهاروله داتغ لفظ «شرع» یغبر معنی
 منجادی اتو ممبواۃ شریعة (انداغ ۲) یابت افیل دسومن سگل قاعده ۲ دان داتورکن سگل
 فواتوران ۲ سرت دپتاکن حکومتن ۲ شکالي، فرمان توهن عزوجل ددالم قرآنن یغملیا «شَرَعَ لَكُم
 مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِ نُوحًا» ارتین «دغن انکواهین اي (توهن) تله معاتورکن باگي کماو انداغ ۲
 جادی اگام کماو ۲ اف ۲ یقتله دوصیتن کفد نبی نوح علیه السلام» لاگي فومانن «أَمْ لَهُمْ

شَرَّكَاهُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ « ارنين » اتو اداكه باگي مربكثيت
 بيراف اورغ كيتوا ۲۱ مختور دان مپوسنكن باگي مربكثيت انداغ ۲ جادي اگام ، اف ۲ بغ نياد
 داذين اوله الله سبحانه وتعالى .

درفد هورابن بقرسيوة پتاله بهوا تشريع ايت معنان ممبوة انداغ ۲ دغن مختور كن قاعده ۲ ،
 فواتوران ۲ دان منتفكن حكوم ۲ سكالې ، مك دغن معني اين قيدقوله بوله ددافاتي تشريع اسلام
 هپاله ددالم ماس حياة رسول الله صلعم دان درفدان سهاج كران الله سبحانه وتعالى نياد مئكرنيا كن
 سئورغ فون لاین درفد نبين كواس ممبوة انداغ ۲ ، دان رسول الله صلعم ايتفول فد ماس حياتن
 اداله بوفندو ددالمحال مختور انداغ ۲ ايت درفد وحى — قرآن اتو حديث نبوي — مك ايتله
 سبين ددالم ماس حياتن لاگي تله سمفون دتتفكن سكال قاعده ۲ كُليّه دان تفتوكن سكال
 حكوم ۲ دان تله داداكن هورابن مان ۲ بغ مجمل ، دان داداكن فوگنتوغن شرط باگي مان ۲ بغ
 مطلق (تقييد مطلق) ، دان داداكن فنتتو مان ۲ بغ عام (تخصيص عام) دان دفيندا مان ۲
 بعد كهندقكي الله سبحانه وتعالى (النسخ) ، دان دپتاكن فول سبب اتو علة مان ۲ حكوم بغ جزئي ،
 سفاي دهمكن درفدان اكن حكوم كُلي دان بوله دسامكن حكوم افسكل تيمبول فو كارا ۲
 جزئي لاین بغ مپروفان ، دغن حال بقدمكن مليفوتيله اگام اسلام اين اكن سكال فو كارا بقتله
 اتو لاگي اكن اد ، بر ككالك سلحلم ماس ، سسواي دغن فراوباھن زمان دان تحفة ، ريفكس
 انداغ ۲ اسلام اين تله كس ، سموا قاعدهن ۲ توديري دانس اساس ۲ بغ تكوه دان بتر ، سمفجق
 فد زمان رسول الله لاگي بگيمان فرمان توهن عزوجل « الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ
 وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا » ارنين « فد هاري اين اكو
 سمفوناكن باگي كامو اگام كامو ، دان اكو سمفوناكن كفد كامو نعمتكو دان اكو ريبضا الاسلام
 ايت جادي اگام كامو » لاگي فرمانن « فَإِنْ تَفَارَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ
 كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ » ارنين « مك جك كامو بربته ۲ فد مسوات حال اتو
 فو كارا هندقوله كامو مئكمباليكن فربنتاهن ايت كفد الله سبحانه وتعالى دان رسولن جك كامو
 سبتر ۲ اورغ بغيرايمانكن الله دان هاري آخرة » . مك مئكمباليكن كفد الله ايت اياله مرجوعكن
 كفد قرآن بعمليا دان كفد رسول ايت مرجوعكن كفد ماس حياتن دان كفد حديث ۲
 نبوي كمدين درفد وفاتن صلعم . بگيمان سبدان صلعم « تَرَكْتُ فِيكُمْ أُمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوْا

تَمَسَّكْتُمْ بِهِمَا كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّةَ نَبِيِّهِ - ارئین «اگو بکملکن کفد کامو دوا فرکارا یغ منجاد بکن یتدق بوله سسه سلما کامو برفکغ دغن کدوا ۲ ایت: یأیت کتاب الله (قرآن) دان سنة نبین (حدیث)»

سغگوهن درفد کپتان یغترسبوه پتاله کفد کیت بهواسان نبی صلعم ابان یتدق برفینده درفد دنیا یغ فناء این کفد دنیا یغ بقاء ملینکن کمدين درفد سوده لشکف سمفون لمباگ شریعة اسلام دان انداغ ۲ اگام .

ادفون قاعده ۲ اتو حکوم ۲ بعددافاتی کمدين درفد وفاة نبی صلعم دغن اجتماع صحابة ۲ دان تابعین ایت سمفون بوکنله دکتاکن تشریع یغنی منجه انداغ ۲ فد حقیقتن ۶ بهکن یأیت هان مشهورایکن فد ممبنتهکن کلاوسن قاعده ۲ کلیة دان ممفاسهکن دی کانس حال ۲ جزئی یغهارو برلاکو سفنجع ۲ ماس دان ماسِ تَبَاطُ حکوم ۲ درفد فهامن نص ۲ دان مقیاسکن حال ۲ یغتیاد نص کانس .

یغدمکین اداله فونچا تمغه امیلان انداغ ۲ اسلام ایت هیاله قرآن دان حدیث نهوی سماج فد ییلا ۲ ماس فون ۶ دانس هوراین این مک لفظ «تاریخ تشریع» ترفنتوله کهندق معنائ اف ۲ یغته دسوسن دان دانور سورت دپتاکن فد زمان حیاة نبی صلعم سماج ۶ یتدق بوله ملیفوتی مان ۲ حکوم بعددافاتی کمدين دغن اوسها عفا فیکوان علماء مجتهدین .

سغگوهفون دمکین تنافی تکل اداله علم این یتدق توسکه بحائش تفتو فد زمان نبی صلعم سماج بهکن ملیفوتی سموا قاعده دان حکوم ۲ یغ . پیاس برنو کو ۶ تمبه دری سوات کسوات ماس هغک ماس کیت هاری این دان ملیفوتی جوا حال احوال علماء فقه دان مجتهدین دان کادان ۲ مریک یغاد مذاتعکن کسن کفد فرجلان انداغ ۲ اسلام ددالم سفنجع ۲ ماسن ۶ فد کتیک ایت تادافتیاد لفظ «تشریع» ایت دلواسکن کهندق معنائ یأیت: -

بهوا تاریخ تشریع اسلام ایت ایاله سوات فن علم یغ ممبنتهکن حال کادان علم انداغ ۲

اسلام فد زمان رسول الله صلعم دان ماس ۲ یغ کمدين ددالم فد منتوکن وقت توجادی حکوم ۲ ایت دان مبتاکن فراوباھن ۲ یغبرلاکو کانس سفوت نسخ ۶ تخصیص ۶ تقیید ۶ تفریع دانلاین ۶ دان ممبنتهکن حال کادان علماء ۲ فقه دان مجتهدین دان اف ۲ اوسها تناگ اجتهاد مریک .

باكي كسلا متن مانسي تاد افتياد كغد انداغ ۲

«التَّشْرِيعُ ضَرُورِيٌّ لِلْأَمَمِ»

بھوا مشگوهن مانسي دالحاس هيدوفن سمنجق فرمولان جادين اداله سمنياس تور کجر ۲ دان
تربورو ۲ دبلا کڅ سگل ماچم کهندق ماسيخ ۲ بغير باگي ۲ دان بولايين ۲ سرت فول مانسي ايت
تولق دباوه کواس چندروغ هائي ماسيخ ۲ ددالم فد ايت منوره اصل کجادين فول بھوا مانسي
ايت تباداله اوفيان بر کسورغن ديري فد ميمفر ناکن کهندق ۲ بعد مکن پتاله دغن اصل کجادين لاگي
کدادان مانسي اداله بوتمدن يعني بر کهندق کغد بر بتوان ۲ دان بر تولوغن ۲ انتارا سبام ۲ مريک
فد مندافتکن سبارغ حاجتن دان مخصا صيلکن فرسدیان هيدوفن درفد حال ۲ بڅ لمه تاغن سئورغ
ايت ممفراوليئن دغن سندبوي ۲ دان تياد تراوسها اوله کقوانتن دان تياد تر کيرا اوله عقل فيکراين
مک دغن دمکن ايت جاديله هيدوف مانسي ايت تولق اتس حياه مشار که بڅ مان تيف ۲ سئورغن
توتگوغ منحل مان ۲ لوبغ بغيراوغ ددالم باغونن مشار کهن ۲ مک درفد اوسها سکلينن بهارو
تراتور هيدوف بغير به کيا.

کمدن درفد ايت افيل دليه کغد فراغي دان صفات ۲ مانسي درفد سمولا جادين سميغله
نفسوان ايت تله تومري دغن طيعة مضميل فائده ديري دان لميم کندي ۲ تيف ۲ سئورغ
بر گولوه ۲ مروه هوان ديري سندبوي دان لوب فد مندافه ليه باقن.

بعد مکن مانسي ايت کالو ديار کن دغن حال کدادان مريک ايکوه کسو کان دان داي اوفاي
ماسيخ ۲ ددالم سگل بهاگين دان چاوغن هيدوف ۲ تيف ۲ سئورغن بردگيل ماتي دغن فيکراين دان
منوره اف سهاج کهندق شهواتن ۲ بوتيمبه لاگي حالن فول کسو کان ماسيخ ۲ ايت اد بولايين ۲ دان
کماهوانن اد بوباگي ۲ سرت تياد فراتوران بڅ مغلکن انتارا بابک دان جاهه ۲ بڅ مپکه کماهوان
مان ۲ مريک بڅ ملحقوا ۲ کلوار باتسن ۲ بڅ مغانور فوهو بڅ انتارا سبام ۲ مريک دان بڅ ممندو کغد
فأبده بر کچيکن سکلين ۲ تاد افتياد سگل کسو کان دان کهندق بغير باگي ۲ دان بولايين ۲ ايت
بولاون ۲ دان بوتمفور منجاديکن تياد بر کتنتوان هالا ۲ فد کتيک ايت کلمه کابوتله سگل جالن ۲
کھيدوفن ۲ گلف گليتا اره فيق کچيکن مک مريک فون بوجالنه دجالن ۲ بڅ سيمفغ سيور
ددالم گلف گليتا ايت ۲ لينتغ فو کڅ کدادان ۲ سئورغن ايت تياد اميل فضولي کغد بڅلاين دان
ساتو ۲ کمفولن فول تياد بوتيمبغ راس دان بوبلس کسين کانس بڅلاين ۲ مک جاديله کھيدوفن
سئورغ بگيمان حال کدادان بغير سبوت ايت ساولمن ۲ کھيدوفن بنانغ ۲ بڅتياد اد اف توجوانن فد

کېچيکن دان کماجوان، دان حياه، مشار کهن فول برفنچورب، نياد مغل حق کهنران بهکن گدادان
 بروهراجيلاله يغير کماجن مک ترسگورله کماديان ايت کجورغ مان ۲ جالن بغ مېمفيکن منفعة
 ديري سهاج دان کېچيکن ايتفول اف بغ سسواي دغن هوی نفسو، کمدين درفد ايت تيدقله اد
 کيرا بلاسن لاگي.

ايله گمير کادانن حال بغ ريغسکس دسپوتکن باگي کيدوفن مانسي کالو نياد توایکه دغن
 سبارغ فواتوران دان نياد تو کاول دغن اداب کماکوان مک اين تولو پات کادانن ايت مېمپالکن
 اصل کجاديشن يثمان تله دکتھويي برکھندق برتولوغ ۲ دان برفتوان ۲ انتارا سام ۲ مويک دان
 مونغ نالي ۲ فروهوشن کمانسيان يثمانه دتگوه دان دتفکن اوله توهن عزوجل دري مولا کجاديشن
 درفد لالا کي دان فرمفوان دان دجادبکنش فول بيراف فواق دان بفسا سفاي برکنالن ۲، مک اوله
 کران اصل کجادين اين الله سبخانه وتعالی تله مريبکن کدالم هاتي کفولن ۲ مانسي درفد آزی
 لاگي فراسان برکھندق کفد فواتوران بغ بوله رافتکن انتارا ساتو سام لاین بغ مفاثورکن حال
 کيدوفنن دان مفاول سرت ممدو کفد جالن ۲ بغ مېاوا کفد کېچيکن دان کماجوان.

سگوهن تله جادي لازم جوتن بهوا فواتوران ۲ دان حکوم ۲ يفتاتور دان دسوسن اوله اومه
 نگرې باگي دجالنکن قواکواسن انس اومه بفسا سنديري دنماکن « انداغ ۲ نگرې » مک انداغ ۲
 نگرې ايت اباله انداغ ۲ يثمانه دفيليه دان داتور سفاي جادي فندوان بغ مېولو، اومه کفد مېلسيکن
 فونیکابن دان فرسگکيتان سام ۲ مويک دان مپوسن کيدوفن عام منوجو کفد کېچيکن سکيلين
 تنافي تکل اداله اياش ايت دلاهيرکن اوله کران دسقتن حجة درفد کفوان ۲ اومه يغيربانس ددالم
 ليغسکوشن خاص دان فول فواتوران دري مانسي، حالن مانسي ايت بکيمان فون تيغکي دان لواس
 فنداقتن اداله عقل فيکورانن برسفادن جوا، تيدقله اي متهويي اف يعاد دسباليق سفادن ايت،
 لاگي تکل ددافاتي سسورغ ايت اي نياد ماهو توندو، منريما ساتو ۲ فواتوران اتو انداغ ۲ دغن
 طاعة ستيا يغيرسيه، دان تيدق ماهو مفاوه ديري انس ديديقن اداب فراغي يعماله، دان تيدق
 جوا بوله درونتون کفد طاعة، منريما اف جواسهاج ماینکن افيل توتانم ددالم هاتين کفرچيان
 بغ قوا (ايمان) برکواس مندوروغ دي کفد عمل کېچيکن برهافکن بالسن بابک، دان
 منجاوهکندي درفد کجاهتن ناکوتکن بالسن سقسا، فد کتيک ايت تادافتياد مستي اد باگي مانسي
 ايت انداغ ۲ انهي يثمان اداله اي ايه سفون درفد انداغ ۲ دان فواتوران بواتن مانسي، دان ليه
 ميفوتي انگف اف جوا حجة بهد کھندقکين فد ماس سکبارغ اتو اکنداتف، دان بغ منتفکن
 سبابک ۲ فندوان بغ منتفکن جان فروهوشن انتارا سام ۲ مويک، انتارا مويک دغن توهن بسغ
 منجادبکنش، دان مېمپوفکن سهاغه کفرچيان، فراسان يغيرتانه ددالم هاتين بابت اباله سوات
 کماکوسان بغ سينو ۲ مفاول سسورغ فد ماس برنواغ اتو ددالم سوليتن، دان بغ منجادبکنندي

برجاگ ۲ ديري .

اوله کران ایت بر لا کو حکمة الله سبحانه وتعالى کانس مخلوقن سمنجی دودوقکی بومی این
اوله مانسی لاگی تله معکر نیا کن کفد مریک بیراف شریعة دان معوتسکن بیراف رسول ۲ مپو کن
کفد جالن ۲ بهکیا دنیا دان آخرة کیران دطاعتکن دان معخبر کن بالسن ۲ چلاک افیل دانکار کن
« لَيْلًا يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا »
ارنن سفای قید قله دافه مانسی ایت حجة هندق ملتقن کسلاهن کانس الله سبحانه وتعالى کمدین درفد
داونسکن بیراف رسول ۲ دان الله سبحانه وتعالى ایت اداله ای مها فر کاس لاگی بیجی دمیکنله
حکمتن . مک انداغ ۲ الله این اباله یعدنه ! کن « اگام » .

تتافی، منکل مانسی بیج جادی اومه ۲ دنیا این سماله جوا حالن سفوت کادان کانق ۲،
منیة دري سوات کسوات فرایداران، مک کانق ۲ ایت تیدق سیکیا دیری ملینکن مکانن ۲ بیج
مپو بر کن دان نراو فای معدهن معنچور کن دمکن جواله بر لا کو حکمة الله سبحانه وتعالى تیدق
دکونیا کن انداغ ۲ فراتوران هیدوف ملینکن اف دان قدر بیج مناسبه تیغکاتن کیدوفن مریک دان
ستارا دغن عقل فیکران مریک، اشگران تاهن فنداقتن مریک منیگوشن . مک ابنله دیان رهسبا
بریلخ ۲ دان بر اولخ ۲ دداتعکن شریعة الله سبحانه وتعالى سنتیاس بر لاین ۲ دان بوتجه ۲ لواس
هشک فداخبرن مساکانی دان ملیفوتی بوله دفاکی فد بیلا ۲ ماس دان دمان ۲ تمفه جوا، فرمانن
« لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ شُرْعَةً وَمِنْهَا جَا » ارنن « باگی تیف ۲ اومه درفد کامو، کامی
جادیکن — گرنیا کن — انداغ ۲ دان جالن ۲ فراتورن » . بکیمان فون سموا شریعة ۲ سکالیفون بر لاین ۲
ماس دان باقی بیلاغن ۲، اداله بر لاین ۲ تیدق سمماچم ایت هیاله ترباتس اتس مسئله ۲ چواغن
(فرعیة) دان جالن ۲ کرج مانسی هاری ۲ سماج تتافی حالن بوسانو سکلینن فد تمفه فونچا
دکونیا کندی کرانن دان بوسانو اصل بیج سموا شریعة ۲ ایت مپو کفدات، فرمان توهن عزوجل
« وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ إِنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ »
ارنن « دان نیاد کامی معوتسکن دهواو درفد اشکو (واهی محمد) درفد رسول ۲ ملینکن کامی
وحیکن کفدات بهواسن نیاد توهن ملینکن اکو مک هندقاه کامو هان برعبادة کفد اکو » لاگی
فرمانن « شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ
إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ - الْآيَةُ » ارنن « دغن
انگراهن ای (توهن) تله معاتور کن باگی کامو، انداغ ۲ جادی اگام، اف ۲ بقتله دوصینن

کفد نبي نوح دان اف ۲ یغتهله گدایي وحیکن کفد ائیکو (واهی محمد) دان فرکارا ۲ یغتهله کدایي وصیتکن دغش اکن نبي الله ابراهیم ، موسی دان عیسی ، بهوا سئگوئن هندقله کدایو مپرو برساتو مغاول اگام کدایو دان جاعتهله کیران کدایو بر فچه بله فدان — هئیک اخیر آیه)

سان قرآن یغملیا اد منچریتا کن دریحال اگام ۲ یغلایو بهوا سمواں اداله مپرو کفد اجران یغدسروکن اولهن (قرآن) جوا بایت مغاسا کن الله سبحانه وتعالی دان ممبر سیهکنندی درفد سبارغ صفة ۲ ککوراغن ، سبکیمان جوا تله مپتا کن بهوا الله سبحانه وتعالی تله مئکرنیا کن کفد تیف ۲ اومه ایت اکن شریعة بر عبادة دان فراتوران فرجلانن هیدوف .

منوره حکمتن یغ بر لا کو دعالم کائنات این اداله ترجمهله درفد رحمة الله سبحانه وتعالی بهوا چها ترغ ایت اداں کمدین درفد گلف گلیتا دان اد هوجن سلفس درفد کماراو ، مک اداله کدایلو فکن ندیرن یغ بر حکمة بهوا ای مغوس اکن رسولن ۲ کفد اومتن ۲ یأبتوله فد کتیک اومه ۲ ایت دکلو بچی اوله کجاهیلن ، دان فدوقت بر حیمه حال ۲ یغ باطل دان فکناغن یغ سسة دانتارا مریک ، سبنرن فد ماس سبلوم اسلام عالم دنیا این اداله دکلو بچی اوله کابوس یغ قبل درفد کاروه ماروه کفر چیان شرک ، دان مانسی فد ماس ایت تله ترجمقی کدالم گناوغ کسسانن دغن سبب رنده دان ترسکه عقل فغتهوان مریک ، دغن دمکین حالن مک حال ۲ یغ کجی فون تله بر تو کر مضمیل نمفة سباگی فرکارا دندغ ملیا ، مان ۲ فول مریک یغ ممفوپای صفة ۲ هینا دان جاهة تله دافة منکککن کواسن کبائس اومه ۲ ، هئیک دغن سبب ایت مانسی جادی بر نمغیاران دگودا اوله کبواسن نفسو دان شهوة دان تراسله مریک بر کهندق اکن ساتو ۲ اوتوسن یغ بوله ممندو کلوار درفد گلف گلیتا کجاهیلن دان مناریق درفد لیسمه کمینان کفد مقام کملیان دان کسوجین ، فد کتیک ایت اداله دبغکیة نبي محمد صلعم جادی اوتوسن الله سبحانه ، تعالی امة پات جادی گلیکا هدایة مپولوه جالن ۲ مریک یغ منربما کبنران دان منراغکن بگیمان عذاب سغسارا مان ۲ یغ انکار کن دان مپرو بر عبادة هپاله کفد توهن یغ سبنر ۲ ممیلیکی ککواسان ، دفیلمه اوله الله سبحانه وتعالی اکن محمد صلعم جادی نبي یغ کسوداهن بایت کمدین درفد فیکران مانسی ایت تله سمغی کفد حد یغ لایق دان مناسبه دان عقل ۲ مریک تله اد فرسدیان دان توشکوغ باگی منربما هدایة دغن سمغوران سفای دافتهله ای صلعم ممهاوا اگام یغ بنو دان ظاهرله کبنران ایت کانس سگل اگام دان مماداله فد کبنران ایت دسقسیکن اکندی اوله الله سبحانه وتعالی سهاج .

انداغ ۲ الهی دان انداغ ۲ ریکان سندیری

سنگوهن دکتهوی درفد اف یغته دپتاکن بهوا انداغ ۲ ایت سوات حال یغ سمستین باگی
فرگاولن ۶ یغتا دافتیاد باگی مپلامتکن حیاة مشارکة دان منتفکن کأمانن دان ممهاگیکن - کهادیلن
دان معیدوفکن فراسان سوات انتارا سسام مریک ۶ منکیل فول حکمة الله سبحانه وتعالی سوت رحمة
کأتس همبان ۲ کدوا ۲ ایت دري ازلی لاگی برکهندفکن بهوا یغ مانسی مستی برکنیغ دغن ساتو ۲
اگام جادی عبادتن یغ لکف ملیفوتی ایه لواس درفد انداغ ۲ فراتوران یغدبواة سندیری اوله مریک
باگی فائده سسام مریک ۶ دان یغ معندوغي برباگی فرنچوق کفد جالن ۲ کبجیکن یغمان عقل ۲
مریک تیاد ترسمفی کفدان .

سان تله جادی کلایمن بگیمان تله دپتاکن: بهوا انداغ ۲ فراتوران یغدسوسن سندیری
اوله مانسی ایت دسبونکن « انداغ ۲ نگری » دان یغدانگراهی اوله الله سبحانه وتعالی فول
دنماکن « اگام »

یغدمکین اداله اگام ایت اباله انداغ ۲ یغ معندوغي برباگی سورهن ۶ تگه لارغن ۶ برماچم ۲
فعاوران دان قاعده ۲ فراتوران یغ لکف سمفون ۶ سموان ایت داتور اوله الله سبحانه وتعالی
یاگی فائده مانسی اومه ۲ دنیا سکالینن یأیت جادی سندران فد مپلسیکن سبارغ فرتیکلاین دان
فرسیغکییان دانتارا سسام مریک دان جادی فندوان یغ مپولوه ددالم سکل لافغ کپیدوفن ۶ دغن
جالن دوحیکن کفد رسول ۲ درفد اومه ۲ ایت سندیری دان توتشکوغلله رسول ۲ ایت مپرو اومتن ۲
سفای منطاعتی انداغ ۲ ایت دان مپتاکن بلاسن ۲ یغدسد یاکن اوله الله سبحانه وتعالی باگی سیاف ۲
یغ طاعة دان یغ انسکار .

ادفون انداغ ۲ نگری ایت اباله فراتوران ۲ یغدانور اوله فیهق یغ براوله کواس دجادیکن
سندران باگی کریشان موتسکن سبارغ فرسیغکییان سسام مریک سوت دکاول دغن قوانکواس
باگی مندودفکن مریک منطاعتین .

فر بيذ أن ۲ انتارا انداغ ۲ نكري دان اگام

سنگوهن انتارا اگام دان انداغ ۲ نكري ايت اد فر بيذ أن ۲ يځ بايق ، هان دسبوتکن دسيني
توجوانن ۲ يځ بسر سهاج : —

(1) مقصود بقاوتام دکهندفکي اوله انداغ ۲ اگام اباله هندق مېنتوق سسئورغ ايت کفد
بر کلکوان دغن باوان فواغي يځ سمفرن دان مليا، مک داسوهن کفد برسپه هاتي، نيشکي همه،
چرگس ايغائن، دان اد فرسان برتنگوځ جواب، دان ديد يقئن کفد مرافتنن فوهوځن انتارا سئورغ
دغن يغلان دان انتارا سئورغ دغن توهن يځ منجاديځ، دانس داسر يغتولس اخلاص دان سوچي
مورفي، بولايځن انداغ ۲ نكري مک اي تباد اميل گشکو مليکن اف ۲ يغتوتنگوځ اتس سسئورغ
نسبه کفد حق ۲ کفوپان اورغلان، کالو فون اد اي مضميل تاهو حال سسئورغ نسبه کفد ديرون
سند يري يايت هپاله چوما سبراف قدر يځ منفتن اد مېنتوه کفد مشارکة عام سمرت انداغ ۲
کراهن سکروله مک توجوانن سفاي اومه نكري فندي دان مغرتي مپوسن چارا برنو کو ۲ فائده
فنداقتن ماسيغ ۲، دان سفاي بر کورغن کجاعتن قدر نسبه سبراف جاوه دان لواس علم ديد يقان
ايت دافه ممبايقکن فواغي اخلاق ماسيغ ۲ .

(ب) انداغ ۲ اگام ايت مئندوغي سورهن دان لارغن — اينجابيه دان سلبيه — يايت

اي مپوره برواه کبابيقکن دان مئکالو اکندي دغن برهاگي ۲ جان هئک مئاداکن جنجي بالسن
بمکيا يغبو کيکال، دان ملارغ درفد برواه فرکارا ۲ يځ کجي دان جاده دان داوگوه فول دغن
بالسن ۲ عذاب يغمه مکين پتاله اي توجوانن يځ اوتام سسکالي منچاري . صليحه کيجيکن سوت
منزلق فرکارا ۲ يځ مروسقکن، برسلاهن انداغ ۲ نكري مک توجوانن يځ اوتام اباله منگه دان مپکه
درفد بولا کو کجاعتن دان فرکارا ۲ يځ اکن مروسقکن کدادن فرگاؤلن مشارکة ، کالو ادا فون
مپرو کفد برواه کبابيقکن مک يايت سباگي منچو کف شرط، بوکنش سميج ايت توجوان يځ اصل،
اوله کوان ايت اداله انداغ ۲ نكري هان سمات ۲ لارغن اتو سکاتن ، اتو فون لارغن تولبه بايق
درفد سورهن (سروان) .

(ج) سموان انداغ ۲ الهي ايت اگام جادي عبادت، مفرجاکن سهارغ اجوانن ايت دنماکن
« طاعة » بقدافة بالسن فهلا ، دان انکار کندي دنماکن « معصية » يغمه کناکن بالسن سقسا ،
سموا بالسن ۲ ديسي اگام فد اصاځ داخرة کلق ، تنافي مان ۲ يغمه تفکن اد بالسن سقسا —
اد کمتتوان قدرن اتو تباد — درفد سبارغ کسلاهن يغمه کيکيکن کفد فيبق يغبو کواس منجانکن

اداله ايت سمات ۲. منا کو تنکن سیاف ۲ بشو نفسو جابه بعثیدق. ماهو ممبواغ کجاهتنن ایت مایمنکن افییل دلیهتن بالسن عذاب دغن مات کفلاڻ سندیری، ادفون انداغ ۲ نگري مک بالسنن ددنیا این تر اساس اتس فائده متبندا بعدجالنکن اوله فیبق کواس ۲ کوج دان کعادیلان (السلطة التنفيذية والقضائية) .

(د) انداغ ۲ اگام اداله مغاتور دان مشمیل تاهو اتس سگل گوقگري مأنسي سعاد یعددالم هاتین دان کتتافن فیکرانن اتو یعدلا کوکن اوله اعکوت ۲ ظاهرن اتو سبارغ فربواتن فوسدیان، درفد تیف ۲ فرکارا یغ جادی وسیله، تنافی انداغ ۲ نگري نیدقله ای ممندو هان ستهه ۲ فربواتن مأنسي یغ ظاهر سهاج ایتفون مان ۲ یغ مپنتوه اتو مپشکوغ اکن اورغ لاین، سفرت منچروبه هرتبندان اتو اعکوت توبهن، اتو فربواتن ۲ یغ ممبکیه فراسان عام برتنش دغن انوران ۲ کراجان یغ برجالن .

(ه) اوله کران انداغ ۲ اگام ایت بواتن درفد الله سبحانه وتعالی تووس، دان علمون ملیفوتی تیف ۲ دان سبارغ گوقگري همبان سعاد برتواغ ۲ اتو برسولیه ۲، فرکارا ۲ یغ بسر ۲ اتو کچیلان، جادبله انداغ ۲ ایت سلملمان عادیل دان ملشکافی سگل خاجة ۲ یعد کهندقکی اوله برتوکر ۲ اتو براوبه ۲ مصلحه. ربیک هتک اخیر زمان دمکینله دتقدیرکن اوله الله سبحانه وتعالی اکن کلواسنن. بولاین انداغ ۲ نگري یأیت فربواتن بیراف اورغ فیبق یغبر کواس مک تیدقله شک ددالم مپوسونن اداله ربیکئیت تر تاریک ایتانن دان فیکران کفد حال کادان یعاد دسکلیلیشن سفرت عادت رسم دانجوا حال ۲ کادان کدودقکن تمغه سفرت ماس، تمغه دان اودارا منکل فول کادان یعدسکلیلیشن ایت دري سوات کسوات ماس سنتیاس براوبه مک تیدقله انداغ ۲ یعدبوة مناسبه دغن سوات حال بوله سسواي دان فاتوة دفاکی لاگی کفد حال ۲ لاین یعتله براوبه کادان دان فیکران. مأنسي ایت بکیهان فون لواس عقل دان سمفون فیکران تیدقله اوفیان بوله منتوکن اف یعاکن جادی دان تیدقله ای بر کواس منجالنکن مأنسي ددالم ساتو اورغ سهاج باگی فرانوران هیدوف، دغن کران ایت ددافاتی انداغ ۲ نگري ایت سنتیاس کورغ، دري سوات کسوات ماس برحاجة دتو کو، دتمبه دان داوبه، کالو تیدق جادبله ای سوات فرانوران یغ ظالم ترفیسوغ درفد مقصود یغ اصل توجوان ممبواتن مک ککوراغن ایت سلالو دتمفل دان دینچشکن اوله اهل انداغ ۲.

(ی) ماسن ۲ اد فرکارا ۲ دبر دان دلولسکن اوله انداغ ۲ نگري تنافی تنف دلارغ دان دحرامکن اوله انداغ ۲ اگام سفرت بونیاگ مینومن ارق منجالنکن فائده ربا دان ملیسینکن فینتو فرسوندالن، دسککاش اداله ایت سوات جالن مصلحه کفد مأنسي اتو سکورغن ۲ تیاد جادی مضرة سلما ددالم گواالن. دمکین جوا نو کاداغ ۲ انداغ ۲ نگري ملارغ دان ممان بیراف فرکارا

فد حالن هاروس اتو واجب دسيبي فنداغن اگام سفوت ملارغ ساقو ۲ كمفولن اتو فد سسوات
ماس ۶ ملارغ ممفودا گشكن بارغبندا نو كلوارن ملينكن كغداره يقدتفكن ۶ دان سفوت انكارن
اكن فونخ نو گلاغن تاغن فنچوري ۶ دان اشكن مپسه فمينوم ارق ۰ دكتان اداله حكومن ۲ ايت نياد
ممفوپاي رحمة دان يولاون دغن كماجوان ۰

اين اباله سدبكيه ريشكاسن كپتان يغ مپتاكن سكي ۲ فريذآن انتاراكدوا ۲ انداغ ۲ ايت دان
سپين ۲ مك درفداف يفتله دپتاكن ايت ددافتيله دغن نوغن بهوا هوي نفسو دان كچندروغن
راس سرت حال كدادان يقدسكليليشي سستياس مناريقي فراوباغن فنداغن ۶ دان جاوه تيليقن يغ
مبواة انداغ ۲ ايت سوت سبراف قدر لواس فغالمن دان بيراف تيقكي فغتهوانن اداله سموان ايت
اد بركواس يغ ممبوي بكس ددالمجال مئگوبل انداغ ۲ نكوي ايت ۰

انداغ ۲ الہی معتمدو غی کلی دان جزئی

[illegible]

سان بولا کو حکمة الله سبحانه وتعالى مڻهند فکي بهوا انداغ ۲ شريعة ايت داتور کن ائس اعتبار کلية فد سباگينن منکل فد بهاگين لاین ائس اعتبار جزئية فول ۶ هان فرسايسين اباله دداله حال منتفسير کن کدوا ۲ ايت (کلية دان جزئية) بأيت توبهاگي کفد تيگ اره فنداغن:—
فنداغن فوتام — اداله يقد کتاکن «کلية» ايت بأيت سگيل فرنماهن ۲ دان قاعده ۲ بقتله برسام ۲ داگوئي دان دسرو اوله سموا شريعة ۲ يقد باوا اوله نبي ۲ دان رسول ۲ دداله حال بڃ برگوئي ۲ سفنج ۲ ماس هڻگ کفد شريعة محمدية ۶ بأيت اباله کما دان حال يڄرگنآن دغن سيمفولان ۲ اعتقاد دان کلميان فراغي اخلاق سمرت معاساگن الله سبحانه وتعالى دان منصف کندي دغن سگيل صفة کسمفرنآن دان کسوچين دري سهارغ کيکوراعن ۶ دان سمرت عادل ۶ احسان ۶ نوفي جنجي ۶ ناگوئکن هان کفد الله سهاج ۶ صبر دان شکور ۶ دان سمرت ملارغ درفد ملاکو کن هورو هارا ائس موک بومي ۶ درفد فرکارا ۲ بڃ کجي ۶ جاهه دان ظالم .

ادفون « جزئیة » ابت ایاله سنگدل فرتاهن بیج یوکنان تفة دغن فروان ۲. کلاف درفد
فرکارا ۲ بیج بوله برلاین ۲ چارا انتارا سانو شریعة دغن یغلابن سفرت کلامکوان سمجیج ، نصاب
زکاة ۲ ، فرمفوان ۲ حلال نکاح دان حلال حواء فد . معاملات .

سکمی بق. مناسبتہ دنماکن فورماہن ۲ فد یعفر نام ایت « کنبیۃ » یأیت ابالد اولہ صاب اہاں تپاد

توحيد كنف ساتو زمان سهاج ۶ دان تيدق تفة دغن ساتو حال تيدق كنف حال يغلان ۶ دان نياد
تركأية فول منمفاتي ساتو ماچم مكلف سهاج نياد كنف يغلان .

دان فد يشكدوا دغن « جزئية » ايت كران اداله اياش برگشتوغ تفة كنف بهاگين ۲ فربوانن
مكلف دان فول بولان ۲ دان براوبه ۲ دغن سبب بولانن ۲ زمان دان مكلف .

فنداغن اين سروفاله جوا ممهاگي اكندي كنف أصلية دان فرعية اتو كنف اعتقادية دان
عملية ۶ مك فائده ۲ فربهاگين يفترسبوة بوله دافة پات دغن تروغن فد داي ۲ يغ جادي تحفة اميلان
اتو يغ جادي اساس سندران ماثبانكن سماء حكوم ۲ أصلية اتو حكوم ۲ فرعية (كلية اتو جزئية)

فونچا اميلان باگي حكوم ۲ أصلية اتو فرعية

فد حكوم ۲ أصلية - اداله حكوم ۲ أصلية ايت توبهاگي كنف نيگ:-

فرنام ددالم فركارا يغ نياد بوله دثابتكندي ملينكن دغن دليل عقلي يغ جازم سمرت وجود
الله سبحانه وتعالى دان بنر رسول ۲ فد دعوي رسالهن مك اين تيدق له اد جالن ماثباتكندي دغن
دليل سماعي سهاج كران دليل سماعي اين تيدق له ددافاتي ملينكن كمدن درفد تله داگوي وجود
الله دان بنر رسول ۲ - مك ايت پتاله دليل سماعي توهنتي اتو برگشتوغ انس كدوا ۲ ۶ كآلو فول
معاكوي اد الله دان بنر رسول ددافاتي اميلان درفد دليل سماعي دان توهنتي اتس فد كتيتك
ايت نسچاي لازمله جادي دور يغ بطل .

مسكيفون بهاگين اين دتريما ثابتن دغن دليل عقلي تيدق له اي جادي گلوار درفد كدادانن
ايت حكوم شروع كران شروع تله منجوقكن كنف جالن ۲ مگوناكن عقل دان بوفيكرا اتس سندران
درفد اف ۲ فنداغنن - « قُلْ اَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ » - اريش كستائيله
(واهي محمد) هندق له كامو ممرهاتي باگي معميل فيكران اف بغداد دلاعية دان دبوي) « وَفِي
الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ » - اريش دان فد بوي اين
بيراف نندا باگي اورغ ۲ يغ ممرهاتي كيقينن دان فد دبوي ۲ كامو جوا مك تيدق كه كامو مليه
دان ممرهاتي) .

دانلاگي سگل فنداغنن ۲ عقل ايت اداله داعباركن يابت افيل دلوسكن دي اوله شرع
دسينيله پات فريذانن انتارا فنداغنن يغبئر دغن سمات ۲ سگهان اتو اغن ۲ خيال سهاج مك
حكوم ۲ بهاگين اين دكتاكن «عقلي» درفد فيق اداله بسمندافانن ايت عقل دان جوا دغنن دثابتكن، دان

« شرعي » درفد فیهی داکو فول اوله شرع سرت ای معاجو بگیمان معکونا کنش .
 یسکدوا: ددالم فرکارا یغ تیاد سکالی ۲ بوله دثابتکن مایسکن دغن دلیل نقلی بایت سفوت
 سگل حکوم دان کتواغن تغه برکنان دغن آخره کلقی .

یسکتیک: ددالم فرکارا یغ بوله دثابتکن دغن کدوا ۲ دلیل (عقلی دان نقلی) سکالی سفوت
 حکوم بهوا الله سبحانه وتعالی ایت معتموی اکن نیف ۲ سوات دان معتمدقین ۶ دان سفوت بهوا
 سگل انبیاء ایت هاروس برلاکو کانسش سگل حال دان صفة بشریة .

تتافی فد بهاگین یغفرنام ایت تیدقله فول دثابتکن اتو تیدقله اد تگمان ددافاتی جوا بیراف
 دلیل ۲ نقلی فد منتفکن سکومش ۶ فد کتیک ایت اداله دلیل ۲ نقلی ایت هان معصکدن دان معقوانکن
 اف یغقله ددافاتی اوله عتل دغن قطعی .

ددالم کتیک ۲ بهاگین ایت اداله یغدرتربما دان یغصح منجادی دلیل بایت هپاله دلیل قطعی
 لاکی یغقینی کران ظنی ایت دکچی اوله الله سبحانه وتعالی دان دچلان مربک ۲ یغ برکغ دغن
 « إِنْ يَتَّبِعُوا إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ الظَّنُّ لَا يَغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا - ارتین تیاد مربک معیکوه
 مایسکن سگ ۲ سهاج والحال سگوهن سگ ۲ ایت تیادمبری گون سدیکه فون کفد بنو یغحق)
 مک بارغسیاف ماعتقادکن اکن حکوم ۲ اصلیة یغترسبوه ایت سباگی اعتقاد یغ تیاد سحفی اتو بلوم
 ججق کفد مرتبه یقین نسجای تیدقله ای اورغ یغ سبر ۲ برایمان .

جک دکات: بهوا برکهندق سحفی مرتبه یقین اداله ایت بوله دفوستو جوکن دان بوله ددافاتی
 کالو درفد دلیل ۲ عقلی ۶ اد فون دلیل ۲ نقلی مک بهواسان - سکالیفون فد ستمش ۲ دکاتکن
 تنغ ثابت ایت اداله سحفی . مرتبه یقین دغن سبب تواتر سفوت فد قرآن یغملیا - - تتافی تیدقله
 بوله دکات فد تنغ منجوق کفد معنی مدلولن ایت بوله سحفی مرتبه یقین کچوالی افیل ای
 برسیه درفد سبارغ احتمال یغ سفوله سفوت احتمال مجاز ۶ اشتراک ۶ معارض دانلاین ۲ مک
 بوسیه درفد یغترسبوه ایت سوات حال یغتیاد اد جالنش ۶ مک بتاف ممادا فد عقائد الایمان دغن
 دلیل یغ بگیتو حالن ؟

جواب: بهوا مدلول دلیل نقلی ایت تیاد سحفی مرتبه یقین یغ قطعی بایت هان وقت ممدغ
 کفد دلیل نقلی دان نسبه کفدان سهاج تیاد برسرتن اعتبار ۲ یغلاین . اد فون افیل برهیمفون ۶
 برکفول ۲ بیراف دلیل ۲ نقلی یغ ستمش معقوا اکن یغلاین دان برسکتو سکلمین منجوق هان
 اتس سانو معنی ۶ فد وقت ایت جادیه معنی یغبرسکتو ایت سوات کبولتن یقین یغتیاد بوله
 دشککن لاگی سفوت یغدروابتکن حال کجوانین سیدنا علی رضی الله عنه دان کموراهن حاتم ۶ مک
 ابن اباله یغدرنماکن « متواتر معنوی » تیاد سیاففون برکواس مانکار کنش کچوالی کالو ای ایت

اورغ بغ اوغسکل یثتیدق بوله داعتبارکن فربجائنش .

فد حکوم ۲ فرعیة — مک حکوم ۲ فرعیة ایت اداله سندران بغ جادی فونچا مثابکنندی ایت اباله دلیل ۲ نقلی یأیت قرآن دان حدیث نبوی ، دتمبه لاگی باگی منصفاتی برسمان قرآن دان حدیث ایت « اجماع دان قیاس » مک کدوا ۲ ایت — مسکیفون علماء ۲ فقه دان اصول فقه ماعتبارکن دوا دلیل بغ برسمندی کړان ممدغ کفد حکوم ۲ دان شرط ۲ بغ خاص نوتنتو کفد کدوا ۲ — تنافی بغ سبتر ۲ اداله کدوا ۲ ایت کمبالی کفد قرآن دان حدیث جوا . ادفون اجماع کړان اداله ای تادافتیاد لبه دهولو تله ادساتو ۲ نص بغ مننجوق کأتس حکوم ۲ بغ علماء ۲ برساتو کات ممفرکتاکن کړان علماء ۲ امة تیدقله تودافه مربک برسکات سکسینش کأتس ساتو ۲ حکوم سمات ۲ هان منوره کچندر وشن هاتی دان هوی نفسو سهاج . دان قیاس فول سغکوئن علماء ۲ اصول فقه تله برکات : بهوا ای ایت هپاله منرغسکن چاربا بگیمان دلیل نص بوله ملیفوتی « مقیس » ایت دان میتاکن جالان ۲ دلیل ایت مننجوق کأتس جوا ، این اباله معنی فرکتان مربک : « بهوا قیاس ایت اداله ای منظاهرکن سهاج تیدق منجابکن » .

ستله ایت امفة ۲ دلیل این اباله یثتله اتفاق علماء بوله منجابکن سبارغ حکوم ۲ فرعیة ، تنافی دسان اد بیراف دلیل ۲ لاگی ستقه ۲ علماء مماکین منکل یغلاینش . نوالی فول ، یأیت استحسان ، استصحاب ، مصالح ، مرسلة ، دان استدلال مک مهورایکن تیف ۲ ساتو دغن ترغ دان پات یأیتوله تئگوئن علماء اصول فقه .

فنداغن یثکدوا — بهوا یثدکتاکن « کلیة » ایت اباله توجوان ۲ (المقاصد) عام یثدتنوة اوله سموا تکلیف ۲ شرع فد سغال دان ملیهاران دانتارا مخلوق ۲ ، دان توجوان ۲ عام ایت فد سیحفولنن ترهاگی تیگک : — فورنام « ضروریات » کدوا « حاجیات » کتیگک « تحسینیات » مک کفد اره تیگک ۲ توجوان اینله سموا حال دتوجو دان دهادفکن اوله شریعة اسلام ددالم سگل سروانش سعاد برکتان دغن حکوم ۲ اتو عمل فربواتن .

ادفون « جزئیة » اتس فنداغن این اباله سگل تکلیف شرع سعاد ددالم بهاگین عمل فربواتن اتو کفرچیان یثمان کسموان ایت کمبالی جوا کفد ساله ساتو درفد توجوان ۲ عام بغ تیگک ایت :

یغفرنام درفد توجوان عام : — اباله ضروریات یثمان تادافتیاد باگی کبابیکن مانسی یأیت تواساس اتس لیم فرکارا : ملیهارا اگام ، ملیهارا پاوا ، ملیهارا عقل ، ملیهارا کتورنن ، دان ملیهارا هرت ، مک سموان تکلیف ۲ شرع دتوجوکن فد منجاگک تیف ۲ ساتو درفد لیم ایت اداله دنماکن « جزئیات » مسکیفون ایان سمندی ای ادفول ملیفوتی بیراف تفصیل لاگی . اومغمان : —

مملیهارا اگام این ساتو درفد لیم ماچم ترماسوق دباوه ضروریات ایت ۶ تنافی ترگاوان ایت
ایاله دغن برایمان ۶ دان منجالتکن کرج ۲ مپوره کیجیکن دان ملارغ کجاعتن — الامربالمعروف
والنهی عن المنکر — مک برایمان ایت تکلیف شرعی (جزئی) دان توبور — تصودکن درفدان
ایاله منجاگک اگام ۶ دمکینه ستروسن .

مملیهارا پاوا دان عتل ایت درفد ضروریات مک مملیهارا ایت دغن منوره اف ۲ یقدهاروس
دان دواجبکن اوله شرع دري ماکن مینوم ۶ فاکی فاتوة ۶ تحفة کدیامن ۶ دان دغن منجالتکن
قصاص ۲ دان درا ۲ شرع دان حکوم ۲ یغ برابکوتن .

مملیهارا ذوریات کتورنن دان هرت ایت درفد بهاگین ضروریات جوگک . ایت بوله دسمفوناکن
دغن جالن بریتوان ۲ دان برتوکران ۲ برسام ۲ اورغ لاین دأنس فراتوران یقدهاروسکن اوله شرع
سفرت مینده میلک — دغن اد فرتوکران اتو تباد — دان برسمندا یغ مغلالتکن بولاکی یینی
دان حکوم ۲ یغبرکاوتن دغن سفرت حد زنا ۶ چوری ۶ گنتی بناس دانلاین ۲ .

اینله سدیکه ریشکس مشکمبرکن بهاگین ۲ کلیه یغ ترماسوق دباوه توجوان عام یقدهارام ایت
دان چارا ۲ تکلیف شرع یغ جزئی یقدهاتور کندی باگی مملیهارا تیف ۲ بهاگین کلیه ایت .
یغکدوا درفد توجوان عام — ایاله حاجیات یأیت سموا فرکارا یغ تادافتیاد درفدان باگی
منداتکن کلاوسن کأنس مانسی دان منولقکن کسفیتن . ربک مک حاجیات یغ برتوجوان ممبری
کلاوسن دان کسناغن مانسی این سنتیاس اد دان ددافاتی دمان ۲ جواسماد فد عبادة یقدهاروچکن
کأنس ربک انوفد بارغ فرکارا یغ سنتیاس برلاکو انتارا سام ۲ ربک سفرت عاده رسم ۶
معاملات دان جنایات .

اومفما ۶ مریغکن تگکوغن ربک ددالم بهاگین عبادة اداله ای دغن جالن رخصه ۲ یحمان
ایت درفد بهاگین حکوم ۲ جزئیة سفرت قصر سمبیهغ امفه رکعة باگی اورغ ۲ مسافر دان منجمعکن
انتارا دواسمبیهغ وقت دان ربوک فواس باگی اورغ یغ عذر ۶ دان ددالم بهاگین عاده سفرت
مهاروسکن مانسی ماکن بارغ ۲ یغ باگوس دان بایک لبه درفد قدر لازم یغ مملیهارا پاوا ۶ برلواس ۲
دغن فکامین ۶ فرهیاسن دان تحفة کدیامن یغ انده ۲ دان ددالم بهاگین معاملات سفرت دهاروسکن
مریکیت برهوتغ ۶ برجوالی سلم فد حالن فد یقدهارام ایت ادعیه یغ جادی حکوم ربا —
یأیت برتگوره — دان فد یغکدوا . منجوال بندا یغ مجهول ۶ دان ددالم بهاگین جنایات سفرت
مریغکن سبراف یغ بوله درفد ربک یغ ملاکوکن کدلاهن یأیت مشکوگرکن درا (الحمد) دغن
سبب ادسکورغ شبهة ۶ دان دبة بونه ایت دکناکن کأنس کلوارگک فعبونه ددالم فرکارا
بونه ترساله یعنی تیدق شهجاج .

بشکتيگ درفد توجوان عام ۰ - ايايه تحينيات يأت سموا حال ۲ بغ مليا دان ترفوجي مك ايت بوله ددافاتي دان منجادي دغن جالن ميمليه دان مغميل مان ۲ بغ ابلوق دان بایك درفد عادة ۲ سورت منجاوه دان ممبواشكن فول مان ۲ بغ كجي بعدتولق اوله عقل ۶ اين بولاكو جوا ددالم بهاگين عبادة سفرت بوسوجي درفد نجيس ۶ منوتف عورة ۶ مماكي فرهياسن بغ ابلوق ۶ بوموره دغن خيرات كجيجكن دانلاين ۲ ۶ دان ددالم بهاگين عادة سفرت آداب ماكن مينوم ۰ اشكن درفد مكانن ۲ بغ نجيس دان مينوم ۲ بغ كجي ۶ تباد بوروبوس دان كد كوة دانلاين ۲ ۶ دان ددالم بهاگين معاملات سفرت دلارغ بوجواليلي بارغ بندا بغ نجيس ۶ لبه ۲ ايو دان سباگين درفد بارغ بندا بعداعتبار دان دكهندقكي اوله مانسي سلاين درفد ضروريات دان حاجيات ۰

سان درفد هور اين ۲ بغ سديكية دانس اين تيدقله شك بهوا تيگك ۲ توجوان عام ايت سبنو ۲ اياش كليه بغ مليفوتي سموا حال دان قو كارا بعدحاجتي اوله مانسي ۰

ادفون تكليف ۲ شرع بعداتوركن باگي مغاول دان مملهارا توجوان ۲ عام ايت اداله اي يراف حكوم ۲ بغ جزئية هباله نص ۲ ايت اد كالا جزئي سفرت نص اتس سوجي سيسا ۲ مكانن كوچيغ دان اتس حرام ممدوكن دغن مق سوداران ۶ دان اد كالا كالي سفرت فرمان توهن عزوجل « مَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ » - ارتين (تباد دجاديكن كاتس كامو ددالم اگام كامو كسمفيتن) دان سفرت سبدا نبي صلعم « لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ » - (ارتين تباد بوله چدرا دان تيدق بوله منچدراكن) تنافي بكيمان فون فد ريشكس سموا نص ۲ ايت فد نسبه كفد توجوان ۲ عام بغ كليه ايت جادي جزئيه جوا بعدمكن توبهاگيله نص ۲ ايت كفد جزئيه حقيقه انو اضافيه ۰

مك فائده درفد فراتوران ممهاگي اتس فنداغن بشكدوا اين بوله ددافاتي دغن پات بهوا سموا توجوان ۲ عام بغ كليه ايت سوات حال بعتله فونس يقين تباد بوله دفيندا، داوبه دان دمنسوخكن ۶ ادفون تكليف ۲ شرع بغ جزئيات ايت تركادغ اداله اي هاظنية سهاج منكل فول اد ددافاتي جوا دمنسوخكن ۰

فنداغن بشكتيگ - بهوا بعدكتاكن « كليه » ايت ايايه قاعده ۲ عامه بغ بوله توماسوق دباوهن يراف جزئيات بغ باق تيدق بوفونس ۲ ادان هتگ اخير دنيا ۶ ادفون « جزئيات » بايتوله سكل حكوم ۲ بغ بركنان دغن حال ۲ بغ تراجادي بغ سنتياس بولاكو كند مانسي ددالم كهيدوفن مريك هاري ۲ هاك دكهندقكن مريك مغمهاليكن انو مرجوعكن افكل هندق مغموي حكوم ۲ حال ايت كفد قاعده كليه بعترسبوة ۰

مك مثل باگي كليه اتس فنداغن اين فرمان توهن عزوجل « يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أَحَلَّ لَهُمْ

قُلْ أَهْلَ لَكُمْ الطَّيِّبَاتِ -- ارنيں ربكئيت منان ائكو: « افاله بندان يئد حلالكن باگي
 مريك ۱ كئتابله واهي محمد كئفد مريك: دحلالكن كئفد كامو سئكل بارغ بندا يغ بابك ۲ دان
 باگوس) مك آية ابن مليفوتي تيف ۲ بندا يغ بايك سعاد مكائن ۱ مينومن ۱ فكائين دانلاين ۲ .
 دان فرمانن لاگي « قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّي الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ ۖ وَالْأَلْثَمَ
 وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ
 مَا لَا تَعْلَمُونَ ۖ » ارنيں كئتابله واهي محمد: سئكوهن توهنكو اداله اي ملارغ دان محرام اكن

سئكل ۲ يغ كجبي ۱ ظاهر دان باطنن ۱ دان انباي دان چروبه دغن تيدق سبنو ۱ دان جوگ كامو
 مپشوتوي دغن الله بارغئغ نياد دتورنكن كئفدان اف ۲ فون دليل كئتان ۱ دان جوگ كامو مريك ۲
 كئانس الله اف ۲ يغ كامو نياد كئموي) مك تروماسوق دباوه آية اين حرام تيف ۲ يغ كجبي ۱
 ظاهر اتو باطنن ۱ دان حرام كظاليمن دان كچروبهن سعاد كئانس پاوا ۱ هرت اتو كحرمائن ۱
 دان حرام مپشوتوي توهن اتو يغ مپاوا كئفد دمكين سعاد دغن فوكئتان ۱ فوبواتن اتو عزم ۱ دان
 حرام بربوهغ ۲ كئانس الله دغن اف جوا يغ نياد ددافاتي دليان درفد الله اتو رسولن ۱

دان سفوت نبي صلعم « كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ » -- ارنيں « تيف ۲ مينومن يغ مپاوقكن
 ايت حرام » « كُلُّ عَمَلٍ لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ » -- ارنيں « سبارغ فكرجان يغ نياد
 منوره اتس داسر ۲ فوجلانن كئابي بابت دتولق دان نياد دتريما » « كُلُّ شَرْطٍ لَيْسَ فِي
 كِتَابِ اللَّهِ فَهُوَ بَاطِلٌ » -- ارنيں « سبارغ شرط فوجنچين يئد بواة نياد ترسهوة كئولسنن
 ددالم كئتاب الله مك بابت باطل تيدق سكال ۲ صح » دانلاين ۲ لاگي ۱ .

مثل باگي « جزئية » فول سفوت مشحكوم نبي صلعم دغن سوچي سيسا كوچيغ ۱ سوچي
 اير ائكور ۱ حرام مپادوكن فرمفوان دغن مق سوداران ۱ مك حكوم ۲ اين دان ساومفمان سموان
 ايت دنماكن جزئيات دغن اعتبار فوجادين ايت دغن سبب ددافاتي حال ۲ يغ توتنتو يغ مندائغي
 مانسي فد زمان رسول الله صلعم ۱ مسكيفون كادان نص ۲ ايت توهادف كئفد سئكلين مكلفين ۱
 ددالم فد ايت اداله كئاپقكن نص ۲ ايت اد بوسام ۲ كئتان سبب ۲ اتو علمه باگي حكومن ۱ سفاي
 مانسي موده ملواسكن اتو ممنجئمكن حكومن ۲ كئفد فوكارا ۲ لاي يغ سبنديغ دغن سفوت سبدا
 نبي صلعم بركئنان دغن كوچيغ ايت (إِنِّهَا مِنَ الطَّوَّافِينَ عَلَيْكُمُ وَالطَّوَّافَاتِ ۖ
 ارنيں « كران بهوا كوچيغ ۲ ايت درفد مخلوق جينق يغ سنتياس بركئاليغ دان ميسية ۲ كامو »
 دان فد اير ائكور (ثَمَرَةٌ طَيِّبَةٌ وَمَاءٌ طَهُورٌ) ارنيں (بواهن ۲ يغ بايك راسن دان اير يغ

سوچي « دان فد ممدو ايت » اَنِّكُم اِن فَعَلْتُمْ ذَلِك قَطَعْتُمْ اَرْحَامَكُمْ » - ارنيڭ
 « كالو كامو فربوۋه جوا اكن يقد ميكن ايت نسچاي كامو مومس اتو مومث اكن صله الرحيم كامو » .
 اوله يقد ميكن ايت جاديله شريعه اسلام سوات انداغ يڭ لواس قاعده ۲ بوله دفاكي دان
 دفاستكن كند يراف جوا فركارا ۲ يڭ نيمبول دان بهارو اد مندائي مانسي هان مانسي ايت افيل
 هندق معتوي حكوم ۲ فركارا بهارو هندقله مرجوعكن كند قاعده ۲ كليه ايت دان مقياسكن
 كند فركارا ۲ يفتله معلوم حكوم ي ايت افيل تله پات انتارا كدوا ايت اد صفة ۲ يڭ سروف دان
 سام دان صفة ۲ ايت فول اباله فونچا داساسكن حكوم فركارا يقد دافاتي نص .

هنگك دسيني نمق ترغ كند كيت بهوا انداغ ۲ آلهي پات مهندوغي كلي دان جزئي مك
 دغن ايت اي بوله هنگو غ سموا مصلحة ۲ مانسي دغن سمفونان سماد دفسيركن « كليه » ايت
 دغن معنى سمفونل عقائد يقد سروكن برسام ۲ اوله سموا شريعه ۲ انبياء ۶ دان « جزئية » دغن
 معنى فونتاھن ۲ يڭ برگنتو غ تفة كاتس فوبواتن ۲ مكلف يڭ بوله بولاي ۲ چاران انتارا سانو
 شريعه دغن يغلين .

اتو « كليه » ايت معنائ توجوان ۲ عام يقد تنوة برسام ۲ اوله تكليف ۲ سموا شريعه ۲ مامهاران
 دانتارا مخلوق ۶ دان « جزئية » فول معنائ سكل تكليف ۲ شرع يقد مقصود كن باگي منجاگ دان
 منجالنكن توجوان ۲ عام ايت .

اتو فون معنى « كليه » ايت اباله قاعده ۲ عامه يڭ بوله دماسوكن دباوهن بيراف باقى جزئيات
 دان « جزئية » اباله سكل حكوم ۲ باگي تيف ۲ ساتو ۲ فركارا يڭ ترماسوق دباوه قاعده عامه ايت .
 يقد ميكن ايتله كندق فرمان توهن عزوجل (مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ)

ارنيڭ (تباد كامې توتيهنگل فد مپتاكن تيف ۲ سوات ددالم كتاب ايت) بعني سمواڻ اد
 نرسوة دان توكندو غ ددالم قرآن يعمليا ايت .

انداغ ۲ اسلام ممباوا بهکيا دنيا اخره

شريعة اسلام بهکيمان تله دکتهوي اباله انداغ ۲ آلهي به داتور دان دسوسنکن باگي فرگونان مانسي اوله توهن به مليفوتي فتهوانن اکن سکنل گرفتري دان کماهوان ۲ دان جوا کدادان ۲ مريک، ظاهر دان باطن ۶ به سديا اد دان لاگي اکن اد ۶ لاگي فول توهن بهامة بيجهسان دان ملتق اکن تيف ۲ سوات ايت بتول فد تمفتن « لَا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى »

سان درفد کسمفران نعمة ۲ الله سبحانه وتعالی دان پات حکمتن ۲ فد سکنل کجادين ۲ بابت کمدين درفد ملشکه دان ملالوي عقل فيکوان مانسي زمان کبودقن ۶ دان بوسدي منيشکه بواف لافيس تشک کهدوفن بهرسوفن بهوا اسلام ايت اداله اگام بهتله دکريا اوله الله سبحانه وتعالی سفای جادي عبادۃ باگي سیاف ۲ به منوره فحاجران ۶ دان دباله انداغ ۲ دشن دسوده دان دسمفران اکن اوله الله سبحانه وتعالی اکن سکنل انداغ ۲ انبياء ۲ به دهولو ممباوا ۰ مک تيدقله حبران اسلام ايت اگام به تنف لونس دان تکف فردیوبان ۶ سمفرن فراتوران ۶ ايلوق فمباوان دان تيشکي کهندق توجوان به سسوي فد بيلاماس دان نعمة دشن بروککالان ۶ منجوق سکنل جالان ۲ کبجيمکن دان ممباوا بهکيا دنيا اخره ۰

ممادا کيت هندق متهوي رهسيا ۲ اگام اين دان کلبينن ۲ درفد بهلان منکل سهاج کيت اماتي ۲ دان تاتف تنتخ فحاجران ترسولمه کفد کيت به اياش تله ممباوا بيراف حکم تباد ددافاتي درفد اگام ۲ به دهولون دان مشاجر بيراف فراتوران دان فدومن به کهدوفن دنيا مستي بروکهندق کفدان ۰ لبه ۲ لاگي کداتغن اسلام اين مملیا دان مگوناکن اکن عقل ۶ مپرو دان مپوره کفد بروفيکر دان معميل اعتبار درفد دربحال کجادين ۲ بهاد دعالم دنيا اين سماء کچيل افتهلاگي بسرن، مپرو دان مپوره منجاوهکن درفد سمات ۲ مغيکوة دشن بوت تولي، دان دگيل بهتيدق بروکنتوان سفای بوسيه عقل ۲ ايت درفد کاروة ۲ دان لافغ باگين تبليقن به لواس دان سجه ترا درفد ترگلينچير دان سمفي کفد کسوداهن به کفوجينن ۰

دان اسلام ايت اداله برسگوه ۲ فد ممتول دان منتفکن اتوران فرگاوان مپرو کفد سطرف دانتارا مانسي ۶ تيدق عرب تولبه مليا دان تيشکي درفد عجم توافي کملیان دان کتيشکين ايت اداله اي فد سیاف بهلبه تا کوکن الله سبحانه وتعالی ۰ بهدمکين اي مملهارا باگي تيف ۲ سورغ ايت اکن هبران کيبباسنن سرت مگمالق کفد هيدوف به بوسوان ۶ بروکغ کفد ديوي سندوي سراي منجاگ کحروانن اورغ لاین دان اي منجوق اکن مانسي کفد جالان ۲ تمدن به بوسيه

درفد گشگون کارو۲ بغ مغایروکن کباپکن کیت .

چوب لیمه ! کیت دافتي اداله اگام اسلام ایت سنتیاس اد برسام ۲ تیف ۲ سئورغ ددالم سگل
فرایدران دان گیلیران ۲ عمون ممبوی فندوان دان معاتور اف جوا انیک فکر جانن سفای درفد تیف ۲
سئورغ بغ تردیدیق اتس اسوهنن توجادی کمفولن ۲ یغترلاتیه سبتر ۲ روفاکن کمانسیان بغ
سحفرن ۲ کمیدن سنله معاسوهن تیف ۲ سئورغ ددافتي فول ای میوسن دان معس تمانن فرگاؤلن
مانسی انتارا سئورغ دغن لاین فد فوهوین کلاوارگ ۲ فرنیگان ۲ کبغسان دانلاین ۲ لاگی بغ
تیدق توهشک باقن ۲ مک تیدقله ای ملایکن سعاد کچیل افتهلاگی بسرن ملینکن دکاولن دغن
فواتوران ۲ بغ کس .

بتاف تیدق ؟ کران اسلام این فرتمان معاجر اکن مانسی بگیمان هندق فوهوین دغن توهن
بغ منجادیکنن دغن جالن برعمل دان ممبوة عبادة منوره فواتوران ۲ یغترلاتیه داتورکن ۲ دان معاجر اکن
مانسی بگیمان معکوناکن عقل ۲ دغنیاله دافه معتهوی اد دسان توهن بغ اف جوا مخلوق ایت درفد
کجدینن ۲ بغ تیاد ترسمبوی درفدان سسوات فون سکالیفون سبسر هام ۲ فد کتیک ایت مانسی
ایت تراس یغای ددالم جاگ دان کاولن بغ منجادیکنن مک تیدقله ای برانی هندق پلاهی اف ۲
حکون مسکیفون فد ماس سولیه افتهلاگی سبالیقن ۲ مک برجاگ ۲ له ای فد دیرین ۲ تیدقله ای
ممبوة اتو برچیتا ۲ هندق ملاکو اشکارا کانس یغلاین ۲ دان معاجر اکن مانسی بتاف برفواسان
توتغوغ منوفی اکن کواجیفن ۲ دان برسئوگوه ۲ محاول حق کفوپان دان معرجاکن فرکارا ۲ بغ
منداتشکن منفعة سعاد ددنیا اتر داخرة کاتی .

کدوان معاجر اکن مانسی بگیمان کبیدوفن برومتهشک ۲ برانیق فینق دان برسر کو سا کتمک داتورن
قاعدہ ۲ بغ سسئورغ هاروس شمچیل کوغسی هیدوف دغن فرتمباتن یغدنبر اگام دان دپاکن
سگل کواجیفن : تیف ۲ سئورغ سوامی استری اف بغ واجب باگین دان بغ واجب اتس ۲ دان
دپاکن فوهوین انتارا کدوا درفد واجب اخلاص ۲ کاسیه سایغ ۲ بلس کسین ۲ برتیمبغ راس دان
برسکدودقن یغدرضا اگام ۲ برتولوغ ۲ منجاگ ۲ مندیدیق دان معاسوه اتق ۲ درفد کدوا ۲
دان دکاول کدودقن کلاین دغن فواتوران بغ مملهارا درفد ترچدرا ۲ دلتقن سحفادن بغ بوله
برفندغ ۲ انتارا لالاکی فومفوان ۲ منتا کبیران دهولو درفد ماسوق رومتهشک ۲ دنکه برچهفور
بغ تیاد برانس انتارا لالاکی دان فومفوان بغ هله سفای کککل دغن تکوه دان سلامة فوهوین لالاکی
استری سرت برسیه درفد سگل بغ ممورمکن دان ترجاوه درفد فرکارا ۲ بغ ممباوا کفورقنرندا ۲
دمکین جوا دسدباکن فواتوران ۲ کیران ترفقسا برچرای فد کتیک ملاره ۲ فرسیغکیتان ۲ تیاد دافه
دفرتولکن ۲ دان جادبله کبیدوفن انتارا کدوا معهادف هروهارا ۲ فودقنرندا دان ممباوا کفد
. المعفوی لارغن اگام .

که مدین سته اد فرتمبان لاکی استوری دپتا کنځ اف ۲ یغیر کنځان دغن فرتمبان ایت فد ماس
هیدوف انو که مدین درفد ماتی یایت حق کفوپان تیف ۲ سئورغ فد هرنیندا انو تشکوغن یغ سئورغ
لاگی درفد نفقه ۲ دان فساک ممفسکای بگیحان جوا داتورن فرهو یغن انتارا دوا ایو یاف دان انق ۲ ،
انتارا انق ۲ سام ۲ . ربك دانلاین ۲ لاگی درفد سـ گـل فوکارا یغ توماسوق دباوه انداغ ۲
أحوال الشخصیة .

کتیکان منکل مانی جادی ییاق دسیچن فرتمبان کوغسی هیدوف انتارا للاکی فرمونان ،
دان . ربك تیاد اوفای هندق مپمفرنا کن سگـل کهنـدقـن دغن سـندـبري ، نادافه تیاد دري فرتولغن
اورغلاین دغن جالن برنوکر ۲ فنداغن درفد بریگی ۲ اوسها ، برجوالی ، سیوا مپوا ، گادی
مشکادی ، لونه مغوفه دانلاین ۲ لاگی مک دکاوالن فراوسهان ایت دغن معادان کن بیراف فواتوران
دان انداغ ۲ جادی فندوان یغ مننجوق دان منجاگ باگی کسلاتن دان جالن ۲ فراولپهن ۲ دان
دکو که کن فوجگان ایت دغن ددبریکن قواکواس یغ مپاسیچن فربتهان ۲ یغیرلا کو انتارا سام
ربك دیدان بریگی ۲ فراوسهان ایت یایت دغن مشکونا کن سقسی ۲ ، فعاکوان ۲ دانلاین ۲ لاگی
درفد فوکارا ۲ یشدجالنکن فد کتیک معادان کن فوجاران سفای ترفس دان سلامه فراوسهان ۲
ربك درفد تیغو دای دان دشکی خیانه دان ترکاول دغن کاوالن کعادیلن دان تیمیغ راس دان
توافس درفد گشکوان ربك ۲ یغ برصفه کبشس دان هلوب طمع .

کامفتن سته ایت مشاجر فول اکن مانی بگیحان چارا ۲ فرهو یغن عام ددالم حیاه مشارکه
سوت دکمن دغن بریگی ۲ اساس ۲ داسر کسلاتن دان کماجوان یایت ستهن بارغسیاف منیفو
دای اورغ ۲ اسلام بوکنله دی درفد ربکیت — اگام ایت اباله نصیحه یعنی هندقله ربك ۲
یغیراگام اسلام ایته براهه انتارا ساتو سام لاین — بارغسیاف ترفندغ فوکارا ۲ یغ اشکارا دان
کني هندقله دبتول سبراف کواسن سفای تیدق ترجادی سفوت بني اسرائیل : ربکیت تیدق
نکه منکه دالم فوکارا ۲ یغ کچی دان منکو . — بارغسیاف برجنجی هندقله دتونیکن ، اف جوا
جنجی ملینکن جنجی مشجلالکن فوکارا یغ حرام انو مشحرامکن فوکارا یغ حلال — حرام ملا کو کنځ
فربوانن منوموبوق روسوق (مبوري واغ سواف) سفای دافه مسوات دغن تیدق سبتر — دان داجرن بتاف برواه
بأبك انتارا جیران ۲ ، برپاس کسپمن دانتارا سائق سودارا ، انتارا اورغ ۲ یغیرنکوغن دغن ربك ۲
یشدباوه جگنان ۲ دان انتارا کتوا ۲ دغن انق بواهن سفای اداله سکاین روسودارا فد فراسان دان
ایشان دغن دمکین ترجاوه درفد بومارهن ۲ دان ترسلامه درفد تیدق فواسهاتی یشدان ایتوله فونجا
فورقنرندا منجادیکن لحه کفولن ۲ اسلام ، فد کتیک ایت برفلواغله سترود ۲ اسلام مغرود ۲ ده
دان مشینا کن .

کلیماں تتکل حیاہ مشار کہ ایت تیدق سوپی درفد بر کایۂ ۲ جوا دغن اورغ ۲ بغ بوکن اسلام تیدقله دلا لیکن اتو دچوایکن فد ممبوکن فرهو بغن ۲ بغ تیداد منجانوهکن مروہ اسلام بهکن دانور دان دسومن فراتوران ۲ بگیماں فرهو بغن ۲ یغیرله دان هاروس دلا کوکن انتارا فیبق اسلام دغن یغلائن سعاد بر کنان دغن اومتش ۲ فد نکاح کھوین ۴ بر جبران ۴ فرنیکنان ۴ فراوسمان دان سبا گین ۴ اتو دغن کراجان ۲ فد معاد اکن ایکسان فرجنجن ۲ سفرت بر جبران ۴ بر صحابه اتو سبا گین ۴ ددالم فد ایت داجو کیت مستی بر جاگ ۲ اکن کقوانن سترو ۴ دان کیت مستی سیف بر سدیا منولق اکن سراغن ۲ مریک دان جوا دتغکوغن کانس کیت منجاننکن سورعالس تتکل دچابول اوله مریک ۴ ولو بگیماں فون داجو کیت مستی منجانوهکن دان تیدق منداتنکن فرکارا ۲ بغ مپلاهی ستیا فرجنجن سفای سلامه کلیان اسلام دان که گمانن ۴

کائنات منکل الله سبحانه وتعالی معتمودی بهوا داننارا همبان ۲ ایت اد مریک بغ طاعة مشیکوه سبارغ اجران دان منجانوهکن اف ۲ لارغن ۴ دان اد مریک بغ اوغسل لاگی دگیل تیدق برهنتی درفد کجواسنن ملینکن ستله ای سندیری مراسی عذاب سقسا اتو دلیمه تر باغ ۲ دمتان مک دانور کنش بر باگی ۲ حکوم دان برماچم ۲ بالسن ددنیا این ۴ باگی منجاننکن حکوم ۲ دان بالسن ۲ ایت دادا کنش اتوران چارا بر فرناهن ۴ دان دواجبکنن اومه ۲ اسلام مستی ملتیق سئورغ یغلائق لاگی بر فغاروه فد منجادی ولی الامر (فمرته) بغ بر تغکوغ جواب مندیبرکن اف جوا یغیر کنان دغن مریک انس مصلحه ۲ بغ مملهارا مروہ دان موتو اسلام دان ملولسکن سموا انداغ ۲ دان سگل حکومن ۲ سفای اورغ ۲ جاهه سیلو هندق ملا کوکن کجواسنن دان تونکه درفد ممبوا اغسکارا ۴ دغن دمکین هافوس سگل انپای دان کچروپن اتو سکورغن ۲ بر کور اغن مک سنتوساله مانسی فد هر تپندا دان پاوان دان امان تفرام تیف ۲ سئورغ فد مپمفونا کن سگل کواجیفن ۲ بغ ترهادف کفدان ۴ سغکم نون یکتو تیدقله دامسکن اورغ ۲ یغیر کتغکوغن ایت ممبوا سکهندق هاتی بهکن دبانش فرغکن ۲ ککواسن مریک دان دسدیا کن حکوم ۲ دان بالسن ۲ بغ فدیه کیرا ملحفوپی سفادن ۲ ایت ددالم حال منجاننکن تدیور ۲ دان قوانکواس یغدوا کیلکن کفدان ۴

کتوجهن ددالم سجوا حال یغوسبوه ۴ مانسی ۲ ایت تیدقله دیبرکن منوره فیابن هاتی مریک سهاج ۴ منطاعتی اتو تیدقن حکوم ۲ اسلام ایت بهکن دانور دان دسدیا کن دسبالیق حکوم ۲ ایت بر باگی ۲ بالسن بغ کسموان بر تو جوان منولق اکن مریک کفد مشیکوه دان شغرق اکن فراسان « دسان اد جنجی ۲ بایک دان جاهه » دان مپادر اکن ابعانن بهواسان الله سبحانه وتعالی توهن بغ منجادیکنن ایت کتھوی سگل گر فکرین ۴ تیدق تولیندوغ سسوات جوا فون ۴ دان دپتاکنن بهوا مانسی ۲ سعاد اورغ ۲ یغیر کتغکوغن اتو اورغ ۲ بغ دباوه جکانن ۴ سکلمین ددالم گتگمان کواس ۴ کهندق ۴ دان فتموران الله سبحانه وتعالی ۴ حالن الله سبحانه وتعالی ایت ترکای درفد مریک ۴

يهدمكين بارغسياف بمبواه بآيك باگين بلاسنن بآيك، دان بارغسياف بمبواه جاهه دانسنن بلاسنن جاهه،
 مشكوهن الله سبحانه وتعالى نيدق معانباي اكن همباث .

دمكيله سوسنن انداغ ۲ اسلام دالم نيف ۲ بهاگين درفد سگل بهاگين هيدوف سسئورغ اتو
 فرگاؤلن ۶ باگي مويك ۲ بچ برفكغ تواجو كليكيرون .

مشكوهن لاگي بات كفد كيت بهوا بچ منمبه ۲ كآيلوقكن فرجلانن اسلام دانس كسمفرنآن
 دان كمس اتوران ۲ دان سوسنن انداغ ۲ اداله اي تباد ميرو دان مناريق مانسي كفد بمبواغ اف
 جوا كآندان ۲ دان فرهياسن بچ جادي نعمة دنيا ۶ دان نيدق سگالي ۲ ميوره بوناف اتو برسولوه
 بهكن اي منكه اكن مانسي درفد يهدمكين ايت، تنافي سباليقن فول اي مشكالحق اكن مانسي كفد
 براوسها ۶ برفنچارين هئك كفد منجاجة دمان ۲ نمة دانس موك بومي اين كوان منتوة رزقي ۶
 دان ميوره مانسي معميل كسدان دان كسناغن درفد سگل نعمة يخته دكرنباي الله سبحانه وتعالى، دان
 دينا كشن بهوا الله سبحانه وتعالى بوجنچي اكن منمبه نعمتن ۲ منكل سهاج مانسي ايت شكور ۶ مك
 ايت اباله سگل نومفوان چيتا ۲ يثداغن ۲ اوله مانسي ددالم كهيدوفن ددنبا اين . مك اداكه دسان
 يخته لبه بآيك دان باگوس درفد فواتوران ۲ يخته داتور دان دسوسن اوله الله توهن بقامة معتموي
 سگل كمندق ۲ مانسي دان تولبه بلس كسيهن كفد مويك درفد ايبو ۲ مويك سندنبري ؟

نيدقه بركمندق كفتا كپتآن لاگي بهوا اسلام اين اداله اي سبنو ۲ تباد ممبوا اكن سسئورغ
 ددالم كسنانن ملينكن دنجوقن دان تباد مليمة اكن سبارغ ككوراغن ددالم فواتوران فرگاؤلن
 ملينكن دتولكنش ۶ درايت تباد شك لاگي بارغسياف برفكغ دغن تواجو فعاجران اسلام اداله اي
 تله معميل دغن سگل سبب كسناغن دان كبهگيان، دان بارغسياف برفجان دانس داسر ۲ فعاجران
 اسلام نسچاي اي سجهترا درفد ترگلينچير دان توفيسوغ ۶ دان بارغسياف برفندو دغن فدومن ۲
 اسلام نسچاي اي تباد اكن مسة سلملمهاث .

فرايدران انداغ ۲ اسلام

اداله چارا فندی تا ۲ اسلام ممها گي اکن فرايدران ایت دغن دوا کادان:—
فوتام دها گيکن منوره کادان مانسي ، یايت سبگيمان تيف ۲ سئورغ ایت فوتان موفوه
ماس کبودقئن ، کمدين ماس کمودان ، کمدين ماس کتوانن بکيتوله جوا انداغ ۲ اسلام ددالم
سکيل فرايدرانن .

کدوا دها گيکن منوره فراوباهن دان فريذان یغ اد مندانشکن کسن ددالم انداغ ۲ اسلام .
یغدمکين ددافتی فرايدران ۲ ایت دغن سبب فراوباهن ۲ ماس ، ددالم انم فرغکن سهاج یغترله پتان:—

فوتام فريحال انداغ ۲ فد ماس النبي صلعم .
کدوا فريحال انداغ ۲ فد ماس الخلفاء الراشدین .
کتیکک فريحال انداغ ۲ فد ماس کمدين درفد الخلفاء هئکک فرمولان قرون یغکدوا هجرة
کأمة فريحال انداغ ۲ درفد فرمولان قرون یغکدوا هئکک فرتهاهن قرون یغکأمة .
کليم فريحال انداغ ۲ درفد فرتهاهن یغکأمة هئکک کجاتوهن بغداد .
کأنم فريحال انداغ ۲ درفد جاتوه بغداد هئکک سکارغ .
مک منکل کادان یغکدوا این لبه ترا تور دان سنغ معوتي مک دنتفکن معاتور فرايدران
انداغ اسلام این معیکوة فرجلانن .

ماس یغفر نام

بتاف فر یحال انداغ ۲ اسلام فد ماس النبي ﷺ

— o —

اداله عرب فد ماس دهولو درفد النبي صلى الله عليه وسلم جادي فسورهن الله سبحانه وتعالى، ساتو بغسا یغد کلو بغی اوله کیواسن، دان کیبالن، تباد ممفوپای فراتوران، مریک تباد ترا بکده دغن ساتو اگام، تباد فول منوره اتو توندوق دباوه مان ۲ انداغ ۲ مک اداله یغدمکین ایت منجاد بکن براسیغ ۲ دان برچوای برای ددالم کفرچیان یغ کاروه ماروه، اد مریک فرچیاکن پاوا کتوهانن ایت برتخفه دالم لمباگ فاتوغ ۲ یغدفرواة اوله تاغن سنديري، دان اد مریک فرچیاکن پاوا کتوهانن ایت برتخفه دالم یینغ ۲ بولن دان متھاري یغ تیسبول تغکلم تواسیغ ۲ دهدافن فنذاغن مریک، منکل فول اداله تیف ۲ فواق ایت برفکغ قواة دان برماقی ۲ دغن اف ۲ یغ مریک تله تراسوه دان تویمادر فدانوه نینیق، دان یغاد دسکلیلیغ مریک، دان فول اداله کهکماهن دان کبسون ایت ایاله اف ۲ یغتلہ برچیبه دان نوکنل دانتارا فواق ۲ مریک، مریک تباد ممفوپای قاعده ۲ اتو فراتوران ۲ یغ بوله دباوه مپلسی اتو مونسکن فوبنتاهن ۲ ملینکن سدیکیه ساعه یأیت ستغه عاده یغ ایلوق ۲ دان قاعده یغ بابک ایت ایاله ساکی باقی درفد فرجلانن نینیقن نبي الله اسمعیل علیه السلام، دان ستغه کأیلوقن یغلاین ایت منجشکیه درفد اگام یهودی دان نصرانی یغ دودق دان دیم برچمفور گاول دغن مریک اتو یغبرهمفیران نگری اتو یغدانغ کنگری مریک کران مپمفون اکن فکرچانن دسان، منکل ستغه کأیلوقن یغلاین فول مریک دافه فحاجران درفد فرچوبان منوره کیماسان دان عاده رسم سفرت فراومفمان مریک: — «بالس بونه اداله مفاوسکن فربونهن» (الْقَتْلُ أَنْفَى لِلْقَتْلِ) دان «عافله ایت یغ منعکوغ دیه فد بونه ترساله» (الْدِّیَّةُ عَلَى الْعَاقِلَةِ فِي الْحَطَاءِ) دان نوکنل جوا دانتارا مریک فراتوران قسامه (برسومغه وارث ۲ یغ ترحق منتوه بیلا باگی تومغه داره) چرای برای، ظاهر دان برنوغ.

مشکمون قاعده ۲ اتو فراتوران ۲ یغ سدیکیه ایت اد دسیسی مریک تنافی تیدقله یغدمکین ایت سباگی اتوران یغتلہ دفراندهمکن ۲ انتوق منجادی مندران مریک فد مپلسی دان مونسکن فوبنتاهن دان ممال سکل حق کفوپان یغبرجالن قواکواسن داتس تیف ۲ اورغ اتو کبابقکنن، مالهن قاعده ۲ اتو فراتوران یغ سدیکیه ایت فون تباد فول دهیراوه لبه لاگی تباد منچو کف تنتغ منجاگ کوالن دان مپکده درفد گودان ۲ اورغ ۲ جاهته، دمکینله برککالن کادان بغساعرب ایت ددالم کماچو بیلو دان برنچروب هتک برلاکو حکمة الله سبحانه وتعالى هندق منجاد بکن

سمتینجوغ تانه عرب یغیرفادغ فاسیر ایت نامن یغ مپو بر اکن جمبایغن اگام اسلام، ستمسان یغ منچر درفدان چمیا علم، دان فرتنجوق هدایة کسمستا عالم این، دان هندق منجادیکن بشا عرب یغ بغیس طبیعه، کاسر فواغی دان مران فرگاؤلن هیدوف ایت فیرو اگام ایت دان فعاؤل یغ مشکالغ گنتین، الله سبحانه وتعالی سهاج یغ مقتهوی دمان نمفه هندق داداکن سورهنن .

سینون کیدانغن اسلام این اباله جادی اگام باگی سکلین مانسی دان حق فوپان، تنافی بولا کو حکمة الله سبحانه وتعالی دفلیمش دانتارا بشا ۲ یقاد دموک بومی این ساتو بشا یغ لبه فورفرندا، ساعه انبای اغکارا دان اوغکل، لاگی تیاد ممفوپای فراتوران، تیاد بوساتو کفرچیان فد اگام دان چارا هیدوف فرگاؤلن، دجادین فیرو، فتمبیه دان فعاؤلش « یأیت بشا عرب » سفای اسلام ایت افکل سهاج برجای دانتارا بشا یغیرفنچروب ایت دان دافه فول مپانوکن ددالم سوب فرکارا نسچای دتوروتی دان دتربما اوله لاین ۲ بشا دغن موده دان سنغ، تیاد بردگیل .

نله دکتھوی کیدان حال عرب ایت اداله تودبوی اتس دوا چارا یغ امة کچبوا — فرچای کبرهلاه، دان فرندا فرگاؤلن هیدوف — مک باگی منجادی اکن مربک فنولغ اگام الله تا دافه تیاد لبه دهرلو ملفسکن مربک درفد حال ۲ یغترسبوة، یأیت دغن ممبوسه یکن کفرچیان مربک درفد گودان کبرهلاه، دغن بهوا دسمیکن دهاتی ۲ مربک بنیه ۲ کفرچیان مفاساکن توهن، دان دهادفکن کفند برتولس اخلاص معرجاکن عبادة کران توهن یغ اسم، دان دغن منچابونکن سکل فواغی یغ بواس ۲ درفد نفسو ۲ مربک دان دهافوسکن سکل عادة یغ کجی ۲ دغن دھیدوفکن سکل فواغی یغ بابک دان داداکی فراتوران یغ اباق یغ ملاشکافی سکل کهندق کمیدوفن سفای جادی فزدوان ددالم سوب فرکارا .

دسینی دافتنله دکتھوی تگوغن اسلام یغ تا دافه تیاد داتورن یأیت دوا فرکارا: فرتام ممبتولکن کفرچیان اعتقاد . کدوامعاداکن فراتوران باگی ممندوددالم سکل ۲ چاواغن دان لافغن هیدوف .

مهمبتول کفر چیان

سځگوښ اداله فرمولان اجران یڅدباوا اوله اسلام ایت اباله منتفکن سیخفولن کفر چیان
سفای جادی لونس یڅاکن دسیبر دأنس فعاجران ۲ یڅلاین ۶ هڅک افیل سفرون دان فولیه کفر چیان
مڅاکو دسان اد توهن یڅها کواس لاگی اسا ۶ بهاروله داتور فول ساتو ۲ اتوران یڅ جادی فیدوان
ددالم فلپاگی انیک چاوغن هیدوف .

مک دغن سبب ایت اداله فعاجران ۲ قرآن فد ییلا ۲ ماس تورن سلوم لاگی هجوه - فینده
کمدینه - فد ماس دمکه المکرمة لبه ۲ یڅدهیماتین اباله منوځکن اداله کبرهالان اتو میڅوتو
توهن (الشوک) ایت کفر چیان یڅ سسه دان توفیسوځ ۶ نادافتیاد تیف ۲ مریک یڅبرعقل مستی
بولفس درفدان ۶ دان مپرو مریک کفد مڅاس اکن توهن دان ممبنتځکن دهدافن فڅتهوان مریک واجب
دبنوکن سکلین انبیاء دان اف ۲ یڅدباوا دان داجوڅ ۶ دغن منداتځکن برماچم ۲ چریتا باگی اومه ۲
یڅ دهولون کالاسباگی جادی تولادن یڅ مننچوفکن دأنس کینارن فعاجران ۲ ایت ۶ دان قرآن
فد ماس ایت یڅ ساعه ۲ دسرون اباله بهوا تیف ۲ سئورغ هندقله مڅکوناکن عقل فیکوانن سندبری ۶
یایت دغن مناتف دان مڅاماتی ۲ کادان بومي لایه ۶ بولن یینتځ ۶ کایو کاین ۶ گونځ گانځ ۶ دان
سگل ۲ کجدین یڅاد ددالم لیڅکوغن عالم یڅتراتور تیف ۲ ساتون تولتی دأنس چارا یڅ مناریق
فروها تین تیف ۲ مریک مندغن کفد بهوا نادافتیاد اد دسان توهن یڅ ساعه کواس منجادیکښ ۶ دان
قرآن ملازغ دان منگه سمات ۲ مڅیکوه دغن بوت تولی کفد اف ۲ سماج یڅ دفرچیاي اوله
داتوه نینیق .

سباگیلاگی اداله قرآن فد ماس ایت سفتیاس منداتځکن اجران مپوره ممبواځکن سگل فراڅی
بواس یڅدسیبکن اوله کتیادان فڅتهوان یڅ اداله مریک تورو تی دان فسکای درفد داتوه نینیق
مریک سفرت برپونه ۲ ۶ برزنا ۶ مڅکمبوس اتق ۲ فرمفوان هیدوف ۲ دانلاین ۲ لاگی . سمنتارا ایت
سباگی گنتی فراڅی یڅ کجی ایت دگالفکن مریک برهاس دغن سگل فروهاسن اداب کسوفان
اسلام یڅملیا سفرت سقسام ۶ متفاتی جنجی ۶ برپلس کسپن ۶ برنولوغ ۲ فد کجیکن دانلاین ۲ ۶
دانلاگی فد کباپکن ایت ۲ قرآن ایت دپات دان دتوځکن سیگیا تیف ۲ سئورغ مڅکوناکن عقل
یڅتله دکرنیا توهن جادی فزیذان درفد سگل کجادی لاین سفای دغن سندیرین مریک براوله
فرتنچوق کفد اف یڅ سبنوڅ ۶ دان قرآن ایت تیدق جوا الفا دان لالی فد منداتځ دان مروفاکن
برماچم ۲ اوگون یڅ دغن تیدقله مریک اوځکل دان برسلاهن ۲ نتڅ ممفرچیاکن سکلین انبیاء

سفای موبک نولفس دان تیدق توکنا بلاء سبکیمان یغتلہ مثنای دأنس موبک ۲ بعد هولویغ اдалہ موبکئیت مندوستاکن سکاین انبیاء دان مندرهاک اف ۲ اجران .

دمکینله قرآن ایت فد مولان ممنتشکن بیواف کپتان دان کتواغن بوات معورفکن سیحفولن کفرچیان موبک یغ کارو۲ دان میحفین موبک کجالن یغینر سفای موبک ترلنس درفد بر گلوغ دغن نفسو یغ کجی دان سفای تنف سماعة موبک منوجو کفد کمچیکن .

مک دری کران ایت سدیکی۲ ساع۲ ددانی ابات ۲ قرآن فد ماس ایت معاتور دان منرعکن اجران ۲ اسلام ددالم سبارغ فرکارا باگی توجوانن یغکدوا — فراتوران سگل ۲ چواغن دیدوف — هغک اдалہ کجاپتکن اتوران برعباده ایت داتور کن کمدین درفد هجوة ۲ دان دهولون نیاد داتور ملینکن اف ۲ یغ مپنتوه دان برهو یغ دغن سیحفولن کفرچیان سهاج ساومقام معورامکن یغکی ۲ داره دان سبارغ سمبلین یغ تیدق کران الله .

یغدمکین ایتوله سودو۲ بعدتوجو اوله قرآن ددالم کجاپتکن ابانن ۲ دان منلام۲ یغدهادنکن کفدان اوله کجاپتکن کندوغن رنچانن ۲ مسکیفون سفی ییلاغن ۲ ابات قرآن ایت کفد اعک انم ریو آیات ۲ تنافی هباله لبه کورغ دوا راتوس آیات سهاج یغاد برکنان تغه دغن سگل حکم لاین درفد سیحفولن کفرچیان ۲ مک سلبین ایت سمات ۲ مبتول فکاشن کفرچیان سکالیفون بولاین ۲ دان برماچم ۲ گای دان چارا بنتوه سوسنن رنچان چا کفنن .

مک دغن توجوان یغترسبو۲ داتورنکن قرآن سلما ماس تیک بلس تاهن هغک فکاشن کفرچیان ایت سمفون دان تنف ددالم هاتی ۲ کجاپتکن موبک دان برانسور ۲ کورغ فکاشن کبرهالان دان تراوغکی سگل تیفو دای موبک ۲ یغ معکالغ دان مپک۲ تیف ۲ موبک یغ سوک منریما اجران بهارو ایت دغن برباگی ۲ کپتان دان برماچم ۲ اشکارا ۲ مک کتیک ایت دکر نیا توهن اذان کفد سکلین اورغ ۲ یغتلہ فوجای ۲ کمدینش کفد نبی محمد صلعم برفینده کمدبن۲ نگری یغ فونچا ککمهاغن اسلام دان تمغه یغ دفواوله فرتولوغن یغ مپانوکن سگل کقوانن انتوق منجادیکن اجران ۲ ایت دان منیباکن کفد کسودهن یغدتوجو۲ یغ .

معاذ اكن فراتوران هيدوف

برمول كمدین درفد یرفینده، برابدرله هالا هلوان اسلام ایت منوجو كغند تشكوغنن يشكدوا، مك دناجن معاداكڼ فراتوران اتو انداغ ۲ یغ جادي فندوان دان فدومن موبك ددالم سبارغ فكرجان دان كهاهوانن ۶ دان یغ ملیفوتی سگڼل ۲ چواغن هيدوف سعاد كهیدوفن سسئورغ اتو فرگاولن ۶ فد عبادة ترماسوق كبرسین ۶ معاملات - برجوالی ۶ سیوا میوا ۶ اوفه مغوفه ۶ فاجق مماحق ۶ گادي معكادي ۶ فینجم مینجم ۶ بركوغسی دانلاین - جنابة دان سگڼل چاواغنن ۲ ۶ منكاحات ۶ فساك ۶ وصية ۶ مندوبكن كآمانن دان كهادیلن دان سگڼل یغبركأیتن دشن ۶ جهاد دانلاین ۲ درفد تیف ۲ فركارا یغترماسوق ددالم كغندوغن علم فقه .

چارا فراتوران ایت توجادي - سغكوهن تیدقله فراتوران اتو انداغ ۲ ایت توجادي دان توله بگنن دشن سگالی گوس ۶ دان تیدق جوا دشن جالن له دهولو دریكا سبب ۲ یغ دشن دافه داساسكن انداغ ۲ ۶ دان دادا ۲ كن فركارا یغ تیاد سفای جادي سندران باگی مشراغ اتو مشكوبل اف ۲ حكم سبگیمان فریوانن موبكا ۲ ددالم ماس ۲ یغ كمدین این ۶ تنافی اداله فراتوران اتو انداغ ۲ ایت دانور اتو دفراونداغ ۲ كن دشن جالن برانسور ۲ دري سوات كسوات ماس منوره فركارا ۲ یغبرلاكو ۶ اتو سبب ۲ یغ كهندفكي دپتاكن حكمن یغدمكن اداله تیف ۲ اورغ یغبرایمان فد زمان ایت انیل دداتقی لوله سوات فركارا یغ كهندفكن كغند دپتاكن حكمن معهادفله موبكسیت كغند نبی صلعم بموهن فتوی ۶ كسیتك ایت نبی صلعم فون بمبری فتوی توكادغ دشن جالن آیات قرآن یغدباوا اوله جبریل كغنداڻ دان توكادغ دشن سپدان سندبوی اتو دشن گر فكري فكرجانن اتو ای منتفكن اف ۲ فریوانن یغ موبك تله بواة کیوان فریوانن ایت بتول مك دشن اف چارا دبوی جواب اوله نبی صلعم فریوان موبكسیت اداله تومفوان دان فونچا جوافن ایت اباله الوحي - سعاد الوحي ایت الكتاب اتو السنة - كران اف جوا فتوتوان نبی صلعم اداله تمفة تویتن ایت الوحي سبگیمان فرمان الله سبحانه وتعالى : « وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ اِنْ هُوَ اِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ » یغبراتی نبی صلعم تیاد برتوتو دشن اف ۲ فركتان سعات ۲ مشكوة هوا نفسون مالن تیاد اد توتوانن ایت ملینكن وحی توهن یغدتورنكن كغنداڻ .

مك درفد كتراشن ۲ یغترسبوة دكشوبكن تیك فركارا: -

فرنام: اداله ككواسان مشكوبل انداغ ۲ اسلام فد زمان ایت توتنتو باگی نبی صلعم سندبوی سهاج ۶ تیاد دگشكو دان دچمفوری اوله سسئورغفون دان توفوان اتو سندران نبی صلعم معاداكڼ انداغ ۲ ایت سعات ۲ الوحي سعاد الكتاب اتو السنة مك دشن سبب یغدمكن تیاد دداتقی برساسیه

اتو بوسلاهن ۲ ددالم اف جوا حکم .

کدوا: اداله آیات ۲ قرآن ایت دتورنکندي سمات ۲ کران منجواب فورتیان اتو اد سبب ۲
یغ مناسبه ، مک سد بکیه ساعه ددافاتی آیات ۲ قرآن ایت دتورنکندي دغن تیاد بوسبب اتو تیاد
ددهولوهی فورتیان یغبر کهندي کفد دجواب — مک سلاگی اکن دپتاکن سیهاگین درفد سبب ۲
ایت دان فائده ۲ معتموین ، یأبت فد کتیک ، نرغشکن کادان الکتاب الکربیم .

کتیک: اداله انداغ ۲ اسلام (علم الفقه) ایت تیدقله نرجادی اتو نولمپاگن دغن سکالی
گوس بهکن یغدمکین برانسور ۲ دري سوات کسوات ماس ، اد کالان دغن کپتان آیات
الکتاب دان اد کالان دغن کپتان بیراف حدیث السنة النبویه .

سباگیلاگی تله بولا کو ددالم فربیهاس فته (فندیتا ۲ انداغ ۲ اسلام) اداله آیات ۲ یغ مپتاکن
اتو یغبر کنان دغن حکم ۲ دنماکن آیات الأحکام ، دمکین جوا حدیث ۲ یغ مپتاکن اتو یغبر کنان
دغن حکم ۲ دنماکن أحادیث الأحکام .

(سوالن) — کیران دکتاکن بتاف بهوا اداله فونچا دان سندران باگی معاداکن انداغ ۲ فد
زمان ایت اباله الکتاب دان السنة سهاج؟ فد حال تله ثابت بهوا نبی صلعم اد بواجتهاد فد سته ۲
حکم ، دان جوا ایاث تله منتف دان ملولسکن اجتهاد سته ۲ صحابتن فد بیراف حکم یغلاین ،
ادفون سته درفد اجتهاد ۲ نبی ایت یأبت فد هاری هندق کلوار فرغ تبوک ، داتغ بیراف
اورغ منافق معهادفن مموهن کیمران تیاد ماهو کلوار بر فرغ مک فرموهنن مریک دبنرکن دغن
اجتهاد — دان سته درفد اجتهاد ۲ صحابة یغدلولسکنن ایت یأبت ای بوستوجو دغن اجتهاد
سیدنا ای بکر رضي الله عنه بهوا اورغ ۲ تاوان فرغ بدر ایت دییسکن دغن تبوسن ، مک ممدغ
فد یغدمکین ایت اداله اجتهاد فد زمان ایت ساتو درفد فونچا ۲ اتو سندران ۲ باگی معاداکن انداغ ۲
اسلام لاین درفد الکتاب دان السنة .

(جوافن) — سینون! فد ماس تریواة تورن الوحي ، نبی صلعم تله معکوناکن اجتهادن فد فرکارا ۲
یغبر کهندي دسگراکن حکمن مک کمدین درفد اجتهادن تورن فول الوحي انتوق منتفکن اجتهاد ایت
اتو مپتاکن دمان تنتغ کسلاهن ، مک دغن یغدمکین پتاله بهوا الوحي ایتوله نعمة تحفوان باگی کسو داهن
اجتهاد ، دمکین جوا سته ۲ صحابة تله معکوناکن اجتهاد فد ماس جاوهن درفد النبی صلعم اتو
فد ماس دنا کو تکن لوفه فلواغ ددالم فرکارا ۲ یغبر کهندي دسگراکن حکمن ، سته ایت مریک معهادف
نبی صلعم مپتاکن حال ۲ یغبر لا کو مک نبی فون نرغشکن اف ۲ حکم ددالم فرکارا یغ مریک تله معکوناکن
اجتهادن سعاد بتول اتو ساله مک یغدمکین اداله کسودهن اجتهاد مریک اباله السنة ، مک دغن جوافن این
پتاله بهوا اسان اجتهاد فد زمان ایت تیدقله جادی ساتو فونچا اتو سندران باگی معاداکن انداغ ۲ اسلام .

الکتاب

سان اداله الکتاب ایت ایاله قرآن یغ مان ایاله جادی تیاغ اگام، داسر اسلام، فربندهارآن یغ تیاد تونیلی هر گنا، مغندوغي کپتان تیف ۲ سوات، دان جادی فدومن باگی مغنل دان ممبذاکن انتشارا بتر دان ساله، بوننت یغ مپینوکن فلجاگی حکمه، گلیکا فناور باگی منچرهکن مات هائی، یغته دسیحمن اوله الله سبحانه وتعالی ددالمن برباگی انیک فعاچوران دان فورتنجوقن - بارغ سیاف مغنموی اف ۲ ایسی کندوغن دغن سبنر ۲ فتموان سئگوهن ای تله مغنموی اکن سکیل فرجلانن اسلام سبکیمان فرمان توهن عزوجل (وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ - اربین تله کلامی تورن ۲ کن کفداغکو اکن قرآن اد میتاکن تیف ۲ سوات) فرمانن لاگی: (مَا فَرَطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ - اربین تیاد کلامی توتیغکیل فد میتاکن تیف ۲ سوات ددالمن قرآن ایت) - دروایتکن درفد ابن مسعود (اِذَا ارَدْتُمْ الْعِلْمَ فَاتَّبِعُوا الْقُرْآنَ فَإِنَّ فِيهِ عِلْمَ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ - اربین افیل کامو برکهندق اکن علم مک هندقله کامو ملییهکن قرآن کران ددالمن اد تورکندوغ علم ۲ اورغ ۲ دهولو کمالا دان اورغ ۲ یغ کمیدن -

سئگمفون بگیتو اداله کسادان قرآن ایت مبات اکن اف ۲ حکم ایت ایاله یغ کبابقکنن دغن جالن کلی (ساتورغسکافن کات یغ تیدق تغه فد ساتو ۲ فرکارا سهاج سفوت فرمان توهن: اُحِلِّ لَكُمْ الطَّيِّبَات - اربین دحلالکن باگی کامو سکیل یغ بابک ۲، مک یغ بابک ۲ ایت تیدق تغه دان تورنتو کفد ساتو ۲ فرکارا بهکن توماسوق دباوهن اف جوا فرکارا یغبرصفه دغن بابک سعاد فد مکمان، مینومن، فکاین دان سباگیث) ، تیدق دغن جالن جزئی (ساتو رغسکافن کات یغ تغه دان تورنتو فد ساتو فرکارا یغترنتو) دان دغن جالن اجمالی (ریغس) تیدق دغن جالن تفصیلی (هوراین) مک دغن سبب ایت تا دافه تیاد هندق مغنموی سبنر ۲ توجوان آیات ۲ قرآن ایت برکهندق کفد السنة یغ منراغ دان مغنمورایکن مان ۲ آیات یغ معنان تیدق بات - مک دغن اداله کادان قرآن یغدمکین جاديله اومه اسلام ایت توله ملیا درفد اومه ۲ یغلاین کران عقل یغته دکرناکن اوله توهن ایت تیدق جادی سسیا بهکن دافه دگوناکن باگی منیمبغ دان ممانکن دانتارا الکتاب دان السنة برسلاهن کیران آیات ۲ قرآن ایت میتاکن حکم ۲ دغن جالن جزئی اتو تفصیلی سبکیمان کتاب ۲ یغدتورنکن کفد اومه ۲

بشد هولو ۴ دان دغن ايت جاديله انداغ ۲ اسلام اين ساتو انداغ ۲ بڃ عام دان برفنجاغن لاگي تنف سگمل
 قاعده ۲ يقبوله دلواس دان دنو ييتکن درفدان بيراف حکم يغير کهندق کفدان اوله فوايدران ماس دان
 فواوباهن هيدوف مانسي فد بيلا ۲ دان دمان ۲ اد اي دانس موك بومي اين دغن تباد فاباه دفيند ۲ دان ۲ بطلکن .
 سفر کارا لاگي ۴ اداله علماء اصول الفقه تله برسنگوه ۲ دان برهيمه بمبوة ساتو فغنالن
 (التعريف) بشد دغن دکتھويکن افدي بشد نماکن الکتاب سفاي پات مان آيات ۲ بڃ هاروس دغن بوله
 دبوة سمبېڃ، دن بڃمان تباد هاروس ۲ دان مان آيات ۲ بڃ جادي دليل اتو سندران باگي مسوات
 حکم دان بڃمان تباد بوله جادي دليل ۱ دان مان آيات ۲ بڃ جادي کفر سياف ۲ مانکار کندی
 دان بڃمان تباد منجاديکن کفر ۱ مک کات مربکيت : **الْكِتَابُ هُوَ الْقُرْآنُ الْمُنَزَّلُ عَلَى**
سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَّيْهِم بِاللَّفْظِ الْعَرَبِيِّ الْمَنْقُولُ بِالتَّوَاتُرِ الْمَبْدُوءِ بِسُورَةِ الْفَاتِحَةِ
الْمُخْتَوِمُ بِسُورَةِ النَّاسِ ارنيں بومولا کتاب ايت اباله قرآن بشد تورنکن کفد فغمولو کيت
 نبي محمد صاهم دغن توران عرب بشد سمبوت دان دساليکنندي دغن جانن متواتر ۴ دولاکن دغن
 سورة الفاتحه دان دسوداھيں دغن سورة الناس . مک دغن فغنالن اين اداله بچان بڃ گنجيل
 (**الْقُرْآنُ الشَّاذُّ**) ايت تيدق دنماکن قرآن يابت سفرت بچان ابن مسعود : (**فَإِنْ فَاوَأُ فِيهِنَّ**)
 (**فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ**) دان بچانن لاگي (**وَعَلَى الْوَارِثِ ذِي الرَّحِمِ الْمَحْرَمِ**) **مِثْلُ ذَلِكَ**)
 دانلاين ۲ لاگي .

بتاف قرآن ايت تورن ۱ — سبرمول اداله قرآن ايت دنورنکن اياتن ۲ دري سوات کسوات
 ماس منوره اف ۲ يقبولا کو دان مناسبه سفرت فرمان الله سبحانه وتعالى (**وَقُرْآنًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ**
عَلَى النَّاسِ عَلَى مَكْثٍ وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا) ارنيں دان قرآن ايت تله کامي هينچيرکن تورنن
 سفاي اشکو — واهي محمد — باچکندي کفد مانسي ۴ دالم ماس بڃ برکتيلک دان برفنجاغن ۴
 دان تله کامي تورنکندي سدبکيه ۲) دان فرمانن لاگي : (**وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ**
عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً) **كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا** ارنيں
 دان تله بروکات اورغ ۲ کافر ايت : هندقله قرآن ايت دنورنکن کفدان (محمد) ايت سمواں دغن
 سکالي گوس ۴ دان تله کامي سوسونکنندي سبابک ۲ سوسنن) . مک دغن کترانغن بشدانس
 اين پتاله بھوا قرآن ايت تيدقله دنورنکنندي کفد نبي صاهم کسمواں دري فومولان هغک
 کسودهن ايت سکالي تورن سهاج سبگيمان دنورنکن کتاب نوره کفد نبي الله موسى عليه السلام ۴

تثافي اداله قرآن ايت دتورنکندي سدیکه ۲ کران منوره اف ۲ یشر لاکو دان مپتاکن اف ۲ حکم
 اتو کران منجواب فریبان، مک سته درفد چنتوه باگی یغفر نام ایت ایاله فرمان الله سبحانه و تعالی
 (وَلَا تُنْكِرُوا الشِّرْكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ . اَرْتِیْش دان جاعنله کامو سکلین واهی اورغ ۲
 اسلام، برکومین دغن فرمفوان ۲ کافر شوك ههک مریک برابمان دان بواگام اسلام) مک آیات
 این --- بگیمان کات علماء تفسیر - دتورنکندي فد مپتاکن قصه سئورغ صحابة برنام مرثد
 الغفوي اداله مرثد این تله دهنتو دان داوتوسکندي اوله رسول الله فرگی کهمکه الکهمه سفای
 ای مقمیل اورغ ۲ اسلام یغ ضعیف . دباوان کمدینه مک تتکل ای سمفی کهمکه بوجمهاله ای دغن
 سئورغ فرمفوان کافر یغ روفاون دان کای مک داجق اکندي اوله فرمفوان روفاون ایت برمالم درومهن
 دان تیدور برسام ۲ مک اعمکن . مرثد کران تا کو تکی توهن عزوجل ، کمدین دفوجی اوله فرمفوان
 ایت سفای ای سئکوف برکومین دغن ، مک کهندق این دتوریمه اوله . مرثد دغن شرط دافه کبیران
 درفد نبی صلعم ، کمدین درفد سمفون فکر جانن دمکه کمالیله ای کمدینه لالو مشاهد نبی
 صلعم دان برموهن سفای دبنر کندي برکومین دغن فرمفوان ایت ، مک تتکل ایت تورنله آیات
 نادی مپتاکن حکوم .

فرمانن لاگی : (اِنَّا نَزَّلْنَا لَیْکَ الْکِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْکُمَ بَیْنَ النَّاسِ بِمَا اَرَاکَ اللّٰهُ ،
 وَلَا تَکُنْ لِلْخَافِیْنِ خَصِیْمًا - اَرْتِیْش بهواسا تله کای تورنکن کفد اعمکو « واهی محمد »
 ساتو کتاب (قرآن) دغن سپر ، سفای اعمکو محکوم دانتارا مانسی دغن اف ۲ حکوم یتمله
 دفورنجوق اوله الله اکندیکو دغن ، دان جاعنله اعمکو بروسه دغن اورغ ۲ کافر یغبر کران
 هندق منولغ اورغ ۲ اسلام یغ برساله) مک آیات این دتورنکندي کران مپتاکن قصه سئورغ
 لاکي درفد نبی ظفر ، برنام طعمه بن ابرق ، اداله طعمه این تله منچوري باجو رنتی درفد
 سئورغ جیرانن برنام قتاده بن النعمان دان دماسوقن کدالم فونی تفوغ یغ تمبوس ، لالو دباوان
 فولغ کمدین دتومفشن کرومه سئورغ یهودی برنام زید بن السمین ، فد سفنجج ۲ جان ایت تفوغ ایت
 سنتباس برچیچیر ۲ ، کمدین دچاری اوله توان باجو ایت منوره کمان فرگی تفوغ ایت ههک سمفی
 کرومه طعمه - رای دتبان باجو رنتی یغ هیلغ ایت مک طعمه فون برسومفه معتاکن یغدی تیدق
 مقمیل دان تیدق مقتموین ، کمدین دلفسکندي اوله مریک لالو مئیکوه بکس تفوغ ایت ههک
 کرومه زید بن السمین مک ددافتین اد باجو دسیتو مک زید فون منبرکن اداله باجو این تله دتومفغ
 اوله طعمه کفدانش سرت دسقی اوله بیراف اورغ یهودی یغلابن اکن حال ایت ، فد کتیک ایت

بروگتاله فواق بني ظفر كغد اورغ ۲ يهودي بهاد دسييتو ماريله كامو برسام ۲ كامې مشهادف رسول الله دان بر بچارا ددهافنن مك تنكل سمغي مريك كغد رسول الله بروگتاله فواق بني ظفر ايت: واهي رسول الله ۴ جلك توانمحب تيدق تواف طعمة نسچاي مالو دان دافه كسلاهن اي دان نفس اورغ يهودي ايت درند كسلاهن دغن كمگهان دان نام بايك مك فد وقت ايت تورنله آيات نادې ميتاكن حال .

دان ستغه در فد چنتوه باكي بشكدوا فومان توهن عزوجل . . . (يَسَاءَ لَوْلَاكَ عَنِ الْاَنْفَالِ - اربن مريكيت برنات كغد اعكو حكم غنيحه ۲۴) (وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ - اربن مريكيت متا فتوى كغد اعكو فد حكم ۲ فومفوان) دانلاين ۲ لاكي .

شهدان آيات ۲ قرآن ايت تورن دغن تيدق ددهولوي اوله فوكارا ۲ بشولا كو اتو فرتبان اداله ساعة سدبكيه ۴ تنافي ددافني جوگك برسام آيات بغ ميتاكن حكم قصه فوكارا بشولا كو اتو حكم بشدتباكن ايت حكم ۲ لاين بغ اد بر سغكو فافه دغن حكم ۲ بغفوام ايت ۴ چنتوهن فومان توهن عزوجل (وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُوْءُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا إِلَيْتَامَى بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا - اربن مريكيت متا فتوى كغد اعكو فد حكم ۲ فومفوان ۴ مك هندقله

كتاكن كغد مريكيت: محفتوى كن كامو اوله الله فد حكم ۲ مريكيت (فومفوان) دان حكم ۲ بغ دباچكن كغد كامو سبگيمان تر سبوة ددالم كتاب ايتله كپتان الله دان فتوا فد حكم ۲ بشولا كنان دغن انق ۲ فومفوان يتيم بغ اداله كامو تيدق سمفوناكن سكيل حق ۲ يشد فوضوكن باگين والحال كامو سوك بر كوپن دغن ۴ دان حكم ۲ بشولا كنان دغن كنانق ۲ بغ ضعيف ۴ دان الله سبجانه وتعالى ميوره كامو ميجاگك دان مپمفوناكن سكيل حق ۲ انق ۲ يتيم دغن عاديل ۴ مك اف ۲ كجبيكن بغ كامو فربوة تنفخ حق ۲ مريكيت سغكوهن الله سبجانه وتعالى كتهوبكن بشدمكين ايت) مك اصل فرتبان فد آيات ابن تنفخ حكم بر كوپن دغن فومفوان يتيم ۴ اكننتافي جوافن فورنام ميتاكن حكم بغتر سبوة سرت دنجه حكم ممبوة كبايقكن كنانق ۲ دان عاديل فد انق ۲ يتيم .

تورن آيات ۲ ايت بروكتياك دان حكمة بشدمكين: - ساښ بگيمان نله لالو كپتان اداله قرآن ايت سنتياس تورن كغد رسول الله صلعم برماس ۲ ۴ تركادغ ۲ تورن ساتو سورة دغن سمفونان سفوت سورة الفاتحه ۴ المداثر دان سفوت سورة الانفال يايت دنورنكندي دمكه دغن سكالې گوس مليمكن تيك آيات س-ماج ۴ دانس ساتو قول دنورنكندي دمبنة (قُلْ تَعَالَوْا)

أَقْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ - لَعَلَّكُمْ) تَتَّقُونَ دان نو کادغ ۲ سفوله آیات سهاج سفوت
 آیات قصه الافک (اِنَّ الَّذِيْنَ جَاوَا بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ - وَانَّ اللّٰهَ دَرَوْفٌ رَّحِيْمٌ)
 دان فد فرمولان سورة الموءمنين دان نو کادغ ليم آیات سهاج مک بعد مکين ايت باقى ۶ دان اذ جوا
 تورن کفد رسول الله ستقه ۲ آیات سفوت (غَيْرُ اُولٰٓئِ الضَّرَرِ) يَابِت دتورنکن کمدين درفد تورن
 (لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ) دان سفوت (وَانْ خِفْتُمْ عِيْلَةً فَسَوْفَ
 يُغْنِيْكُمْ اللّٰهُ مِنْ فَضْلِهِ اِنْ شَاءَ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ حَكِيْمٌ) يَابِت تورن کمدين درفد
 (يَا اَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اِنَّمَا الْمَشْرِكُ كُوْنٌ نَّجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هٰذَا) .
 مک بر ککملله تورن آیات ۲ ايت هتک سفون شريعة دغن سبب سفون قرآن تورن سکلين آیات ۲ .
 حکمة: — سفکوهن علماء تله مبتاکن پراف حکمة بر کتآن دغن کادآن تورن آیات قرآن
 ايت براونچية ۲: —

(ا) يَابِت سفاي مضموة دان منتفکن هاتي رسول الله صلعم مک کتیک ايت موده اي مقيشتن
 محافظن کران اياث اذاله سفورغ أمي تباد تاهو مپورت دان ممباچ ۶ بر لابن دغن رسول ۲ يقد هولوا ۶
 يَابِت وريک فندي مپورت دان ممباچ مک بوله دتوليسن اف ۲ کتاب يقد تورنکن کفدان دغن
 سکالي گوس ايت ۶ کمدين دحافظن ۶ مک ايتله يقد اشارتکن اوله الله بکيمان فرمانن
 (كَذٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهٖ فُؤَادَكَ)

(ب) منکل مهندفکي اوله حکمة الله سبحانه وتعالی بهوا اد ددالم قرآن ايت آیات بغ ناسخ
 دان اد آیات بغ منسوخ مک يقد مکين ايت تباد بوله دان تباد تروفا ملينکن جک قرآن ايت تورن
 آیاتن دهولو کمدين بعني براونچية ۲ .

(ج) دمکين جوا منکل مهندفکي اوله حکمة الله سبحانه وتعالی بهوا اد درفد قرآن ايت
 آیات بغ جادي جواب فرتبان ۶ دان اد آیات بغ مبتاکن حکم قصه بغ بولا کو سفاي کادآن بغ
 دمکين توله مناربق هاتي کفد منريما دان منورة اف ۲ اجرائن دان سفاي فرتبان ۲ دان قصه ۲ ايت
 جادي قربنه ۲ بغ موده دان منولغ اکن دافه دهمکين معنی ۲ قرآن ايت دغن سبنر ۲ فهم دان دافه
 دکشموبکن سکل رهسيا ۲ دان توجوانن ۲ .

(د) بهوا کادآن براونچية ۲ ايت اذاله جادي رحمة کفد سکلين اورغ ۲ اسلام (صحابة ۲)

کران اداله مریکئیت سهلوم اسلام ددالم کبیاسن یغ تیاد برسفادن فد سوب فرکارا مک کیران تورن قرآن کفد مریکئیت دغن سکالی گوس نسچای اف ۲ اجرانن جادی کیرانن دانس مریکئیت مک درې سبب ابت مریکئیت اعمکن منریما دان منوره اف ۲ سورهن دان لارغنن بگیمان توسبوه ددالم البخاری (اِنَّمَا نُزِّلَ اَوَّلَ مَا نُزِّلَ مِنْهُ سُوْرَةٌ مِنَ الْمَفْصَلِ فِيهَا ذِكْرُ الْجَنَّةِ وَالنَّارِ حَتَّىٰ اِذَا تَابَ النَّاسُ اِلَى الْاِسْلَامِ نُزِّلَ الْحَلَالُ وَالْحَرَامُ وَلَوْ نُزِّلَ اَوَّلَ شَيْءٍ لَا تَشْرَبُوا الْحَمْرَ ۚ لَقَالُوا لَا نَدْعُ الْحَمْرَ اَبَدًا ، وَلَوْ نُزِّلَ لَا تَزْنُوا لَقَالُوا لَا نَدْعُ الزَّنى —

ارتین سغکوهن اداله سورة ۲ قرآن یغفرنام تورن ابت ایاله سورده یغ فندیق ۲ یغترسبوه ددالم کپتان شرگک دان نواک هغکک باقی مانسی ماسوق الاسلام تورنله قرآن میتاکن حلال دان حرام ، کیران فرنام ۲ تورن قرآن ملارغ مینوم ارق نسچای مریک برکات: کامی نیدی سکالی ۲ بمبواغ ارق ، اتوفون فرنام ۲ تورن ملارغ زنا نسچای مریک برکات: کامی نیدی سکالی ۲ منیغکملکن زنا . ادفون فرمان توهن عزوجل یغ فد ظاهرن منیجوقکن کادان قرآن ابت تورنن سکالی گوس یابت فد آیات (اِنَّا نَزَّلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ — ارتین سغکوهن تله کامی تورنکنندی (قرآن) فدالم لیلة القدر) تنافی معنای اداله فرمولاهن تورنن فدالم ابت درفد لوح محفوظ کفد بَیْتِ الْعِزَّةِ دلاغیه یغفرنام ۱ مک آیات این تیدقله مغلکالغ دکتاکن برونجیه ۲ سمفی آیات ۲ کفد نبی صلعم .

فائده سبب ۲ تورن آیات: — تله لالو دسبو تکن اداله قرآن ابت دتورنکنندی درې سوات کسوات ماس منوره اف ۲ یغیرلا کو اتو مناسبه دان تر کادغ ۲ منجواب فرتپان ، مک فرکارا یغ مپیکن تورنن ابت دنماکن سبب ۲ تورن (اَسْبَابُ النُّزُولِ) دان معتموی سبب تورن این ساعه یوفائده دان فنتیغ ددالم ماس متفسیرکن قرآن دان مفهمکن معنای دانس کهندی یغ بتول ، یغدمکن کلبیهن معتموی سبب تورن ابت دافه دیداکن فد دوا مثل این: —

فرنام: دروا بکن درفد . روان بن الحکم بهوا ای مشکیل معنی فرمان توهن عزوجل (وَلَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسِبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ مِنَ الْعَذَابِ — ارتین جاعنله کامو مپکک اکن مریک یغ برسو کربا دغن اف ۲ یغته دفریوانن ، دان مریک سوک اکن دفوجی دغن فریوانن یغلولم دفریوانن ، مک جاعنله کامو مپککاکن مریکئیت ترفس درفد عذاب) ، یابت کیران تیف ۲ اورغ یغ سوک اکن اف ۲ یغته دفریوانن دان سوک دفوجی ددالم فرکارا یغلولم دفریوانن مک اورغ این دعذابکن نسچای سموا کیت کنا عذاب کران کملکوان یغدمکن ساتو درفد طبعه مانسی ، اکنتتافی . روان بن الحکم ابت منکل

دېتاکن کفدائ اوله ابن عباس رضي الله عنهما سبب ۲ آیات ابن تورن بآیت تورن ددالمحال
بغير کتائ دغن اهل الکتاب کتیک رسول الله منائ موبک اکن سوات فرکارا بغداد ترسبوة دالم
کتاب موبک ۱ مک موبک سمبوپیکن فرکارا ایت دغن دخیبر کن لاین درفد اف بغداد ددالم کتائ
دان موبک سوک دافه بر بواة بکیتو سوت برهاف مندافه فوجي ۱ مک هیلمله مشکیلان ایت ۱ دغن
سبب تورغ کهندق آیات ابن تورنتو کفد موبک بغ معاداد ۲ کن بارغیغ نیاد دان مپمبوپیکن اف ۲ بغداد
کدوا: دبریتاکن بهوا قدامة بن مظهر کتیک دبچارا کندي دهدافن سیدنا عمرو بن الخطاب

دغن ساتو تودهن مینوم ارق ۱ مک کمدين درفد ثابت تودهن ایت دغن اد دوا سقسي ۱ برکات
سیدنا عمرو کفدائ: هي قدامة اکو حکومکن کانس اشکو دغن سسه ۱ جوابن دمي الله کیران
سکالیفون بتول ساي مینوم بکیمان تودهن ایت ۱ تیدقله بوله توان منجاتوهکن حکم سسه ایت ۱
تائ سیدنا عمرو: کران اف ۱ جوابن کران الله تعالی تله بر فرمان: (لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا وَآمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا
وَأَمَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا وَأَحْسَنُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ) ایتین تیدق اد دانس موبک ۲ بغ برايمان

دان ممبواة فکر جان ۲ بغ بآیک ۲ ایت ۲ دوسا دان کسلاهن فد اف ۲ جوا بارغ یهدماکن دان دمینوم
افیل موبک طاعتکن الله دان ککمل دانس ایمان دان فکر جانن بغ بآیک ۲ ایت ۱ کمدين طاعتکن
الله دان برايمان، کمدين طاعتکن الله دان ممبواة سکیل کبجیکن ۱ دان سات الله سبحانه و تعالی ساعه
کاسیه اکن اورغ ۲ بغ بواة کبجیکن) مک ساي سئورغ درفد موبکئیت تمباهن فول ساي تله
حاضر برسام ۲ رسول الله ددالم بیراف ففراغن سفرت بدر ۱ أحد ۱ الخندق دانلاین ۲ لاگی ۱
ستله ایت بر فالغ سیدنا عمرو کفد صحابه ۲ بغداد دسیتو ۱ اف کامو فیکر فرکتان قدامة این ۱
جواب ابن عباس رضي الله عنهما ۱ اداله آیات ۲ یهدباچ اوله قدامة ایت سبب دتورنکندي اباله
هندق مپتاکن کعدوران موبک یعتله مینوم ارق ماتي سلوم دحرامکن ۱ ادفون موبک بغ ماسیه
هیدوف ستله دحرامکن ارق ایت تیدقله ترماسوق دباوه کهندق آیات ایت بکیمان فون قواة ایمان
دان صالحن کران الله سبحانه و تعالی تله بر فرمان (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ . . .
آلایة) کمدين برکات سیدنا عمرو: بتول اف یهد کتاکن اوله ابن عباس این .

فرمولاهن دان کسودهن قرآن تورن: — سئگوهن دتورنکن قرآن یعملیا ایت دالحاس دوا فوله
تیک تاهن ۱ دان اداله فرمولاهن تورن ایت هاري اثین توجه بلس رمضان تاهن افه فوله ساتو درفد
فتوران نبی محمد صلعم ۱ بآیت فد ماس نبی محمد صلعم ددالم سوات گوا دیوکیه حرا ۱ تیبیا ۲ دانغ
کفدائ جبرئیل علیه السلام ممباوا وحی دان دباچکن کفدائ بیراف آیات فرمان الله سبحانه و تعالی

(اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ، خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَاقٍ ، اِقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ، عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ) مك آيات ۲ ابن ابیاله بغفرتام تورن درفد قرآن بگیمان کتتافن سیتی عائشه رضی الله عنها دان جمهور علماء . دان درواپتکن درفد سیدنا جابر بن عبدالله اداله بغفرتام تورن درفد قرآن ایت ابیاله فرمان الله (یَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ) تتافی کتتافن سیتی عائشه دان جمهور ایتله یغ تولبه راجعت ، یأیت کران جوافن نبی دالم قصه گوا حواء دغن سبدان: (مَا أَنَا بِقَارِيٍّ - اکو بوکن اورغ یغ تاهو ممهاج) ایت اداله چوکف نورغ لاگی نفة منجوقکن بهوا نبی صلعم دهولو درفد ایت بلومله لاگی ممهاج مسوات اف فون دان بلوم فونه لاگی تورن وحی کفدان ، دانلاگی یغ وارد ددالم حدیث سیدنا جابر نبی صلعم اد برسبدا دمکین (فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَإِذَا لِلْمَلِكِ الَّذِي جَاءَنِي بِحِرَاءٍ فَرَجَعْتُ إِلَى أَهْلِي فَقُلْتُ زَمُّوْنِي دَثْرُونِي فَأَنْزَلَ اللَّهُ « يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ » ارثین مک اکو اعکة کفلاکو (مندوعق) تیبلاکو اکو توفندغ برهدافن دغن ملائكة بعتله دانغ کفداکو دگوا حواء ، کمدين اکو فون کمالی کفد اهلی اکو سراي منتأ دکلو بغي اکنداکو ، ستله ایت دنورنکن اوله الله سبحانه وتعالی اکن « یأیها المدثر ») مک ابن جلس منجوقکن بهوا تورن « یأیها المدثر » اداله کمدين درفد « اقرأ » اوله کران ایت دنأوبل اوله علماء ۲ اکن حدیث سیدنا جابر ایت کفد بیراف تأویل ، کسموان مناسبه دان مپلسیکن روف فورتتاغن انتاراغن دغن کتتافن جمهور « یأیت (ا) اداله یغد کهندفکن دغن « یأیها المدثر » ایت فرمولان تورن یأیت ایاله کمدين درفد ترهنتی الرحي ستله تورن « اقرأ » . (ب) « یأیها المدثر » ایت ابیاله یغ مولانا ۲ سکالی نسیبه سورة ۲ قرآن یغ سمفون لشکف درفد اول هعکک اخیر دنورنکن . (ج) بهوا یغد کهندفکن دغن فرمولان تورن آبات یأیت برکنان دغن منتوکن رساله نبی صلعم (منجادی رسول) کران ددالم اد معندوعی « قُمْ فَأَنْذِرْ » ادفون « اقرأ » اداله ای فرمولان درفد سموا قرآن ، لاگی هپاله برکنان دغن مننتوکن نبوه (جادی نبی) سهاج .

سباگیلاگی برکنان دغن آبات یغ اخیر سهاج دنورنکن اد بیراف قول : دسبونکن دسینی

مان ۲ یغ مشهورن سهاج یأیت: -

(ا) اخیر آبات یغد دنورنکن ایاله فرمان توهن عزوجل « الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ

الآية » کات العلامة السدی: سغگوهن کمدين درفد آبات ایت نیاداله دنورنکن حلال دان حرام لاگی .

(۲) دروایتکن درفد البراء بن عازب بهوا اخیر آیات یعدتورنکن ابت ایاله آیه الکَلَالَة .

(۳) منکل مسلم قول مروایتکن درفد ابن عباس رضي الله عنهما: اداله اخیر سورة یعتورن
ابت ایاله سورة النصر (إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ) .

(۴) درفد سموا قول ۶ یغ اولى داعتبارکن یأیت قول یغ معتناکن: اداله ایات یغ اخیر سکالی
تورن ایاله فرمان توهن عزوجل « وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجِعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ
مَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ - اربین هندقله کماو تا کوة فد هاری یغ کماو سکاین فد هاری
ابت کمبالی سموا کفد الله سبحانه وتعالى ۶ کمدين دسمفوناکن تیغ ۲ سئورغ ابت اف ۲
یعداوسماکنش والحال مریک تباد دظالمکن » کران تله دروایتکن اوله بوکن سئورغ درفد
ابن عباس رضي الله عنهما ۶ مک دأنس قول این اف ۲ یعدروایتکن اوله البخاری درفد ابن عباس
جوا معتناکن: « اخیر آیات یعتورن کفد رسول الله صلعم ابت ایاله آیات الربا » سیکماله دناویلکن
(دایلقن) کفد معنی اداله کهندقن ابت آیات یغ مپمفوناکن ایات الربا یغ ددالم سورة البقرة ۶
سفای تباد برنتش اتو بولاون دغن روایت یغ بوکن سئورغ مروایتکن یأیت « وَاتَّقُوا يَوْمًا »
سنگوهن آیات « واتقوا یوما » ابن تله دنورن کفد نبی صلعم کمدين درفد سلسی حجة الوداع ۶
دان ددالمش مشندوغ اشاره اکن وفاتن صلعم ۶ سبنون دروایتکن بهواسان نبی صلعم کمدين درفد
تورن آیات ابت تیدقله لدجوة اسبان هپاله قدر سمیلان مالم اتو توجه هاری سهاج ۶ فد ساتو رواية لاین
دوا فوله ساتو هاری ۶ دان دهولو درفد آیات ابت دنورنکن سورة النصر یأیت هاری تشریق ۶ بگیتو
جوا دهمکن مشندوغي اشاره وفاتن . ادفون فرمان (الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ) اتفاق

علماء معتناکن تورن دعرفة فد حجة الوداع ابت دهولو درفد سورة النصر دان ایات « واتقوا یوما »
تادی ۶ یعدمکین تیدقله بتول معتناکن ایان آیات یغ اخیر سکالی تورن کچوالی کالو دکهندقن
اخیر ایات یغ مپتاکن کسمفوناکن اگام لثکف دغن سکل حکمن ۲، تباد دنورنکن کمدين درفد
حلال دان حوام لاگي سفوت یعدکتاکن اوله العلامة السدي مک ابت تباد معکالغ اد تورن
کمدين درفد اثبات الوعظ والارشاد، سفوت فد سورة النصر دان « واتقوا یوما » ابت ادفون
ایات الکَلَالَة یغ وارد جوا معتناکن اخیر آیات تورن اداله تورن دهولو درفد آیات المائدة مک
هندقله دتنگوئسکن یأیت اخیر آیات تورن برکنان دغن حکم ۶ مک دغن ابت تیدقله بولاون دان
برنتشغن سبکچمان یغ ظاهرن .

سئله ايت سائ قرآن ايت اداله تورنن دأنس توجه حروف بگيمان سبدا نبي صلعم
 (اَنْزَلَ الْقُرْآنَ عَلَى سَبْعَةِ اَحْرَفٍ - اريت دنورنكن قرآن ايت دأنس توجه حروف) مك فدمنتوكن
 كهندق معنى توجه حروف ايت ددافتى بوسالهن ۳ علما: ساتو قول مئتاكن اداله كهندقن ايت اباله معنى ۲
 بى توجه بعتباد تولفس ساتو ايات فون درفد ساله ساتو معنى ۲ ايت ۶ تركنل دسيسى مريك دغن نام
 « اَلْسَبْعُ الْمَثَانِي » يآيت (1) سورة ۶ (2) لارغ ۶ (3) جنجى بابك ۶ (4) جنجى جاهه ۶ (5) اباحه ۶
 (5) ارشاد ۶ (6) اعتبار ۶ منكل ساتو قول لاگى مئتاكن فول اباله حكوم ۲ مباح قرآن بى توجه
 يآيت: - (1) ادغام دان اظهار ۶ (2) تفخيم دان توفيق ۶ (3) امالة ۶ (4) اشباع ۶ (5) فنجغ
 دان فنديق (6) تشديد دان تخفيف ۶ (7) تليين دان تحقيق ۶ تنافى بعلبه منصفاتي كهندق
 اباله قول بى مئتاكن يآيت توجه بهاس دان تيلور چاكفن فواق ۲ عرب ۶ يثمان ايتله بهاس ۲ دان
 تيلور چاكف بى مشهور دانتارا اومه بفسا عرب: - بهاس دان تيلور (1) قویش (2) هذيل ۶
 (3) تميم ۶ (4) الازد ۶ (5) ربيعة ۶ (6) هوازن ۶ (7) سعد بن بكر ۶ مك قول اين تله
 دصحن اوله البيهقي ۶ دان دفيليه اكندي اوله ابن عطية ۶ دان دفرستوجوي اوله علماء ۲ لغة يآيت
 ثعلب ۶ ابو عبيد دان الازهري ۶ اكننتافي بوكن معنائ تيف ۲ كلمه قرآن ايت بوله دباچكن دغن
 سموا توجه ۲ بهاس اتو تيلور ايت بهكن معنائ اداله تورن ايات ۲ ايت تباد تركلوار درفد ساله ساتو
 درفد توجه بقترسبوة ۶ كلمه ۲ بى ساتو ايت تركادغ تورنن دغن بهاس قویش - ايتله بى
 كبايقكنن - دان تركادغ ۲ دغن بهاس قبيلة لاین كران فد كلمه ايت تولبه فصيح درفد بهاس
 قویش ۶ دان تركادغ ۲ ددافتى جوا ساتو ۲ كلمه ۲ ايت دنورنكن لبه درفد ساتو بهاس قبيلة ۰

(سوال) بتاف بوله دكتاكن قول بى اخير ايت منصفاتي كهندق ؟ حالن اد ترسبوة دالم
 حديث صحيح البخاري: بهوا سيدنا عثمان رضى الله عنه فد ماس مئتكيل زيد بن ثابت سوت بيراف
 صحابتن سفاي مپالين قرآن ايت كفف بيراف مصحف ۶ اي تله بوفسن كفف مريك دمكين: «افيل
 كامو برتليشكه اتو بوسايسيه ايعاتن فد مان ۲ ساتو ايات قرآن هندقله كامو توليسكن اكندي
 دغن بهاس قویش ۶ كران اداله قرآن ايت دنورنكندي دغن بهاس مريك ۰

(جواب) فرنام ۶ اداله كهندق فركتان سيدنا عثمان ايت بهوا قرآن ايت كبايقكن ابانن ۲
 دنورنكن دغن بهاس مريك معنى بوكنن سموا سكالى ۰

كدوا ۶ دهديوكن بتول تورنن دغن بهاس قویش تنافى يآيت بچان سيدنا جبرئيل بى مولا فرنام
 كفف نبي صلعم سئله ددغورن مك نبي صلعم مئتا داولغي لاگى دغن بچان لاین ۶ كمدين نتكل

نبی صلعم میبفیکن کفد اومتن اداله ای منوره کدادن مربك ۲ بعد سحیفیکنن ایت درفد اف فواق
اتو اف بهاس ۶ یغ لبه دهنن بگیمان تله اد ثابت ددالم کتاب حدیث صحیح البخاری درفد ابن
عباس نبی صلعم تله برسبدا (أَفْرَأْنِي جِبْرِئِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ عَلَى حَرْفٍ فَرَأَجَعْتُهُ فَلَمْ
أَزَلْ أَمْتَزِيْدُهُ وَيَزِيْدُنِي حَتَّى أَنْتَهِيَ إِلَى سَبْعَةِ أَحْرَفٍ) ارنین تله دباچکنداکو اوله
جبرئیل علیه السلام داتس ساتو حروف مک اکو متنا داوولقی اکندی ۶ مستیاسله اکو نمنا نمبه
اولقی ایت دان ایفون منمبیکن داکو هعکک سحیفی توجه حروف)

دانلاگی ستعه ۲ کلمه آیات ۲ ایت اد ددافتی جوا بچانن دبچاکن لبه درفد توجه وجه ۶ ایفون
تیدقله جادی منچاچتکن قول یغ اخیر ایت کران بهواسن لبه ایت اداله کبایقککن برفونچا درفد
برسلیسیه اتو برسلاهن چارا ملفظکن بچانن ایت سهاج سفرت فد مد ۶ إمالة دان سباگیث .

«سؤال» کات العلامة السیوطی بهوا سیدنا عمر بن الخطاب دان سیدنا هشام بن حکیم کدوا ۲۸
برسلیسیه فد سوات بچان ۶ فد حال کدوا ۲ ایت درفد فواق قوبش ۶ مک این منجوقکن اداله
توجه حروف ایت بوکنله معنائن توجه بهاس اتو تیاور .

■ جواب « بوکنله معنائن قرآن ایت تورن دغن توجه بهاس ایت بهوا نبی صلعم هان اداله
ای میبفیکن اتو معاجر اکن قرآن کفد تیف ۲ فواق ایت دغن بهاس فواق سهاج تتافی بهکن
نوکادغ فد ساتو ۲ مجلس نبی صلعم ددافتی سوات جماعه یغ درفد برباگی ۲ فواق (قبیله) مک
نبی صلعم ممباچکن کفد مربك آیات ۲ بعد تورنکن دغن ساتو بهاس درفد بهاس ۲ یغ توجه ایت
دان دحفظکن اوله مربك سکلینن دغن بهاس ایت ۶ لاگی اهل ۲ باگی ساتو ۲ فواق ایت تیدق
لازم مربك سکات سکلینن محفظ قرآن دغن ساتو بهاس فواق سهاج ۶ کم دین منوره کپتان
بعد بتتکن ایت بوله جادی سیدنا عمر اد مندغر دغن ساتو بهاس یغتیا ددغر اوله هشام بهکن ای اد
مندغر دغن لاین بهاس ددالم مجلس یغلابن فول ۶ دغن دمکین برساتو اتو برسام فواق انتارا دوا
اورغ ایت تیدقله جادی گالغن کدوا ۲۸ بوله برلاین ۲ فد سوات بچان .

قرآن یغملیا ایت دنولیس دان دحفظکن: — سان اداله نبی صلعم سئورغ یغ امی (بون حروف)
تیاد تاهو ممباچ دان منولیس ۶ بگیمان فرمان (وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ وَلَا
تَخْطُهُ بِإِمِينِكَ) ارنین دان تیدقله اعککو دهولون تاهو ممباچ کتاب دان تیدق جوا تاهو
منولیسن دغن تاغن اعککو) مک اوله یغدمکین اداله نبی صلعم ایت ساعه برهاتی ۲ دان برهیمه فد
محفظ تیف ۲ وحی بعد تورنکن سفرت بعد اشارنکن اوله فرمان (لَا تَحْرُكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ
إِنْ عَلَيْنَا جَمْعُهُ وَقُرْآنَهُ فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ) ارنین

جاءه له اعمكو مشكور فكن ٢ لیده اعمكو بر كهنه فكن بر سگوا دشن ٦ هان توفولعله كنفد گامی
مشمفولكندي دان مباح كنن ٦ بعد كين افيل كامي باچكندي مك ايكوتيله بچانن ٦ كمدین
دانس كاميله مپناكن انو مشهورا بكنش) .

سان نبی صلعم اد با گین بیراف اورغ فنولیس یغ فنولیسکن آیات ٢ قرآن كنفد اف ٢ یغتموده دان
سغ ددافتكن سفوت فد تولغ ٢ ٦ فلفه ٢ کروما دان باتو ٢ تیغیس دان سگیل یغ فنولیس ایت دسیغمن
درومه نبی صلعم تنافی فنولیس ٢ ایتفول مپیغمن جوا سالینن ٦ مك یغ منجوقكن انو مشاتور كن
نمفة ٢ لتق آیات ٢ ایت اباله نبی صلعم سندیری .

مك تنتغ سوسنن آیات ٢ باگی نیف ٢ سورة ایت تیدقله اد خلاف علماء بهكن سگلیمن
سكات مشتاك توفیقی (فوته نبی درفد وحی) بركات سیدنا عثمان بن العاص رضی الله عنه :
فد سوات ماس اكو دودق دسیسی رسول الله نیبا ٢ ای تربلیاق متان دشن ونوغ نفة ٦ كمدین ای
برسبدا: تله دانغ اكنداكو اوله جبرئیل مپوره اكو ملتفكن آیات ایت دنمفة ابن باگی سورة ابن ٦
(اَنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىٰ) .

ادفون فد سوسنن سورة ٢ قرآن ایت ساتو قول مشتاك دشن اجتهاد صحابة رضی الله عنهم ٦
تنافی یغ راجحن ایتون توفیقی جوا كوان ستغ ٢ صحابة یغ حفظ قرآن سفوت ابن مسعود رضی الله عنه ٦
مربك حاضر ماس ٢ مدرس قرآن اتارا جبرئیل دشن نبی صلعم دان دلیمه انو ددغر بوا سوسنن
سورة ٢ ایت اداله سبگیمان سوسنن یغ معلوم این فد سورة ٢ دان آیات ٢ جوا .

مك فنولیس نبی صلعم یغ معروف دان مشهور ایت اباله صحابة ٢ یغامفة ٦ أبی بن كعب ٦ زید بن ثابت ٦
معاوية بن ابی سفيان ٦ زید بن أبی سفيان ٦ المغيرة بن شعبه ٦ الزبير بن العوام دان خالد بن الوليد .
فد زمان نبی صلعم اداله قاری ٢ قرآن اباله صحابة ٢ یغ حفظ سموا قرآن درفد اول هعك
اخبرن ٦ ستغ درفد مربك عبدالله بن مسعود ٦ سالم بن معقل مولى أبی حذیفه ٦ معاذ بن جبل ٦
أبى بن كعب دان زید بن ثابت .

آيات ۲ مکه دان مدينة دان بيدان انتارا كدواش

آيات ۲ مکه دان مدينة: — قرآن بعمليا ايت اداله تورنث — بگيمان بچ معلوم — ددالم ماس دوا فوله نيک تاهن لبه كورخ ، دان ماس ايت تربهاگي دوا (1) ماس نبی صلعم دمکه المکرمة سبلوم هجرة يا ايت سلما نيک بلس تاهن ، (2) ماس نبی صلعم بومستوطن مدينة المنورة كمدین درفد هجرة سلما سفوله تاهن ، مك دغن سبب ابنله آيات ۲ قرآن ايت تونسيه كفد مکه دان مدينة ، تركنل دغن آية مكية — آية مدنية .

سنگوهن ممبذاكن انتارا مكية درفد مدينة ايت ادا فائده بچ ساعة برهروگ قد مهممكن قرآن بعمليا ايت دان مشهور بعمان ناسخ دان منسوخ .

مك قد منتوكن بعمان مكية دان مدينة ايت باگي علماء اد نيک جالن يا ايت: —
فوتام اداله « مكية » ايت اياه آيات ۲ بقدتورنكن دمکه المکرمة سكاليفون كمدین درفد تله هجرة ، دان « مدينة » ايت اياه بقدتورنكن دنكري مدينة المنورة .

انس قول اين جاديله مان ۲ آيات بقدتورنكن ددالم ماس فوجلانن فلايران تيدقله دكتاكن « مكية اتو مدينة » بهكن يا ايت جاديله اي بهاگين بچ كتيگ فول .

كدوا: اداله بقدكتاكن « مكية » ايت نيف ۲ آيات بقدخطابكن (بقدهادفكن) كفد اهل ۲ مکه ، منكل « مدنيه » ايت مان ۲ آيات بقدخطابكن كفد اهل مدينة المنورة .

كتيگ: ابنله فول مشهورن — بهوا « مكية » ايت اياه آيات ۲ بقدتورنكن سبلوم هجرة ، دان « مدينة » مان ۲ آيات بقدتورنكن ستله هجرة سكاليفون ددالم ماس ۲ فوجلانن فلايران اتو فون دمکه

المکرمة سفوت سورة النصر دان فرمان (الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ . . .) دانالين ۲ ،

ددالم قد ايت كات يحيى بن سلام: بهوا آيات ۲ بقدتورنكن دمکه دان دالماس فوجلانن فينده كمدية المنورة سبلوم سمين اداله دكتاكن « مكية » دان آيات بقدتورنكن ددالم ماس فلايران لاین درفد فوجلانن هجرة دنماكن « مدينة »

سباگيلاگي علماء ۲ اد خلاف قد منتوكن سورة ۲ مكية دان مدينة دالم قرآن ايت ، كات ستغه مريك اداله ددالم قرآن ايت اد سميلان بلس سورة سهاج دكتاكن سورة مدينة دغن اتفاق يا ايت: — البقرة ، آل عمران ، النساء ، المائدة ، الأنفال ، التوبة ، النور ، الأحزاب ، القتال ، الفتح ، الحجرات ، المجادلة ، الحشر ، الممتحنة ، الجمعة ، المنافقون ، الطلاق ، التحريم دان النصر .

مک یغ باقی درفد ایت اداله یغ اتفاق علماء مقتاکن « مکیه » هیاله توجه فوله ساتو سورة سماج ، ادفون یغلاینن خلاف علماء منتتوکنش یأبت سباقی دوا فوله امفه سورة: الفاتحة ، یونس ، الرعد ، الجمعة ، الفرقان ، بس ، الحديد ، الصف ، التغابن ، الانسان ، للمطففين ، الفجر ، البلد ، الليل ، القدر ، البينة ، الزلزلة ، العاديات ، التكاثر ، الاخلاص ، دان دوا سورة المعوذتين .

اداله سبب یغ قوا لاگی پات منجادیکن علماء خلاف فد منتتوکن سورة ۲ یغ دوا فوله امفه ایت کران ددالم سورة ۲ ایت ستقه ۲ ایت مکیه منکل ستقه یغلاین ایت مدنیة .

تندا ۲ مثلکن انتارا مکیه دان مدنیة: — سغگوهن علماء ۲ تله براوسها فد منچاری دان مشغولکن تندا ۲ یغوله مغزل یثمان ایت ۲ مکیه دان یثمان فول مدنیة یأبت منکل تیاد وارد فد منتتوکن یغدمیکن ایت یأبت: —

(1) بهوا ایت ۲ یغ ممباوا انداغ ۲ میتاکن فواتوران ۲ دان حکوم ۲ اداله کبابهکنش ایت مدنیة ، ادفون مکیه بهوا یغ کبابهکنش اداله دتوجوکن کفد جالان ۲ توحید ، دان مندیویکن دلیل انس کادان اداش توهن یغ اسا ایت سرت منرغیکن کسلاهن کفرچیآن شریک دان میرو بوسیه هاتی دغن جالان منجاوه اتو ممباوغ اکن سگل فراغی ۲ کجی دان رنده سبالیکن منتتوت دهیاسکن دغن فراغی ۲ ملیا دان ترفوجی .

این ایاله دکهند فکی اوله حکمة الله منسوسوایکن دغن کادان حال مانسی فد ماس ایت کران رسول الله ایت داوتوسکن فد ماس کفرچیآن شریک سباقی لکه دهاتی ، دان مانسی منجروموس توندوق دباوه کبسران سفیکوغ ۲ دان بوعبادة کفد برهالا ۲ ، دان وریک تیدق مغرتی معنی هیدوف داخرة سرت بالسن ۲ یغان دسدیاکن کلق . مک تولبه مناسبهله دغن حال وریک ، تیدق داتورکن سبارغ انداغ ۲ اتو فواتوران هیدوف سفوت انداغ ۲ فساك ، انداغ ۲ برجوالهلی دانلاین ۲ ، اوله کران ایت اداله قرآن فد مولان ۲ منوجو کفد ممبوغکر کفرچیآن شریک درفد هاتی ۲ وریک دان ممبوسیهکن فراغی ۲ جاهة دان کجی یغترجادی درفد کفرچیآن ایت ، بهکن قرآن ایت سنتیاس ممفراطة اکن وریک کفد ممفالیغ ایغان هاش کفد الله توهن یغ اسا دان هاری ۲ یغکین کلق ، دان ممباوا فنداغن بکیمان هاری محشر دان هورو هاراش دان مپات اکن شرگ نواک ، سرت دداتیکن بیراف چنتوه تولادان اومه ۲ یغدهولو دان منچتوا اکن حال ۲ یغته بولاکو اوله اوسها اتو فربواتن وریک سندبوی ، ددالم فد ایت قرآن ایت میرو دان میوره وریک بوفیکر عترواتام کفد دیوی سندبوی ، دان کجیدن ۲ یغده سکلیلیشن سفای براوله فرتنجوق کیران وریک بوعقل .

(2) بهوان لفظ یغده گوناکن باگی شهادتکن فرمولان چاکف ایت جک فد آیات ۲ مکیه ترکاداغ دغن فرکتان « يَا أَيُّهَا النَّاسُ » ترکاداغ فرکتان « يَا بَنِي آدَمَ » ادفون آیات ۲ مدنیة ایت

اداله كباپه كنن دغن فركشان « يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا » دان تباد ددافاني دغن فركشان
« يَا أَيُّهَا النَّاسُ » ملينكن فد توجه آيات سهاج: يأت دوا دالم - سورة البقرة يَا أَيُّهَا النَّاسُ
اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الْآيَةِ - 21 يَا أَيُّهَا النَّاسُ كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ الْآيَةِ 167) ۶ امفة دالم سورة
النساء (يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الْآيَةِ ۱ - اِنْ يَشَاءُ يُذْهِبْكُمْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ
الآيَةِ 133 - يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْ رَبِّكُمُ الْآيَةِ 170 - يَا أَيُّهَا النَّاسُ
قَدْ جَاءَكُمْ بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمُ الْآيَةِ 174) دان ساتو دالم سورة الحجرت (يَا أَيُّهَا النَّاسُ
إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى الْآيَةِ 13)

(3) بهوا آيات ۲ مكية كباپه كنن فنديق ۲ يأت كران مودهكن نبي صلعم دان اورغ ۲ اسلام
محفظن بولاينن آيات ۲ مدينة مك ايت بوله ددافتي فريذانن انتارا سورة الانفال دغن سورة الشعراء .
كدوا ۲۱ بوسمان ستعه ۲ جزء ۶ منكل بغفوتام ايت مدنية دان بيلانن آياتن ۲ توجه فوله ليم
آية دان سورة الشعراء ايت مكية دان آياتن ۲ دوا راتوس دوا فوله توجه آية ۶ بگيتو جوا انتارا جزء
« قد سمع » دغن جزء « عم » بغفوتام ايت سموا سورهن ۲ مدنية دغن اتفاق هپاله فد سورة الصف
دان التغابن اد خلاف مك آياتن ۲ سباق سوانوس تيگك فوله توجه آية ۶ منكل جزء « عم » فول
سورهن ۲ مكية ۶ قدر كن فد بيراف سورة سهاج اد خلاف جوا مك آياتن ۲ ليم راتوس توجه فوله
آية ۶ تولبه بايق بيلانن درفد جزء « قد سمع » يثمان منجوقكن آياتن ۲ ايت اداله فنديق ۲
(4) بهوا تيف ۲ سورة بغداد دسبونكن ددالمن اورغ ۲ منافق مك يأت سورة مدنية ملينكن سورة
العنكبوت سهاج كران دمكة المكرمة تباد اد منافق .

(5) تيف ۲ سورة بغداد نوسبوة ددالمن سجدة مك يأت سورة مكية ملينكن سورة الحج ۶
بهوا بغ راجحن مدنية .

(6) سورة ۲ بغداد مغدوغي كلمة « كَلَّا » اداله اي مكية ۶ رهسيان لاگق چاكفن بغ
گارغ ايت اداله مناسبه دغن اورغ ۲ بغ اوغكل سفوت فندودق ۲ مكة المكرمة . اد فون يودي
دان فندودق مدينة المنورة يأت سوات قوم بغ ضعيف دان هينا سيگيان فد مغلالا كن چاكفن كفدان
درايكن بيراف حال بغتيدق دبريكن كراعين ايت كفد لاينن .

اساس ۲ فراوانداغن اسلام دالم قرأت

برمول فراوانداغن ۲ اسلام اداله ترديري دأنس تيگك اساس. تيدق مپوسهكن ■ منسد يكيتهكن
تغكوغن ۲ ■ دان برانسور ۲ .

تيدق مپوسهكن: — سان ددالم سكل تكليف شرع تيدق له ددافاتي اد سسوات يغ مپوسهكن
دان مپوتكن ■ دان تيدق جوا ددافاتي درفد حكومنه ايت اد سسوات يغ ممبتهكن مانسي دان
مفيمچيمكن مريك .

اكننتافي بوكيله معنات تباد يغ مپوسهكن ايت سام سكالې تباد كفاهين ددالم شرع اسلام ■ كران
كفاهين ايت اد دوا ماچم (ساتو) كفاهين يغ سميمخ اد ددالم سبارغ اف جوا فركارا دان فكرجان
دان تيدق فول داعتبار كن فد عادن سوات كوسهكن يغ مپا كيتي ■ مك كفاهين يغ سفوت ايت
تيدق له شرع اسلام بر مقصود هندق ممبواغ اتو معايدركنه ■ كران سهاجله اف جوا فركارا اتو
فكرجان يغ مپلهكارا كن كهيدون تنو تباد ترافس درفد ان ■ هكك ددالم فركارا ۲ يغ ضروربات
كهيدون هاري ۲ سفوت ماكن ■ مينوم دان فاكي ■ بقدمكين كفاهين يغ سفوت اين تباداله جادي
بشكاغن اداډ ددالم تكليف ۲ شرع بهكن سباليكن فول تيدق دنما كن « تكليف » كدالو سكيواډ
تباد كفاهين ايت كران معني تكليف ايت منتوت بارغ فركارا بغاد كيران . (دوا) كفاهين
لاين ■ تمباهن دأنس يغترسبوة ■ يغ مپوسه دان مپا كيتي ■ لاگي بو كهندق براف باق تناگك ددالم
حال منونيكنه ■ دان براف باق ماس منجاديكن تربشكالي كوج ۲ لابن بغاد منفعه ■ اتو مپنتوه ديري
سسورغ يغ منونيكنه ايت دان هرتن ■ مك اينله دبان دكتاكن تباد اد دالم شرع اسلام ■ دكرنيا
اوله الله سبحانه وتعالی كأنس اومه ۲ اسلام معايدركنه سفاي لافغ دهدان مريك موده دان سنغ
دفرجلانين . فرمان الله سبحانه وتعالی (يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ —
ارتين الله سبحانه وتعالی مهندكي كمودهن باگي كامو ■ دان اي تيدق مهندكي اكن كوسهكن كأنس
كامو) فرمانن (يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ — ارتين الله سبحانه وتعالی مهندكي مريشكن
كامو) فرمانن لاگي (وَمَجْعَلْ عَلَيْكُمْ فِي الدِّينِ مِنْ حَرَجٍ — ارتين تباد دجاديكن فد اگام
كامو اكن كوسهكن كأنس كامو) دان لابن ۲ لاگي فرمانن . دان كادان نبي صلعم فول افيل
ديري فيليه انتارا دوا فركارا مك دفيليه مان يغ ترليه موده دان سنغ سلماډ بوكن درفد
فركارا يغ منكر .

سنگوڻ اڦييل ڪيت سيلق سڱل حڪوم ۲ شرع ڪيت دافتيله جالن ۲ ڪمودهن دان چارا ۲
مڻيلڪن ڪسوسهن اداله پات دان سيف دسديا ڪن دان ڪيت دافتي فول سموا تڪليف ۲ شرع فد
فرمولان ۶ فرتهاهن دان ڪودهنن اداله ديننا مراعين ڪوڻهن دان ڪمودهن ڪانس همب
الله سڪلين .

الله سبحانه وتعالیٰ موابڪن ڪانس سڪلين مڪلف سهارى سمالم ليم سمبيغ دان ددالمحال
منونيڪن دوابڪنن برديري مك اين سوات تڱوڻن پڇريئن تياد مپوسهڪن بوله دتونيڪن دالم ماس
دوا فوله ليم مينيه درفد دوا فوله امفه جم پڇرجمله سريو امفه راتوس امفه مينيه ۶ ددالم قد ايت
فول اڦييل عذور تياد بوله برديري دمودهڪن بوله دفرواة سمبيل دودق اتو سچارا اف بٽردايان .
دمڪين جوا فواس دوابڪنن سبولن ددالم ستاهن ۶ تيدق فول سفنجڻ ۲ ماس هپاله انتارا
تريه دان تڱلم متهاري ۶ مك ڪنپهنن ايت بلومله تيما ڪفد ڪنادان پڇ مپوسه دان مپاڪتي ۶
سڱمفون بڱيتو دهاروسڪن فول بربوك ددالم بيراف حال پڇ منجادين ڪسوسه سفوت دالم
فلان ۶ ساڪيه ۶ مڻدوڻ دان مپوسوڪن انق .

بڱيتو جوا ددالم فوڪارا ۲ پڇ حرام ۶ الله سبحانه وتعالیٰ تله محرامڪن دڻن فرمانن ددالم قرآن
تفاني دهاروسڪنن ماڪن فد ماس ڪلافان ۶ قدر مملهارا پاوا .

سباگيلاگي جالن ۲ شرع مودهڪن ايت دهاروسڪن بونيمم فد ماس ڪتيادان اير ۶ دهاروس
مقصوڪن سمبيغ دالم ماس فلان ۶ دان داداڪن حڪون مغلوارڪن ڪفارات باگي مپوسيه بڪس ۲
دوسا ۶ ڪسلاهن دانلان ۲ لاگي درفد حال ۲ اتو جالن ۲ بٽرتوجوان منچاري جالن ڪمودهن دان
مڻيلڪن ڪسوسهن دالم شرع اسلام سفاني تياد لاهه تناگ ماضي فد هندق منونيڪن اف ۲ پڇ
واجب دتڱوڻن ڪانس .

علماء فقه (اهل انداغ ۲) تله مپايد بڪي چارا ۲ مودهڪن دالم شرع اسلام ددافتي لا توجيه
جان يابت :-

(1) مڱوڱوڪن فرض عبادت فد ماس اد ڪعدوران سفوت فرض حج فد ڪتيڪ ڪتيادان
امان اومفمان .

(2) مڱوڱوڪن درفد قدر بٽد فرضوڪن سفوت سمبيغ قصر ددالم فلان .

(3) منوڪوڪن ڪفد بعلبه موده اتو ريئن سفوت تيمم .

(4 - 5) مندهولوڪن اتو مڱمدينڪن مان بعلبه موده اتو سنڱ سفوت جمع تقديم دان تاخير .

(6) مڱوڱوڪن فرائوران ۲ درفد بٽتله دفرضوڪن سفوت سمبيغ خوف .

(7) مڱدورڪن تڱاهن سفوت ماڪن بڪي ماس ڪبولو .

منسد بڪين تڱوڻن ۲ :- سان سانو درفد ڪلبين شرع اسلام دانس شريعه ۲ بٽدولو ايت اباله

منسد بکینکن تشکوغن ۲ بعد نقتوه کانس فیکونن ۲ دي تیدق مبابقکن فیکولن ۲ کانس باهو فیکونن
دغن بر باگی ۲ سورهن دان لارغن بهکن دي تله ممنتس جالن یغ سدرهان، یغ نیاد ممنتکن دان ملهکن
دغن ممین بر باگی ۲ چیهیه مپییه تشکوغن ۲ چوب فراهاتی ۱ ددالم قرآن یغملیا ۰ اداله کواجیغن
یغدفرضوکن ایت ساعه سدیکیه ۲ بوله دفلاجری ددالم ماس یغ سیفکه ۲ نیاد بوجیلا ۲ دغن
بر باگی ۲ چروبوه ۲ دان تیدق جوا بر کایه ۲ سیلو ۲ یلو ۲ اجوانن ۲ یایت سمات ۲ سفای
موده دفلاجری دان دعملکندي ۲ مپسیکن یغدمکین ایت فرمان توهن عزوجل (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءٍ إِن تُبَدِّلَكُمْ تَسْوَأَكُمْ ۖ وَإِنْ سَأَلُوا عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ الْقُرْآنُ
تُبَدِّلَكُمْ ۖ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۚ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا
بِهَا كَافِرِينَ -) ارنین واهی اورغ ۲ یغ بر ایمان جاغله کامو بر تان ۲ دري حکوم ۲ بر باگی ۲
فرکارا یغ سکیرا ۲۱ دپتاکن کفد کامو نسچای ۲ روسقکن دان مپوتکن کامو ۲ دان جک کامو
بر تپاکن درفدان فد ماس ماسیه لاگی دتورن قرآن (وحی) تادافتیاد دپتاکن کفد کامو ۲ الله
سبحانه وتعالی تله مفاکن درفدان - تیدق دپتاکن ایت سوات کمورهن الله سبحانه وتعالی -
دان الله سبحانه وتعالی ساعه معامفون دان بر بلس کسین ۰ سغکوغن تله مناپکندي اوله قوم یغدهولو
درفد کامو ۲ کمدين نیما ۲ ربك اعلمکن دان انکارا کندي) دسینی دافه دفراهانیکن بهوا الله سبحانه وتعالی
تله ۲ لارغ کیت معکور یقی ۲ دان میلوغمر بر باگی ۲ فرکارا یغ نیاد بوفائده دان کبجیکن سفای تیدق
منجادیکن سبب دفرضوکن حکوم ۲ بهارو کمدين دغن سبب تولالو باقی فوض ۲ کیت نیاد
توافای منونیکن ۲ فد وقت ایت کچلا کانس منیغفا کیت سبکیمان اومه ۲ یغدهولو ملک آیات این مپرو
بهوا الله سبحانه وتعالی سغماج مپکه جالن ۲ باگی مفرضوکن حکوم سفای سدیکیه نکلیف ۲ شرع
دان کیت فون موده دان سنغ منونیکن دان کیت تیدق توبین دغن تشکوغن ۲ یغ بوه دان باقی ۰
دانلاگی دلیلن درفد سینه نبویه سیدا نبی صلعم کفد الاقرع بن حابس فد وقت ای بر تپاکن
فرض حج: اداکه حج ایت فرضوکن تیف ۲ تاهن بارسول الله ؟ :- «لَوْ قُلْتُ نَعَمْ لَوَجَبَتْ
ذُرُونِي مَا تَرَكْتُكُمْ فَأِنَّمَا هَلَكَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ بَكْثَرَةٍ مَسْأَلِهِمْ وَانْخِلَا فِيهِمْ
عَلَى أَسْبَابِهِمْ -) ارنین کالو اکو جواب «یا» نسچای ترواجبیه تیف ۲ تاهن ۲ هندقله کامو
بیار کفداکو سلما اکو تیدق کورغکن مسوات کفد کامو ۲ سغکوغن بناس ربك ۲ یغدهولو
ایت اباله دغن سبب باقی فوتپان ربك دان ربك بر سلاهن دغن نبی ۲ ربك « سبدان لاگی
(أَعْظَمُ الْمُسْلِمِينَ فِي الْمُسْلِمِينَ جِرْمًا مَنْ سَأَلَ عَنْ شَيْءٍ لَمْ يَحْرَمْ عَلَى الْمُسْلِمِينَ)

فَحَرَّمَ عَلَيْهِمْ مِنْ أَجْلِ مَسْأَلَتِهِ - اړتښ سببر ۲ کسلاهن بعد فولا کو کن اوله اورغ اسلام
 کفد اورغ اسلام ایاله مریک یغ بو تپا کن سوات فرکارا یغ تیدق حرام کفد اورغ ۲ اسلام ،
 تپا ۲ دحرام کن کفد مریکیت دغن سبب فو تپانن (لاگي سیدان صلعم) (إِنَّ اللَّهَ فَرَضَ فَرَا ئِضَ
 فَلَا تَضِيعُوهَا وَحَدَّ حُدُودًا فَلَا تَعْتَدُوهَا وَحَرَّمَ أَشْيَاءَ فَلَا تَنْتَهِكُوهَا وَصَكَتَ عَنْ أَشْيَاءَ
 رَحْمَةً بِكُمْ غَيْرَ نَسْيَانٍ فَلَا تَبْخَشُوا عَنْهَا) - اړتښ بهوا الله سبحانه وتعالی تله مخفرضو کن
 بیراف فرض مک جاغله کامو چوایکن ، دان تله مغاتور کن بیراف در ۲ بالسن مک جاغله کامو
 تیدق گونا گندي ، دان تله مشحرام کن بیراف فرکارا مک جاغله کامو لشکر اگندي ، دان تله
 دیم تیدق مپوتکن اف ۲ حکوم درفد بیراف فرکارا سمات ۲ کران رحمة کفد کامو ، بو کن
 کران لوف مک جاغله کامو فول بو تپان ۲ دان مپلو عکر حکوم ۲) دان باقی لاگي حدیث ۲ نبوي
 دان آیات ۲ قرآن یغ کسموان منجوقکن کفد بهواسن شرع اسلام ایت اصلان منوجو کفد منسدیکیتکن
 تکلیف یعنی تفکو غ ۲ .

برانسور ۲: - سفکوهن مولا اگام اسلام لاهور اداله فد ماس اومه عرب ددالمحال یغ بیس
 منوره اف جوا کما هو ان نفسو ، مریک تیدق سوك دسکه کیبیاسن ایت دان ماره دباتسکن شهوة
 نفسو ، دان مریک تله سبانی دغن بو باگي ۲ عادة دان طبیعه یغ تیدق موده هندق دپوسیهکن دغن
 سکالی گوس ، اوله یقدمکین بولا کو حکمة توهن بهوا فو اتوران ۲ دان حکوم ۲ اسلام ایت تیدقله
 ددانشکن دغن برومفون ۲ یغ منجادیکن دراسای بوه تفکو غن دان مریک اشکن منریمان ، ایتله
 سبین آیات ۲ قرآن ایت دتورنکن دغن بو اونچیت ۲ دان برکتیک ۲ دان ددانشکن حکوم ۲ ایت سفصل
 لفس سفصل سفای یغ فومولانن جادی فوسدیان ممیاسکن منریما بیراف لاگي حکوم ۲ ، دان
 حکوم ۲ ایت کپا تیکشن اداله دوحیکن - بگیمان تله معلوم - کمدین درفد اد سبب ۲ یغ
 معندفکین یأیت منجادیکن تولکه دهاتی دان توناریق کفد منریمان . مثال ۲ بگیمان بویکوه: -
 (۱) ستغه درفد یقدمکین ایت برکشان ارق ، یأیت منکل اداله ای جادی سوات مینوم
 اورغ ۲ عرب دان تله جادی عادت کیبیاسنن دان تله سبانی جادی طبیعه کفد مریک ، مک بولا کو
 حکمة الهی بهوا بو کهندفکن ایت مپات اکن حکوم دغن برانسور ۲ ، تیدقله دحرام کن درفد
 مولا ۲ لاگي بهکن قرآن تنکل منجواب فو تپان ارق دان جودی اداله ماشارنکن دمکین: -
 (قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْ فَعِلَ لِلنَّاسِ إِثْمَهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْسِهِمَا) - اړتښ کتا کفله
 واهی محمد: فد کدوا ۲ ایت اد معندوغي مضرة یغ بسر دان بیراف منفعة دان فائده کفد مانسي
 تنافي مضرة دري کدوا ایت اداله تولبه بسر درفد منفعتن) ددالم آیات ابن تیدق دافه فهم اکن

تنتون « لارغن » کچو الي اوله اورغ بغ مغرتي رهسيا ممفراونداغ اکن انداغ ۲ « تشویع » بابت حال بغ باقی مضرتن سیکیاله دجاوهکن « سببش اف جوا فربواتن ایت تیدقله ددافنی جاهه سمات ۲ دان جوا تیدقله سمات ۲ بایک مک بعد اعتبار کن تنتغ حلال اتو حرام اباله دغن ممدغ کفد سکی مصلیحه اتو مفسده مان بغ لبه باقی .

ستله داشاره اوله آیات ایت « سیکیان دجاوهکن کران مضرتن ادلبه باقی « ددانکن فول لارغن بهوا مانسی تونکه برسجهیغ فد کتیک مابوق (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْرَبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَارَىٰ - اَرْتِثْ وَاهِي مَرِيكَ ۲ بغ برایمان جاعنله کامو همفیر کفد سمجهیغ والحوال کامو مابوق) . کمدین بهارو دجلسکنن دغن تفت ملارغ مینوم ارق ایت سباگی لارغن عام یعد تنفکن فد آیات (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ » اِنْمَا یُرِیدُ الشَّیْطَانُ أَنْ یُوقِعَ بَیْنَكُمْ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِی الْخَمْرِ وَالْمَیْسِرِ وَیَصُدَّكُمْ عَنْ ذِکْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ - اَرْتِثْ هِی مَرِیكَ ۲ بغ برایمان سغکو هن ارق ، جودی ، برهالا ۲ دان برهباگی دغن اوندی ایت اداله نجیس بغ کچی بابت درفد فربواتن شیطان مک هندقله کامو جاوهی اکندی ، مدھمدان کامو براوله کمنان ، سغکو هن شیطان ایت اداله هندق مناوور کن انتارا کامو بنیه ۲ فرستروان دان فرسغکیان دغن جانل ارق دان جودی ، دان مپکت کامو درفد مھیغتکن توهن دان درفد عباده سمجهیغ مک تیدقکه کامو بوھنتی ؟)

(۲) فد فرمولان کمنیغ اگام اسلام اداله حکوم اورغ یبهرزنا ایت نیاد ملیمھی ستا کفد کوروغ ددالم رومه دان دکچی دغن فرکتان ۲ سهاج بکیمان فرمان (وَاللَّاتِي يَا تُيْنِ الْفَاحِشَةِ مِنْ نِسَائِكُمْ فَاسْتَشْهِدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ - اَرْتِثْ سبباف درفد فرمفوان ۲ کامو مک ملاکر کن فکر جان زنا مک هندقله کامو معاد اکن امفه سقسی درفد کامو (الاکی جوا) مک جک مریکیت مبقسیکن هندقله کامو تاهن مریک یعنی فرمفوان ۲ کامو ، ددالم رومه (کوروغ اکندی) ستله ایت کمدین الله سبحانه وتعالی فیندا دغن حکوم رجم کانس بغ محمن دان سسه کانس بغ دارا . دان ثابت رجم ایت اباله دغن سته نبویه منکمل سسه دغن فرمان (الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِنْهُمَا مِائَةَ جَلْدَةٍ - اَرْتِثْ فرمفوان دان الاکی بغ برزنا ایت هندقله کامو سسه تیف ۲ سئورغ درفد کدوان سواتوس کالی سسه) . (۳) فد فرمولان بهوا سمجهیغ ایت اداله دفروض کندی دوا رکعة فاگی دان دوا رکعة فغ

سمات ۲ کران بوبلس کسین کفد مانسی دان وربنکن کران مریک بهارو سهاج ماس کداتن
اگام اسلام دان مریک بلوم لاگی فهم بتول اکن فائده کبا گوسن سمبیش ایت دان بلوم مراس
بکیمان لذاتن بر مناجاة کحضرة الله سبحانه وتعالى ددالم سمبیش ایت مک افکل سوده سبانی
فرسان هانی مریک دغن سمبیش ایت دتمبه اوله الله سبحانه وتعالى سباق قدر یغ معلوم یغ
دکند فکی اوله حکمتن یغ تیغکی درجتن .

(۴) تکل اورغ ۲ اسلام فد فومولانن اداله سد بکیه ییلاغن دان ضعیف ککواسانن ،
تیدق بر او فای هندق مناگتی اورغ ۲ مشرکین دان ملاون مریک بر فرغ مک باگی مصلحة مریک
الله سبحانه وتعالى مپوره بر صفة سوك ممعاف دان بولبه کورغ سوت صبر اتس سکل بلاء بنچان
سترو یغ مشرکین ایت دان بوجاوه ۲ درفد مریک سوت جاغن مریک بر فرغ . فرمان الله سبحانه وتعالى
(أَتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ) - ارنین
تور نیله اف ۲ بقتله دوحیکن کفد اغیکو درفد توهن اغیکو یغ تیدق اد سبتو ۲ توهن ملیمنکن دی
دان بر فالیعله منجاوهی دری اورغ ۲ مشرکین (فرمانن) (خذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَعْرِضْ
عَنِ الْجَاهِلِينَ) - ارنین امیله صفة بر معاف ۲ دان سور هله دغن حال ۲ یغ کبجیکن دان
بر فالیعله منجاوهی دری اورغ ۲ مشرکین یغ دغو دان بیل (فرمانن) (وَإِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ
فَاصْطَفِ الْصَفْحَ الْجَمِيلَ) - ارنین بهواسان قیامة ایت اکن داتغ . مک هندقله ممعاف سبباگی
معافن یغ بایک) . مک افکل فردیورین اورغ ۲ اسلام سوده قوای دان باقی مانسی منوره اگام الله
یغبتو دایدنکنن مریک ملاون هتک کالو توجادی ففراغن سکالیفون بایت منولق اتو مفر تاهنکن
دیروی دان سفای مریک مراس نعمة کمناعن . فرمانن (أٰذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا
وَأَنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ) - ارنین دایدنکنن باگی مریک ۲ یغ کنا سورغ دان لشکر ایت دغن
سبب مریک دانپای دان دظالمکن ، دان سغکو هن الله سبحانه وتعالى ایت امة بر کواس اتس منولغ
مریک) . کمدین منکل مریک سوده مغرتی فائده ففراغن دان مراس نعمتن لالو دفونته دان
دفوضوکن کاتس مریک سبباگی سوات کواجیفن فرمانن (وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُ
نَكْمٌ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ) وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ
حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ - ارنین هندقله کامو فرغیکن سمات ۲ کران منیغکیکن
اگام الله اکن مریک ۲ یغ مپورغ دان ملشکر کامو تنافی جاغنله کامو منچروبه دغن ممولاکن کران بهواسان

الله سبحانه وتعالى تيدق سوک مریک ۲ یغ منجروبه ۴ بونهله مریک دمان ۲ کامو دافه دان هالوله مریک کلوار نگوي درفد سکیرا ۲ مریک تله مقلوارکن کامو - درفد مکه - دان بهواشربک ابت ترله بسر دان برة درفد فوبونهن (فرمانن لاگي) وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ - ارنین هندقله کامو فروغ اکن مریک هعک تیدق اد شربک لاگي -

هافوس درفد مکه - دان جادي بوعباده ایت سمات ۲ کفد الله سبحانه وتعالى سهاج) .

(۵) تتکل نبی صلعم بهارو بوفینده کمذینه المنوره ۴ کتیقکین حکمة درفد الله سبحانه وتعالى تیدقله دگمفرکن اهل ۲ کتایي دغن سوات حال بهارو یغ برتننغ دان بولاون دغن اف یقله مریک تویما درفد نبی ۲ بنی اسرائیل دان جادي کبیاسان یغ سجاتی دان عادت رسم مریک سنوت برقبلة مقامد بیت المقدس مک الله سبحانه وتعالى فوضوکن گائس نبی صلعم مقامد بیت المقدس جوا یأبت سفای دافه مناریق مریک دان جادي کتواغن : بهوان نبی صلعم ایت بوکنله سئورغ رسول یغ گنجیل درفد رسول ۲ دان منتنغ مریکئیت بهکن نبی صلعم سئورغ یغ مینو اف یقله مریکئیت اجرکن دان بهرو سروان مریکئیت جوا لاگي منتجوق جالان یغ بنر یغ مریکئیت تله منجالتین هعک افکل تنف ایمان ددالم هاتی ۲ مریک دان مریک برسدیا منویما اف جوا یقداجر دان دنجوق اوله نبی صلعم ۴ فد وقت ایت مریک تیدقله ترهارو افیل دفالیقکن قبلة درفد بیت المقدس کبیت الله الحرام فرمان الله سبحانه وتعالى (وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعُ الرَّسُولَ فَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ وَاِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً اِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّعَ اِيْمَانَكُمْ اِنَّ اللَّهَ بِالْاِنْسِ لَرَّوْفٌ رَّحِيمٌ) - ارنین سکارغ کامی تیدق منجادیکن باگي اعکو قبلة یغ اعکو مقامد

دهولو - - کعبه فد ماس بلوم بوفینده - ماینکن سفای کامی کتموي دغن ظاهر کلکوانن سیاف مریک یغ سبنر معبکوت رسول درفد مریک یغ برفالبع تاده کران شک ۴ فد سقکائین نبی صلعم تیدق بوکننتوان دالم اجران اگام، بهوا سقگوون برفالبع کفد بیت المقدس ایت ساعه برة راس فراسان ماینکن مریک ۲ یقدافه فرنجوق هدایة الله سبحانه وتعالى ۴ دان الله سبحانه وتعالى تیدقله منسسیاکن صحیح کامو مقامد بیت المقدس کران بهواسن الله سبحانه وتعالى ساعه بربلس کسین گائس اورغ ۲ مو من مک تیدقله منسسیاکن فملا عملن) .

ددالم حکوم ۲ اداله بند یغن ۲ ساومقام یغترسبوة ایت امة باقی کران شریعة اسلام سهاج دیناکن دانس اساس مصالحه ۲ مانسی ۴ مک دانس اساس اینله ددانتی باقی حکوم ۲ فد مولان دغن اجمال

کمدین بهاروله داتغ تفصیل ۶ این بوله دافه دغن پات منکمل دبتدیتهکن اثارا تشریع مکي دغن
 تشریع مدني ۶ مک آیات ۲ یغ دتورنکن دمکيه المکرمه سدیکيه ساعة مپتاکن تفصیل حکوم ۲
 بوسلاهن آیات مدنية اداله کباپتهکنن منرعکن حکوم ۲ دغن تفصیل ۶ تراونام حکوم ۲ یغ برکآبتن
 مسام مانسي ۶ دغن سبب ایت مان ۲ آیات یغ مپتاکن حکوم ۲ فروع کباپتهکنن دتورنکن کمدین
 درفد هجرة (مدنية) دان تیدق ددافتني درفد آیات ۲ مکيه کچوالی کالو توجوانن مملیهارا کسمفرنأن
 عقائد سفرت محرامکن سمبلین یغ بوکن کران الله بهکن کران برهالا ۲ .

سیلو ۲ رنچان قرآن فد « تنمتو تن دان فیلیهن »

سان ددالم مبتاکن حکوم ۲ یغ لیم اداله قرآن یغملیا تیدقله سوسنن رنچانن مشیکوتی ساتو
جالن سهاج ۶ سفرت یغدفربوآه ددالم کتاب ۲ فقه ۶ تیدقله دی مقعبارتکن تیف ۲ حکوم واجب
ایت دغن کلامه « واجب » تیف ۲ حکوم حرام ایت دغن کلامه « حرام » بگیتو جواسنه ۶ مکروه
دان هاروس ۶ یأیت سوات چارا عبارة یغ لکس جمو ۶ تیدق مناریق فوهائین ۶ دان ماجل کسنن
کفد یغ مندغر دان مایهتن ۶ بهکن ددالمحال این سیلو ۲ رنچان قرآن اد برباگی ۲ دان برباگین ۲
انس سکیرا ۲ دکندفکی بلاغهن سفای دی منچانی درجه معجزه یغ ملهمکن دان تیدق فول فواس
مندغر دان تیدق جلق مایهتن ۶ دغن حال یغدمکین ترناریق فراسان کفد منریما دان مشیکوه
دغن ریضا دان ستیا ۶ مک کیت دافتی بهوا قرآن یغملیا ایت ممباوا حکوم ۲ سنتیاس برسولم ۲ دغن
برباگی ۲ چارا ۶ ترکادغ دغن مسوات یغ مپوکاکن (تبشیر) ۶ ترکادغ دغن اوگونن (الانذار)
منکل فد کتیک ۲۸ دغن نصیحه اتو فوایشانن ۶ دان فرغکنکات یغ دفاکین ایت فول ترکادغ
دغن کلامه یغ برهمنی مننجوق انس کربضآن الله سبحانه وتعالی فد مغربوآه ۶ ترکادغ مننجوق
انس کربکانن کانس یغ مغربواتن اد کالان دسرتاکن دغن جنجی ۲ سعاد بهکیما اتو چلاک ۶
اتو تیدق دسرتاکن دغن دمکین ایت ۰ سغکو هفون دمکین ۶ مک علماء انداغ ۲ اسلام برفندافتن:
سکالیفون برباگی ۲ دان برباگین ۲ چاران ۶ تیدقله ترکاوار درفد حکوم ۲ یغ لیم ایت یأیت اوله
کران اد کالان تنتوه فربوآه اتو تگه مغربوآه ۶ اتو مهنرکن سهاج مک بنو سهاج ایت ایداله هاروس ۶
دان تنتوه فربوآه جک بوسوت لفظن دغن مسوات یغ مشواتکن تنتونن ایت دان ممستیکن اتو فون
فرغکنکات یغ سفرت ایت سهاج دفاکی منوره فربهاس عرب مننجوق انس نومستی ۶ مک یأیت
واجب کالو تیدق هان سنه سهاج ۰ دمکین جوا فرغکنکات یغ مننجوق تگه فربوآه ۶ اد کالان
برسوت دغن مسوات جنجی سقسا انس سکیرا ۲ مشواتکن تگهن ایت اتو تیدق برسوت دغن مسوات
اف تنافی انس سکیرا ۲ منوره فربهاس سهاج تنتو دفاکی مننجوق انس تگهن ۶ یأیت حرام ۶ کالو
تیدق مک مکروه سهاج ۰

ربغکسن علماء ۲ انداغ ۲ اسلام ددالمحال ماستنباط حکوم ۲ یغ لیم درفد آیات ۲ قرآن یغ برباگی ۲
دان برباگین ۲ چارا سوسننن ایت اداله برفندو دغن مسوات حال یغ اد توسولم دچله ۲ آیات ۲ ایت
سعاد دغن جنجی بهکیما اتو چلاک دان دغن مشیکوه عرف اتو قاعده اورغ ۲ عرب مشکوناکن فرغکنکات
یغ سفرت ایت منوره فربهاس ۰ سغکو هن لاگی اکندپتاکن بهوا ممبیداکن انتارا حکوم ۲ یغ لیم ایت
دان منتوکن ساتو ۲۸ دغن نام ۲ یغ معلوم سکارغ این اداله سمات ۲ اصطلاح علماء ۲ انداغ ۲ سهاج ۶
ترجادیب ایت دالم قرون هجرة یغکدوا فدماس تیحبول مذهب ۲ دان ددفتر گنبدی ددالم کتاب ۰۲

تنتوۃ بواۋا

بہا ننتونن ایت اد کمالان دغن :-

(i) لفظ ۲ یغ شہاج معنن مپورہ سفوت فرمانن اللہ سبحانہ وتعالی (اِنَ اللّٰہَ یَا مُرْکُمُ اَنْ تُوءِدُوْا الْاَمَانَاتِ اِلٰی اَہْلِہَا - ارنین بہوا سان اللہ سبحانہ وتعالی مپورہ کامو ۶ بہوا کامو ممولئکن سکل امانۃ ۲ کفد نوانن ۲ .

(ii) لفظ ۲ مپورہ ۶ سماد دغن سبب باغون لفظ ایت فرہوانن مپورہ اتو فون دغن سبب دفا کیکن دغن تمہان الہ فیورہ یعنی (لَامَ الْاَمْرِ - سفوت) اَقِمْوْا الصَّلَاةَ وَاَتُوْا الزَّکَاةَ - ارنین کامو دیو یکنلہ سمہیغ دان کامو کلوار کئلہ زکاة) ۶ دان (ثُمَّ لِيَقْضُوْا تَفَثَهُمْ وَلِيُوَفُّوْا نُدُوْرَهُمْ - ارنین کمدین ہندقلہ مریک مقہیلئکن کوتر ۲ بدان مریک دان ہندقلہ مریک مہمفرنا کن نذر ۲ مریک) .

(iii) مہریتا کن بہوا فرہوانن ایت ادالہ دتفکن ۶ سماد دغن لفظ فرض ۶ کتاب اتو لاین سفوت فرمان اللہ سبحانہ وتعالی (قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَیْہِمُ فِیْ اَرْوَاجِہِمُ - ارنین شہگوہن گنامی کتہوی اف ۲ بئلہ کامی فرض کن کانس مریکئیت - اورغ ۲ موہن - سکل حکوم ۲ بشہر کئلان دغن استری ۲ ن) دان فرمان (کُتِبَ عَلَیْکُمُ الصَّیَامُ - ارنین دنتو کن کانس کامو فواس) ۰ لاگی فرمانن (اِنِ الصَّلَاةَ کَانَتْ عَلٰی الْمُؤْمِنِیْنَ کِتَابًا مَّوْقُوْتًا - ارنین شہگوہن بہوا سمہیغ ایت ادالہ فرض یغ تنتو ماسن تو تہگوغ کانس اورغ ۲ موہن) .

(iv) مہریتا کن مسوات فرہوانن ایت بایک ۶ کبجیکن ۶ انوفون مہمفیکن کفدات سفوت فرمان اللہ سبحانہ وتعالی (یَسٰٓءَلُوْکَ عَنِ الْیَتٰمٰی قُلْ اِصْلَاحٌ لَّہُمْ خَیْرٌ - ارنین مریک برنات کفد ائکو در بحال اتق ۲ یتیم ۶ ائکو پتا کئلہ بہوا ممہا اگر سکن گادان مریکئیت ادالہ بایک) دان فرمان (وَلٰکِنَّ الْبِرَّ مَنْ اَتٰقٰی - ارنین تفاقو کبجیکن ایت مریک یغ تقوی) لاگی فرمان (اَنْ تَمْلُوْا الْبِرَّ حَتّٰی تُنْفِقُوْا مِمَّا تُحِبُّوْنَ - ارنین کامو تیدق اکن مندافہ کبجیکن شہک کامو بر صدقہ ایت دغن ہرت ۲ یغ کامو گور) .

(v) فرواتن ایت جادی جواب باگی شرط سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (فَإِنْ أَحْصَرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ -- ارنین مک جک کامو دگمالغ درفد مپمفروا کن حج دان عمرو مک افه ۲ یغ ترموده دافه دجادیکن هدیه) فرمانن لاگی (وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ -- ارنین دان جک یغبرهو تغ سوسه دان سمفیه کادان مک دنهکو هکن هکک سنع دان موده) .

تنتوة تنگه بواة

مک یایت اد کالان دغن: —

(i) لفظ ۲ یغ بومعنی تغه تنگه اتو حرام سفوت فرمان الله (إِنَّمَا يَنْهَاكُمُ اللَّهُ عَنِ الذِّهْنِ قَاتَلُواكُمْ فِي الدِّينِ -- ارنین هان الله سبحانه وتعالی تنگه کامو درفد اورغ ۲ کافر یغ مراعی کامو) دان فرمانن (حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ -- ارنین دحرامکن کاتس کامو سموا ایو ۲ کامو) .

(ii) باغونن لفظ تنگه اتو سورده منبشگلکن سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ -- ارنین جاغن کامو بونه پاوا یغ الله سبحانه وتعالی حرامکن بونه ملیکن دغن حق کبیران) دان فرمانن (وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ -- ارنین کامو نیشگلکنله برنورغ ۲ ممبواة ساله دان برسیمبوی)

(iii) ممبویتا کن بهوا فرواتن ایت جاهه اتو تیدق اد کبجیکن سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (لَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ يَمْخَلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرٌ لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ -- ارنین جاغن کامو برسغک ۶ مریک ۲ یغ بخیل دغن هرت ۲ فون یغتلده دکر نیا کن الله سمات ۲ دغن کلیهن دان کموراهنن ایت یایت کبجیکن بهکن ایت کجاعتن کفد مریک) دان فرمانن (وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا -- ارنین بو کفله دکتا کن کبجیکن بهوا کامو مماسوفکی روه ۲۴ درې فینتو بلا کث) .

(iv) ممبوة فرواتن برسوت جنجی جاهه اتو تردافت دوسا سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا -- ارنین بارغسیاف ممبونه اورغ)

دومن دغن سغهاج مك بالسین نراك جهنم ككل (دالمش) دان فرمانن (فَمَنْ بَدَّلَهُ بَعْدَ مَا
 سَمِعَهُ فَأِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُ — ارنين بارغسیاف منو کر کندي « وصية » کمدین
 درفد تله ددغن مک سغگوهن ادا له دوسا ایت انس مربك ۲ یغ منو کر کندي) .
 (۷) منفیکن فرواتن اتو منفیکن حلال سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (فَإِنْ أَنْتَهُوَ
 فَلَا تُدْرِكُونَ الْأَعْلَى الظَّالِمِينَ — ارنين مک جلک مربك بوهنتي درفد مپشوتوکن توهن مک
 تبدقله بوله دچروبهکن ملینکن کانس اورغ ۲ یغ ملاکوکن کظالمین) دان فرمانن (لَا يَحِلُّ
 لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا — ارنين تیدق حلال باگی کامو بهوا کامو ممفسکای اکن فرموان ۲
 دغن فقسا) .

فیلین

اداله یغد کهندکي دغن فیلین دسیني بهوا بوله کیت فرواة مسوات حال ایت دان بوله کیت
 تیغکملکندي ، بایت دکنهویکن اد کالان دغن: —

(i) لفظ حلال سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی (أُحِلَّتْ لَكُمْ بَهِيمَةُ الْأَنْعَامِ —
 ارنين دحلالکن باگی کامو بناتغ ۲ کربو ، لمبو ، کمیغ دان سباگین) دان فرمانن لاگی (الْيَوْمَ
 أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ — ارنين فدهاري این دحلالکن باگی کامو سکل بند ۲ یغ باگوس دان سد ف ۲) .

(ii) منفیکن دوسا ۲ ، کسلاهن ۲ اتو کسوهن سفوت فرمان الله سبحانه وتعالی
 (فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ — ارنين بارغسیاف چمس اکن کبولوان حال
 ی تیدق مندرهکا دان تیدق فپامون مک تبدقله بدوسا کانس — مماکن یغوسبوة —) دان فرمانن
 (لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ — تیاد جادی کسلاهن کانس کامو دان
 کانس مربكیت — همب سبا دان کانی ۲ فلاین — ماسوق دغن تیاد اذن لاین درفد وقت ۲
 یغ نیک ایت) لاگی فرمانن (لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ
 حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ الْآيَةُ — ارنين تیاد دغدغ کوسهن کانس
 اورغ بونا دان تیدق دغدغ کوسهن کانس اورغیغ تیحفغ دان تیدق دغدغ کوسهن کانس
 اورغیغ ساکیه دان تیدق جوا کوسهن کانس کامو سفدیري بهوا کامو برماکن میزوم درومه اتی ۲ کامو ۱۰)

اداکه ددافتي نسخ ددالم قرآن ??

—o—

اصل معنی نسخ فد بهاس عرب اد کالان مشبهلکن سسوات دان مشهافوسکندی ، دأنس معنی این برکات عرب « نَسَخَتِ الشَّمْسُ الظَّلَّ » ارتین مشهبلغ اوله مشهاري ایت اکن بایغ ۲، دان اد کالان مینده سفرت کتاش « نَسَخَتُ الْفَحْلَ » افیل دیندهکنش لیه ۲ ایت دري سوات سارغ کسارغ بغلاین .

دسیسی فو بهاس علماء اصول فقه اداله معنای مشهکت سسوات حکوم شرع دغن دلیل شرعی جوا یغ دانتش کمدین ، دأنس معنی این تیدقله دنماکن « نسخ » مشهکت حکوم « اباحه اصلیه » — هاروس یغ دري اصل کجادین — یعنی سسوات بغاد ددالم دنیا این دري سموا حال دان فوکارا اداله فد اصلش هاروس منوره فرمان الله سبحانه وتعالی (هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا — ارتین بآیت توهن یغ منجادیکن اف ۲ بغاد دبو می این سمواش کران کدمو) ، دان تیدقله براوبه درفد حکوم اصل این ملینکن افیل دانتغ درفد شرع سسوات حکوم یغ ملاینین ، کران اباحه اصلیه ایت بو کتله درفد حکوم شرع ، دان تیدق جوا دنماکن « نسخ » تراشکت حکوم دغن سبب ماتی اتو گیلا ، کران تراشکت ایت بوکن دغن سبب دلیل شرعی بهکن دغن سبب دانتغ سسوات حال یغ منافیکن أهلیه . دمکین لاگی تیدق دنماکن « نسخ » مپتاکن حکوم دغن دلیل یغ برسام ۲ دانتغ دان دلیل ایت منجوقکن تر کلو ار سته ۲ فوکارا فد حال دې ترماسوق جوا ددالم کندو دغن دلیل یغ دهولو دغن جال منقید کندي دغن شرط ، فرهشگان (الغایه) اتو کچوالین .

اداله نسخ دغن معنی بترسبوه اد ددالم قرآن بعملیا ، فرمان الله سبحانه وتعالی (مَا نَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا — ارتین ساا اف ۲ جوا درفد آیه یغ کیت هافوسکن حکوم سماد برسرت لفظن سکالی اتو تیدق ، اتو کیت لمبتکن تورنن (سفای دگتبی لاین) نسچای کیت دانتشکن دغن تولبه بأبک دان منفعة اتوفون دغن ساومفامش جوا) دان فرمانش: وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ، وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنْزِلُ، قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ — ارتین دان افیل کیت گنتیکن سانو آیه دنمفة سانو آیه « سغوهن الله سبحانه وتعالی لیه مشهوي دغن اف بحد تورنکنش . برکات مربکثیت — اورغ کافر — بهواسان اشکو «هي محمد» سغوهن فندوستا . بهکن کجایهکن مربکثیت تیدق مشهوي حقیقه قرآن دان فائده نسخ .

درواجکن اوله امام مسلم ددالم کتاب صحیح درفد ابی العلاء بن الشخیر برکات
(کَانَ رَسُولُ اللَّهِ يَنْسَخُ حَدِيثَهُ بَعْضُهُ بَعْضًا كَمَا يَنْسَخُ الْقُرْآنُ بَعْضُهُ بَعْضًا - ارنین اداله
رسول الله صلعم منسوخکن حدیث سنعه اکن سنهمن سہگیمان دنسوخکن قرآن سنعه اکن سنهمن)
بعنی نسخ حدیث دغن حدیث دان نسخ آیات قرآن دغن آیات ۲ جوا .

سنعه درفد آیات ۲ یغد منسو خکن

(i) فرمان الله سبحانه وتعالى (كُتِبَ عَلَيْكُمُ إِذَا حَضَرَ أَحَدُكُمُ الْمَوْتُ إِنْ تَرَكَ
حَيْرًا الْوَصِيَّةُ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ بِالْمَعْرُوفِ ، حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ - ارنین دفروضکن
کأنس کماو افیل همفیر ساله سئورغ درفد کماو ماتی ، جک ای اد منیغکیل هرت ، اکن وصیه
باگی ایوو ۲ باف دان قوابتن ۲ یغد که دغن عادل یأبت فرض یغ حق کأنس اورغ ۲ یغ تقوی)
مک آیه این تغه منجوقکن اداله بروصیه مبري بهاگین ۲ کفد ایوو باف دان سو دارا مارا یغ همفیر
ایت سوات حق یغ واجب ترغکو غ اتس اورغ ۲ مو من ، که دین حکوم این دنسوخکن دغن آیات
المیراث (فساك) یأبت فرمان (يَوْصِيكُمْ اللَّهُ مِنْ أَوْلَادِكُمُ الَّذِينَ كَرِمُوا مِثْلَ حُظِّ الْأُنثِيَيْنِ -
ارنین الله سبحانه وتعالى مپوره کماو دغن وصیه درفد انق ۲ فینق کماو دغن فواتوران
یغ تنف یأبت باگی یغ لاگین ۲ سو مقام بهاگین دوا فرموان) هتکک اخیر آیات المیراث . یأبت
تککل الله سبحانه وتعالى تله میتاکن ددالم آیات ۲ ابن سیاف دی ترحق مندافه فساك دان فمکتین ۲
سرت قدر بهاگین ماصیغ ۲ دان منتو کن تیف ۲ یغ ترحق ایت اکن حق دغن قاعده یغ چو کف
سمفرنا دان لغکف مقعدو غی فول ددالم حکمة ۲ یغ مایا سمفرنا له حکوم ۲ وصیه یغ فد آیه
(کُتِبَ عَلَيْكُمُ الْآيَةُ) کران سوده حاصل مقصود دغن فواتوران یغ لبه بابک دان عادل . اد جوا
علماء ۲ یغ برکات: اداله یغ منسخکن آیه وصیه ایت حدیث نبی صلعم (لَا وَصِيَّةَ لِّلْأَرْثِ -
ارنین تیدق لولس وصیه کفد وارث) .

(ii) فرمان الله سبحانه وتعالى (وَالَّذِينَ يَتُوفُونَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً
لِّأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ أَخْرَاجٍ - ارنین ربک ۲ یغ سمفرنا اجان درفد کما دان
منیغکیل استری ۲ مک هندقله ربک بروصیه باگی استرین ۲ ایت مبري نفقه ۲ فکد این ۲ منجاد بکندي
سنغ هتکک چو کف حول ستاهن کما دان تیدق بوله دکلو وارکن درفد رومه کدیماش) آیات
این منجوقکن بهوا فرموان ۲ یغ ماتی سوامی ایت واجب برعده لمان ستاهن دان واجب بروصیه دغن

نقحه ۲ سورت نعمة كذباً من سلماء ماس ددالم عده بځ ستاهن ايت مك عده بځ ستاهن ايت دنسخكن
دغن فرمان الله سبحانه وتعالى (وَالَّذِينَ يَتُوفُونَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَرْوَاجًا يَتَرَبِّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ
أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا — اړتين بومول مويك ۲ بځ سمفي اجان درفد كامو دان مويك منيځكل

استري ۲ مك هندقله استري ۲ ايت مناهن دبرين سلماء امفه بولن سفوله هاري) مك آية ابن سځگوهون
تردهولو فد سوسنن بچان تنافي تو كمدین فد ترتيب نورنن کران سوسنن ۲ آیات ۲ قرآن ددالم
مصحف بو كښن منوره انس ترتيب نورنن بهكن یايت ساتو سورهن خاص درفد رسول الله صاعم ،
ددالمحال ابن اجماع علماء مسلمین درفد صحابة ۲ سمفي ماس ابن معاكو كن بځدمکين ايت .
ادفون حکوم وصية كغد استري ۲ ايت دنسخكن دغن آیات الميراث بځترسبوة دالم (i) کران
الله سبحانه وتعالى تله مفتوكن ددالم آیات ۲ ايت بهاگين ۲ یايت سفرامفه اتو سفرلافن .

(iii) فرمان الله سبحانه وتعالى (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَاجَيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِّمُوا بَيْنَ
يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةً — اړتين واهي اورغ ۲ موئن افكل كامو هندق مځهادف رسول الله
صلعم مك هندقله كامو مندهولو كن سېلوم كامو مځهادف فميرين صدقة) سځگوهن بمباوا فميرين ۲
افكل هندق مځهادف رسول الله اداله واجب فد فرمولائن بگيمان بځدفعمکن درفد آية ابن
اځنتناني كمدین دنسوخكن دغن فرمان (أَسْأَلُكُمْ أَنْ تَقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَاتٍ
الآية — اړتين اداكه كامو تاكوة مندهولو كن سېلوم مځهادف فميرين ۲ کران كامو كتيادان ۰۰۰)
سځگوهن اد لاگي آیات ۲ بځدنسخكن بځمان منسوخكن نسخ ايت بولاكو فد آیات ۲ قرآن ،
اوله کران ايت اتفاق علماء ۲ اسلام مځتاكن بولاكو نسخ فد آیات قرآن كچوالي ابو مسلم الاصفهاني
سهاج مېلاهين دي مځتاكن تيدق بولاكو نسخ فد سبارغ آیات قرآن دغن دليل كائن فرمان الله
سبحانه وتعالى (لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ — تباد دداتقي اځندي اوله
باطل تيدق دهولو درفد اځان دان تيدق جوا كمدین درفد اځان) فد حالن ايت سـاعة جاوه درفد اف
بځدجادبكن دليل دان سندران اوله ابو مسلم ايت کران نسخ ايت بو كښن بومعني بطل بهكن
كدوا ۲ آیات ۲ بځدنسخكن دان بځدنسوخكن ايت حق بځ بتول بځر درفد الله سبحانه وتعالى هپاله
آية بځدنسوخكن ايت دبرهنتيكن برجالن قواځسكواس حكومن کران سـده نعت تيمفوهن مپوره
برعمل دغندي ، دان واجب فول برعمل دغن حكوم ۲ بځ درفد آية بځ دنسخكن فد بوله دجادبكن
حجه اتو مځايتكن حكوم یايت سمات ۲ کران مصلحة منورت بځد كندقي اوله الله سبحانه وتعالى
(يَمْحُو اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ — اړتين الله سبحانه وتعالى مځمانوسكن اف بځد كندقيكن دان

منتفکندی (مشکککندي) .

بآیت اوله کران بهواسان شریعة اسلام اداله ددبریکن دأتس مصلحة ۲ مانسي جادي اساس بانو کتافه کینن دان مصلحة ۲ ایت بر او به ۲ دان بر لاین ۲ دغن سبب بر او به ۲ حال دان بر لاین ۲ زمان . مک فد سوات حال دتفکن ساتو ۲ حکوم دغن اعتبار مصلحة ۲ بغ توتنوو افیل بر تو کر کادان مصلحة ایت مناسبه دیندا حکوم ایت کفد بغ لبه ملائکه فانی دان لبه سسواي دغن مصلحة ۲ بغ بر ککلن یأیت سمات ۲ رحمة درفد توهن رب العالمین .

مک مان ۲ آیات یغتهله دنسختن حکوم نیهنگله دي ککل باگی بچان کران عبادت باگی مشهوری تاریخ تشریع دان باگی مقیعتکن کادان حال بغلالو سفای اورغ ۲ اسلام ایت تیدق اوف اکن نعمة ۲ الله سبحانه وتعالی دان کلمینن دان الله سبحانه وتعالی ایت تله موحیکن انداغ ۲ شریعتن منورت اتس بعد کهندکي اوله حکمتن دان مصلحة سماء فد فرمولان دان ککل برفنچاغن .

سان کمدین درفد سلید یفکن بغ هالوس ددافاتی بهوا تیاد بر لا کو نسخ فد حکوم ۲ کلي ددالم بچارا عقائد اتو اساس ۲ اجران بعد باوا اوله شریعة ۲ سماویة « شریعة ۲ بعد سمفیکن اوله رسول ۲ صلوات الله علیهم درفد الله سبحانه وتعالی » سفوت بر ایمان دغن الله ، ملائکه ۲ ، کتاب ۲ ، رسول ۲ دان هاري کمدین . تیاد جوا بر لا کو فد سکل توجوان ۲ « الحقايد » عام یغمان سموا شریعة ۲ مپرو دان مپوره عملیها دان معاوالن بآیت ضروریات ، حاجیات دان تحسینیات ، سان نسخ ایت هیاله بر لا کو فد حکوم ۲ جزئیات سهاج اوله کران ایت ساعة سدیکية ددافاتی نسخ فد تشریع مکي کران کبا یفکن بعد تورنکن دمکه المکرمة اداله درفد حکوم ۲ کلي دان اساس اجران اصولية بهکن بغ باقی بر لا کو نسخ یأیت فد تشریع مدنی کران باقی دنورنکن آیات ۲ فد مسالة جزئیات .

ادفون فد فرخبران ۲ سفوت آیات بغ مپتاکن حال احوال اومة ۲ دهولو کمالا ، حال احوال لاگی اکندانغ اتو بر کنا دغن فرکارا ۲ بغ غائب ، کات جمهور علماء اسلام تیدق بوله بر لا کو نسخ کران ملازمکن دوستا فرخبران الله سبحانه وتعالی یأیت سوات حال یغتهله فونس مستحیلان .

کمدین درفد تله پات آیات ۲ یغمان بوله بر لا کو نسخ مک علماء ۲ ادا بر سلیمیه انتارا مریک ددالمحال منتفکن براف باقی آیات ۲ بغ بر لا کو نسخ ، سته مریک مقبراهان سباقی دوا فوله آیات منکل اد جوا درفد مریک بغ منمبه دان معکور عککن درفد ییلاغن ایت ولو بگیمان فون بغ برون نسخ ایت ساعة سدیکية ددافاتی دالم قوآن کران ایان مپلاهی اصل . مک تیدقله بوله کیت لاری کفدان هیاله افیل تورعذور ملولسکن کدوا ۲ دلیل ایت (الجمع بین الدلیلین) — جان ۲ ملولسکن ایت باقی — دان کران بهواسان تیدقله بوله کیت برکات تراشکة سسوات حکوم یغتهله تحقیق ثابتن ملینکن دغن دلیل بغ معلوم دان تحقیق جوا ثابتن ، اوله کران این کات علماء

تبدیق بوله دنسغکن قرآن دغن خبر واحد کران یقدهمکین ملازمکن نواعکده بقین دغن ظن .

سغگوئن افیل کیت تاتف دغن تلیتی کیت دافاتی اداله کهاپقکن یقده کتاکن نسخ ایت فد
بغیر کنان دغن شرع ممیطلکن حکوم ۲ یغیر لا کو زمان جاهایه دان فد کادان بغ مریک ملا کو منوره
حکوم اباحه اصلیه ۴ حالن فول براف باقی درفد آیات ۲ ایت بوله دلوسکن کدوا ۲ دلیل ایت دغن
قاعدهن ۲ بغ معلوم سفوت دلیل یقدهدوا منتخصیصکن عموم دلیل یغفوتام ۴ مقیدکن اطلاق ۴
اتو مبتاکن اجمالن ۴ مک دغن سبب ایت العلامة المفسر ابن العربی نله بمبواغ براف باقی آیات ۲
یغمله دلتقکن ددالم دفتر ناسخ دان منسوخ ۴ تمباهن لاگی اداله بغ ظاهر درفد فرکتان علماء
متقدمین بهوا مریک ملوغوکرکن فد منتتو معنی نسخ ۴ لاین درفد معنی یغترسبوه فد فرمولان تادی ۴
مریک منماکن نسخ جوا تخصیص عموم ۴ تقید اطلاق ۴ مبتاکن اجمال دان سباگیکن درفد حال ۲
بغ بواه دغهمن حکوم دغن منچتتو ممکن انتارا دوا دلیل ایت .

فرهاتی دان امامی فد اف ۲ یغمله درواپتکن درفد سیدنا عهده الله بن عباس رضي الله عنهما: —
(i) انتارا آیه (مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ
حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا — ارنین بارغسیاف اداله ای برکهندق درفد عمالنن ایت کانتوغن
آخوه کامی تمبهکن فد کانتوغن (فهلا) دان بارغسیاف اداله این برکهندق درفد عمالنن فائده دنیا کامی
قدر یغترانتوق کفدان (دان آیه (مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ
— ارنین بارغسیاف اداله ای برکهندق درفد عمالنن فائده ۲ بغ سگرا دنیا این کامی سگراکن
کونیان ددالم اف ۲ بغ کامی کهندقکی ۴ کفد مریک بغ کامی کهندقکی) کات ابن عباس
رضی الله عنهما اداله آیه یقدهدوا ایت منسغکن آیه یغفوتام ۴ حالن اداله بغ سبتر بوکشن نسخ
بهکن یأیت تقید اتس اطلاق آیه یغفوتام کران فرمان الله (نُؤْتِهِ مِنْهَا — کامی کونیان قدر
یغترانتو) ایت اطلاق تبدیق ترنتو کفد سیاف ۲ تنافی معنات ترقید دغن کهندق دان مشینه الله
یغمان ایتوله توجوان فرمانن فد آیه بغ کدوا (لِمَنْ نُرِيدُ — کفد مریک بغ کامی کهندقکی) .
کمالو تبدیق ۴ کدوا ۲ آیات ایت اداله درفد بهاگیکن آیات ۲ فرخبران (آیات الاخبار)
نله معلوم تبدیق بوله برلا کو نسخ .

(ii) انتارا آیه (لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا)

— ارنین جاغمله کامو ماسوق کدالم رومه ۲ بغ بوکن رومه کامو هعک کامو لبه دهولو ممنا

کبیران دان مبري سلام کانس اهل ۲ رومه ايت (دان آية) (لَاجَنَاحَ عَلَیْکُمْ اَنْ تَدْخُلُوا
 بُیُوتًا غَیْرَ مَسْکُونَةٍ - ارنین تیدق اد کسلاهن کانس کامو بهوا کامو ماسوق کدالم رومه ۲
 یغ تباد ددیامي « کوسغ ») کات ابن عباس رضي الله عنهما اداله آية یغفرنام ايت دنسختن دغن
 آية یغکدوا، تنافي فد حقیقه بوکن نسخ هپاله منتخصیصکن عموم رومه ۲ یغددالم آية فونام بهکن
 درفد آية فونام ايت سندبري دافه دهمکن تخصیص عموم ايت یأیت فد فرمانن (حَتَّى تَسْتَأْذِنُوا
 وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا - ههک کامو لبه دهولو منتأ کبیران دان مبري سلام کانس اهل رومه
 ايت) یغمان منجوقکن رومه ۲ ايت اد ددیامي اوله اهلین ۲ کالو تیدق، تأیر فائده منتأ کبیران
 دان مبري سلام .

(iii) انارا آية (يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلَّهِ وَلِرَسُولِهِ - ارنین مریک
 بونان کفد اشکو دربحال رمفاسن فراغ « غنیمه » پتاکنله بهوا رمفاسن فراغ ايت باگی الله دان
 رسولن) دان آية (وَاعْلَمُوا اِنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَلِلرَّسُولِ - ارنین
 کتهوي اولهمو سان سسوات یغ کامو رمفاسن دالم ففراغن مک باگی الله دان رسول سفیرلیمان)
 کات ابن عباس رضي الله عنهما اداله آية یغفرنام دنسختن دغن آية یغکدوا، سبنون، ايت بوکن
 درفد بهاگین نسخ بهکن یأیت درفد بهاگین مپتاکن نفتح ایهاام کوان آية یغفرنام ايت منجوقکن
 بهوا کات فونس فد ممهاگیکن رمفاسن ايت حق الله دان رسول سهاج مک دانغ آية یغکدوا مپتاکن
 چارا فربهاگین ايت .

افیل دکتهوي درفد کتواغن ۲ یغترسهوت دانس ابن بهوا علماء ۲ متقدمین تیدق مگوناکن
 کلمه نسخ ايت فد معنی یغ سحفية یغمان ایتله کتتافن علماء ۲ متأخرین تراوتام علماء اصول
 فقه مک سیگیان جاعفله افککل کیت دافت سسوات یغ وارد درفد مریک دالم باب نسخ این، کیت
 روجوعکن کفد اصطلاح علماء اصول فقه بهکن سیگیاله لبه دهولو کیت برچومه مپایدیکی دغن
 هالوس سفای کیت تولفس درفد کسلاهن دغن تیدق دسدرکن .

سان اداله یغ بوله منسختن قرآن ايت هپاله نص درفد قرآن جوا دان سنة نبویه، تنافي علماء ۲
 نفتح هاروس نسخ قرآن دغن سنة ايت اد خلاف، تحفت هوراینن یغ لواس دالم کتاب ۲ اصول فقه .
 ادفون اجماع مک بوستوجو دان سکات علماء ۲ مپتاکن بهوا تیدق بوله ای منسختن دان
 تیدق هاروس جوا دنسختن کوان اجماع ايت تیدق ترجادی فد زمان نبی صلعم . سان اداله ایان
 جادی حجه اتو دلیل درفد جمله دلیل ۲ شرع یأیت کمدين درفد، مک کمدين درفد حیاة نبی

صلعم تباد هاروس نسخ، لبه جزاوه لاگي قیاس، تیدق هاروس سام سکالی ای منسخن کران
سانو درفد شرط ۲ صح قیاس ایت جاغن ای برتنش دان برلاون دغن نص.

بارغد کتھوي اداله نسخ ایت ترهاگی کغد نیگ ماچم: --

(i) بارغیغدنسخن حکوم سهاج تیدق لفظن، این بگیخان تله دپناکن مثالن ۲.

(ii) بارغیغدنسخن لفظن سهاج تنافی حکوم ککل، سفوت آیه الرجم (الشیخ
والشیخة إذا زنيا فارجموهما البتة نکالاً من الله والله عزیر حکیم -- لاکی ۲ نوا دان

فومفوان توا افیل کدوا ۲ ایت بوزنا مک هندقله کامو رجمکن کدوا ۲ سکالی، فعاجران درفد
الله سبحانه وتعالی، دان الله تعالی ایت ساعه کراس دان یجفسان (مشکوھن دروایتکن درفد
سیدنا عمر بن الخطاب ای برکات بهوا آیه الرجم ایت دهولون ترما سوق دالم کغدوغن آیات ۲ یغدباچ.

(iii) بارغیغدنسخن لفظ دن حکوم سکالی مثالن بگیخان یغدروایتکن درفد سیدتنا

عائشه رضي الله عنهما، ای برکات اداله ساتو درفد آیات یغدتورنکن کغد نبی صلعم (عشر
رضعات مُحَرَّمَاتٍ - ارتین سفوله کالی سوسو مشحوا مکن).

سباگیلاگی نسخ ایت ترکادغ اداله ای درفد ریغن کغد برات سفوت نسخ فواس عاشوراء
دغن واجب فواس رمضان . دان نسخ واجب مشکوروغن فومفوان بوزنا کدالم رومه دان للاکین

دهیناکن دغن فرکتان ۲ یغ کچی دان سباگن کغد درجم یغ محصن دان دسه یغبلوم محصن
دان ترکادغ درفد برات کغد ریغن سفوت فد مسئله عده فومفوان یغماقی سوامی دان مسئله
ندهولوکن صدقه سبلوم مشهادف نبی صلعم، ولو بگیخان فون اداله یغ منسخن ایت ادلبه
کچیکن کغد مکاف . ادفون فد حال یغترنام کران اد ممباوا مکلاف کغد باقی دافت فهلا سیدا

نبی صلعم (أَجْرُكَ بِقَدْرِ نَصَبِكَ - ارتین بالسن اشکو منورت قدر کفنانن اشکو) دان فرمان
الله سبحانه وتعالی (ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ الْآيَةُ - ارتین یغدمکین ایت

» دنکه ناماهو کدوا بر فوغ برسام ۲ نبی صلعم « بایت دغن سبب مویک تیدق توکنا دهکما دان
تیدق فده ۰۰۰) . دان فد حال یغ کدوا کران بایت برینده درفد برة دان سوسه کغد ریغن
دان موده والله أعلم بالصواب .

تمت فتکل فورنام مغیریقی فتکل کدوا

فومولانن

السنة « حدیث نبوی »

کندو غن تاریخ التشریع الاسلامی

موکھا	ایسین	موکھا	ایسین
41	فائده سبب ۲ تورن آیات	5	فندھولوان ۶ معنی ناربخ دان تشریع
42	فرمولان دان کسودھن قرآن تورن	8	باگی کسلامتن تادافتیاد کفند انداغ ۲
45	تورن قرآن اتس توجہ حروف	12	انداغ ۲ الہی دان انداغ ۲ ریکمان سندیری
46	قرآن ایت دتولیس دان دحفظکن	13	فریڈان انارا انداغ ۲ نگری دان اگام
48	آیات مکیہ دان مدنیہ	16	انداغ ۲ الہی معندو غی کلی دان جزئی
49	تند ۲۱ مثل انارا مکیہ دان مدنیہ	16	فنداغن فرنام معنی کلی دان جزئی
51	اساس ۲ فوانداغن اسلام دالم قرآن	17	فونچا امیلان باگی حکوم ۲ اصلیہ دان فرعیہ
51	تیدق مپوسمکن	19	فنداغن یغکدوا
52	منسذبکیہ تغکوغن	21	فنداغن یغکتیکٹ
54	برانسور ۲	24	انداغ ۲ اسلام ممباوا ہمکیا دنیا آخرہ
59	سیلو ۲۰ رنچان قرآن	29	فرایدران انداغ ۲ اسلام
60	تونوتوت بوات	30	فربعال انداغ ۲ اسلام فدماس نبی صلعم
61	تونوتوت نگہ بواہ	32	ممتول کفر چیان
62	فیلبین	34	مقادکن فراتوران ہیدوف
63	اداکہ ددافاتی نسخ دالم قرآن	36	الکتاب (قرآن)
64	ستغہ درفد آیات ۲ یغدمنسوخکن	37	بتاف قرآن ایت تورن ؟
69	ادالہ نسخ ایت تورن باگی کفند نیکٹ	39	تورن آیات ایت برکتیک دان حکمتن
		40	حکمہ

بیراغن موکدا	باریس	مساله	بتول
8	2	لِّلَامِمِ	لِّلَامِمِ
13	17	پنهاله ای توجوانن	پنهاله توجوانن
21	1	تحسینات	تحسینات
22	13	دان سورت نبی صاعم	دان سورت مهیدا نبی صاعم
24	7	دان بوسدی	دان بوسدیا
28	15	نیاد ممیبراکن	نیاد ممیاراکن
30	19	فِي الْخَطَاءِ	فِي الْخَطَاءِ
32	11	بغ دهولون کاللا	بغ دهولو کاللا
33	19	دکونیاکن توهن اذان	دکونیاکن توهن اذن
33	21	منجادیکن	منجایکن
34	12	بریکلا ۲	بریک ۲
37	9	بِسُورَةِ الْفَاتِحَةِ	بِسُورَةِ الْفَاتِحَةِ
40	1	أَقْلُ	أَقْلُ
40	12	أُمِّي	أُمِّي
41	14	برونچیه ۲	براونچیت ۲
42	11	جنّاح	جنّاح
43	22	بغ اخیر - حاج دتورنکن	بغ اخیر دتورنکن
45	6	(5) ارشاد (6) اعتبار	(6) ارشاد (7) اعتبار
46	3	عَلَيْهِ السَّلَام	عَلَيْهِ السَّلَام
48	16	ایله قول مشهورن	ایله قول مشهورن
49	3	للمطففين	المطففين
49	8	مدینه	مدینه
49	10	مدینه	مدینه
53	7	تَسْؤُكُمْ وَإِنْ نَسَأُوا	تَسْؤُكُمْ وَإِنْ تَسَأُوا
54	21	فرصت کن	دفروضوکن
53	26	جرما من مسال	جرما من سال
55	7	سُكَّارِي	سُكَّارِي
55	9	وَالْمَبْسُورِ	وَالْمَبْسُورِ